

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Levnadsstandard i Europa

- 123 Nu för tiden
- 122 Offer för våld och egendomsbrott 2008–2009
- 121 Boendesituationen i Europa
- 120 Medborgerliga aktiviteter 2008–2009
- 119 Barns sociala relationer
- 118 Fritid 2006–07
- 117 Boende och boendemiljö 2006–07
- 116 Barns fritid
- 115 Barns hälsa
- 114 Alkohol- och tobaksbruk
- 113 Ohälsa och sjukvård 2004–05
- 112 Äldres levnadsförhållanden. Arbete, ekonomi, hälsa och sociala nätverk 1980–2003
- 111 Utbildning – Nivå och inriktning 1975–2003
- 110 Barns villkor
- 109 Sysselsättning, arbetstider och arbetsmiljö 2002–2003
- 108 Ungdomars etablering: Generationsklyftan 1980–2003
- 107 Så bor vi i Sverige
- 106 Perspektiv på välfärden 2004
- 105 Bruk och missbruk, vanor och ovanor – Hälsorelaterade vanor 1980–2002
- 104 Offer för våld och egendomsbrott 1978–2002
- 103 Fritid 1976–2002
- 102 Politiska resurser och aktiviteter 1992–2001
- 101 Associational life in Sweden (General Welfare, Social Capital, Training in Democracy)
- 100 Välfärd och ofärd på 90-talet
- 99 Tid för vardagsliv
- 98 Föreningslivet i Sverige (Välfärd, Socialt kapital, Demokratiskola)
- 1–97 Rapporter som avser perioden 1975–1999

Levnadsstandard i Europa

Statistiska centralbyrån
2012

Living Conditions in Europe

Statistics Sweden
2012

Tidigare publicering
Previous publication

Se förteckning på insidan av omslaget
Listed at the inside of the cover

Producent
Producer

SCB, enheten för social välfärdsstatistik
Statistics Sweden, Social Welfare Statistics Unit
Box 24300, SE-104 51 Stockholm
+46 8 506 940 00

Förfrågningar
Enquiries

Philip Andö +46 8 506 944 23
Philip.ando@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet. Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:

Källa: SCB, *Levnadsförhållanden rapport 124, Levnadsstandard i Europa.*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication. When quoting, please state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, *Living Conditions Report 124, Living Conditions in Europe.*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB

ISSN 1654-1707 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2012-LE124BR1204_pdf

Denna publikation finns endast i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

Statistiska centralbyrån (SCB) genomför på uppdrag av Sveriges riksdag från och med år 1975 löpande undersökningar av svenska folkets levnadsförhållanden. Uppgifterna samlas från och med år 2007 i huvudsak in genom telefonintervjuer med ett urval av Sveriges vuxna befolkning, 16 år och äldre. Resultaten publiceras i SCB:s serie Levnadsförhållanden.

Sedan år 2008 finns genom undersökningen Statistics on Income and Living Conditions (SILC) även möjlighet att jämföra levnadsförhållanden mellan EU-länderna.

Denna rapport ger en beskrivning av levnadsstandarden med fokus på disponibel inkomst, risk för fattigdom och materiell fattigdom i de 27 EU-länderna samt Norge, Island och Schweiz. Uppgifterna har hämtats från EU:s statistikorgan Eurostat och bygger på SILC-data för åren 2005 till 2010. Rapporten har utarbetats av Philip Andö. Värdefulla synpunkter har lämnats av Tommy Blomqvist, Hans Heggemann, Thomas Helgeson, Alexandra Kopf Axelman, Anders Ljungberg och Anna Nyman.

Statistiska centralbyrån i november 2012.

Inger Eklund

Alvaro Miranda

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

A separate text in English is provided at the end of the publication, on page 95.

Förord	3
Sammanfattning	11
Inledning	15
Syfte	16
Rapportens innehåll och upplägg	16
Introduktion till SILC	16
Utvecklingen av den disponibla inkomsten	16
Risk för fattigdom i Sverige	17
En internationell jämförelse kring risk för fattigdom	17
Materiell fattigdom i Europa.....	17
Fakta om statistiken	17
Introduktion till SILC.....	19
Disponibel inkomst	21
Inkomstutvecklingen i Sverige 1991–2010	22
Inkomstutveckling för hela befolkningen i Sverige	22
Disponibel inkomst redovisat efter inkomstgrupper	23
Disponibel inkomst redovisat efter socioekonomisk grupp.....	25
Inkomstutvecklingen bland svenska hushåll ur ett europeiskt perspektiv	26
Risk för fattigdom i Sverige.....	29
Inledning	29
Fattigdom mätt i absoluta och relativa termer.....	29
Risk för fattigdom bland män och kvinnor.....	30
Risk för fattigdom i olika åldersgrupper	31
Risk för fattigdom inom olika utbildningskategorier.....	33
Risk för fattigdom bland de som hyr respektive äger sin bostad.....	35
Risk för fattigdom redovisat efter hushållstyp	36
Risk för fattigdom redovisat efter huvudsaklig sysselsättning	37
Risk för fattigdom i Europa	39
Risk för fattigdom bland män och kvinnor.....	40
Risk för fattigdom inom olika åldersgrupper	42
Risk för fattigdom inom olika utbildningskategorier.....	47
Risk för fattigdom redovisat efter hushållstyp	50
Risk för fattigdom redovisat efter huvudsaklig sysselsättning	54
Materiell fattigdom i Europa	57
Materiell fattigdom redovisat efter kön.....	57
Materiell fattigdom redovisat efter ålder.....	60

Fakta om statistiken	63
SILC.....	63
Undersökningsobjekt, population och redovisningsgrupper	63
Målpopulation	63
Undersökningsobjekt.....	64
Redovisningsgrupper	64
Urvalsförfarande	64
Bortfall.....	66
Genomförande	67
Frågor gällande materiell fattigdom	68
Resultatberäkning	69
Resultatens tillförlitlighet.....	69
Konsumtionsenhetsskalor för disponibel inkomst	70
Referenser	71
Tabellbilaga	73
In English	95
Summary.....	95
List of tables	96
List of graphs.....	98

Tabellförteckning

Tabell 1 Disponibel inkomst per konsumtionsenhet respektive år omräknat till 2010 års priser för samtliga personer i befolkningen	23
Tabell 2 Procentuell förändring av den disponibla inkomsten.....	23
Tabell 3 Disponibel medelinkomst per konsumtionsenhet omräknat till 2010 års priser (inklusive kapitalvinst) i respektive inkomstgrupp	24
Tabell 4. Procentuell förändring av den disponibla medelinkomsten i respektive inkomstgrupp	24
Tabell 5 Disponibel medianinkomst per konsumtionsenhet (inklusive kapitalvinst) i respektive socioekonomisk grupp omräknat i 2010 års priser för samtliga personer i ålder 20–64 år	25
Tabell 6 Procentuell förändring av den disponibla inkomsten i åldern 20–64 år	26
Tabell 7 Disponibel medianinkomst (euro) per konsumtionsenhet i respektive land samt förändring i procent mellan 2005 och 2010	27
Tabell 8 Risk för fattigdom respektive materiell fattigdom i Sverige mätt i procent. Hela befolkningen åren 2005–2010.....	30
Tabell 9. Andel i befolkningen (16 år och äldre) som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010	39
Tabell 10 Andel kvinnor i åldern 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom åren 2005–2010	41
Tabell 11 Andel män i åldern 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010.....	42
Tabell 12 Andel individer i åldern 18–24 år som riskerar att hamna i fattigdom åren 2005–2010.....	43
Tabell 13 Andel individer i åldern 25–54 år som riskerar att hamna i fattigdom åren 2005–2010.....	44

Tabell 14 Andel individer i åldern 55–64 år som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010.....	45
Tabell 15 Andel individer i åldern 65 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010.....	46
Tabell 16 Andel individer bland de som har högst tvåårig gymnasieutbildning som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010.....	47
Tabell 17 Andel individer bland de som har 3 års gymnasieutbildning som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	48
Tabell 18 Andel individer bland de som har eftergymnasial utbildning som riskerar att hamna i fattigdom perioden 2005–2010.....	49
Tabell 19 Andel individer bland ensamstående utan barn som riskerar att hamna i fattigdom åren 2005–2010.....	51
Tabell 20 Andel individer bland ensamstående med barn som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010.....	52
Tabell 21 Andel individer bland sammanboende utan barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005-2010.....	53
Tabell 22 Andel individer bland sammanboende med två barn som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005-2010.....	54
Tabell 23 Andel individer bland arbetslösa som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	55
Tabell 24. Andel individer bland sysselsatta som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005-2010.....	56
Tabell 25 Andel individer i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster, åren 2005-2010.....	58
Tabell 26 Andel kvinnor i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster, åren 2005–2010.....	59
Tabell 27 Andel män i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster 2005-2010.....	59
Tabell 28 Andel barn och ungdomar i åldern 0–18 år som lever i hushåll där föräldrarna saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster 2005-2010.....	60
Tabell 29 Andel individer i åldern 18–64 år som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster, åren 2005–2010.....	61
Tabell 30 Andel individer i åldern 65 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst 3 av 9 nödvändiga varor/tjänster.....	62

Tabellbilaga

Tabell 1 Andel av hela befolkningen 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	73
Tabell 2 Andel kvinnor i åldern 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	74
Tabell 3 Andel män i åldern 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	75

Tabell 4 Andel i åldern 18–24 år som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	76
Tabell 5 Andel i åldern 25–54 år som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	77
Tabell 6 Andel i åldern 55–64 år som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	78
Tabell 7 Andel i åldern 65 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010	79
Tabell 8 Andel individer med högst 2-årig gymnasieutbildning som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	80
Tabell 9 Andel individer med 3-års gymnasieutbildning som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	81
Tabell 10 Andel individer med eftergymnasial utbildning som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	82
Tabell 11 Andel ensamstående utan barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010	83
Tabell 12 Andel ensamstående med barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010	84
Tabell 13 Andel sammanboende utan barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010	85
Tabell 14 Andel sammanboende med barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010	86
Tabell 15 Andel arbetslösa som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	87
Tabell 16 Andel sysselsatta som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010.....	88
Tabell 17 Andel individer i hela befolkningen i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster.....	89
Tabell 18 Andel kvinnor i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster.....	90
Tabell 19 Andel män i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster	91
Tabell 20 Andel barn och ungdomar i åldern 0–18 år som lever i hushåll där föräldrarna saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster.....	92
Tabell 21 Andel individer i åldern 18–64 år som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster	93
Tabell 22 Andel individer i åldern 65 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster	94

Diagramförteckning

Diagram 1 Andel individer som riskerar att hamna i fattigdom bland män och kvinnor åren 2005–2010	31
Diagram 2 Andel individer som riskerar att hamna i fattigdom i olika åldersgrupper åren 2005–2010	32
Diagram 3 Andel individer som riskerar att hamna i fattigdom inom respektive utbildningskategori, år 2005-2010	34
Diagram 4 Andel som riskerar att hamna i fattigdom bland de som hyr respektive äger sin bostad, åren 2005-2010	35
Diagram 5 Andel individer som riskerar att hamna i fattigdom redovisat efter hushållstyp, år 2005-2010	36
Diagram 6 Andel individer som riskerar att hamna i fattigdom redovisat efter huvudsaklig sysselsättning, år 2005-2010	38

Sammanfattning

Fokus i denna rapport ligger på såväl utvecklingen av den disponibla inkomsten som måtten Risk för fattigdom (At risk of poverty) respektive Materiell fattigdom (Material deprivation) som används av EU för att mäta risk för fattigdom eller social utestängning. Studien omfattar de 27 medlemsländerna i EU samt Norge, Schweiz och Island.¹

Risk för fattigdom innebär att individen har en disponibel inkomst som understiger 60 procent av landets medianinkomst. Materiell fattigdom är likvärdigt med att inte ha råd med vissa varor och/eller tjänster som anses nödvändiga för de flesta hushåll. Inkomstutvecklingen och måtten risk för fattigdom och materiell fattigdom utgör indikationer på hur levnadsstandarden ser ut för de som bor i Sverige och i andra länder i Europa.

Genom att studera inkomstutvecklingen och tillgången till nödvändiga varor/tjänster får vi en bättre uppfattning om levnadsstandarden bland individer och hushåll med hänsyn till materiell standard och konsumtionsutrymme i olika länder liksom samhällsgrupper. Risk för fattigdom används å andra sidan som ett mått för att belysa förekomsten av potentiell social utestängning och ekonomisk utsatthet inom ett land som kan bli följden om en individ har en inkomst som ligger under 60 procent av medianinkomsten.

Statistiken som presenteras kring risk för fattigdom är tänkt att belysa hur stor andel av befolkningen i respektive land som har ett mindre konsumtionsutrymme jämfört med den genomsnittlige inkomsttagaren. En individ som har en disponibel inkomst under gränsen för risk för fattigdom kan uppleva att man inte kan hålla jämna steg med andra i ens närhet vad gäller materiell standard och därmed uppleva en stress i vardagen. Eurostat använder begreppet social utestängning för att belysa innebörden av att ha en klart lägre inkomst jämfört med medianinkomsten i det land man bor i.

Syftet med de internationella jämförelserna är att ge nya perspektiv kring risk för fattigdom, materiell fattigdom och den disponibla inkomsten i Sverige. En fördel med att använda data från flera länder är att underlaget som används för analysen av inkomstutvecklingen och de två fattigdomsmåtten utökas. Därutöver finns också givetvis en målsättning att åskådliggöra förhållandena inom länderna i Europa. Resultaten som presenteras i rapporten avser jämförelser över tid, mellan länder samt mellan olika samhällsgrupper.

Vid en jämförelse mellan 2005 och 2010 framträder en del tydliga mönster i såväl Sverige som övriga länder i studien. När hela befolkningen studeras är situationen i stort sett oförändrad vad gäller risk för fattigdom respektive förekomsten av materiell fattigdom. Men bilden blir en annan när specifika samhällsgrupper och/eller länder studeras.

¹ Mer information om måtten risk för fattigdom och materiell fattigdom se Eurostats hemsida www.scb.se/hitta-statistik/internationell-statistik/EU-statistik/Eurostat

Två grupper som har hamnat efter i Sverige inkomstmässigt är arbetslösa och personer med högst två årig gymnasieutbildning. Jämfört med 2005 är det år 2010 nästan en dubbelt så stor andel med risk för fattigdom bland individer med en utbildning som motsvarar en tvåårig gymnasieutbildning eller lägre. Andelen arbetslösa som riskerar fattigdom har under samma period ökat med ca 50 procent. Även om risken för fattigdom bland dessa båda grupper fortfarande är lägre i Sverige jämfört med motsvarande grupper i övriga länder är det ändå en stor ökning av andelen individer som har en inkomst under 60 procent av medianinkomsten i Sverige. Ökningen i andelen som har en inkomst under 60 procent av medianinkomsten också hela befolkningen, såtillvida att en större andel riskerar att hamna i fattigdom 2010 jämfört med 2005. Nivån är dock fortfarande lägre än i merparten av de övriga länderna i studien.

Andelen individer med en inkomst under 60 procent av medianinkomsten är ganska jämnt fördelad mellan män och kvinnor. Dock är det en något högre andel med risk för fattigdom bland kvinnor inom de flesta länder med undantag av Lettland, Luxemburg och Ungern där förhållandena är de omvända.

Det finns stora skillnader mellan östra och västra Europa. Invånarna i de nya medlemsländerna i EU har generellt sett en högre andel med risk för fattigdom. Inkomstnivån är överlag också lägre i de nya medlemsländerna jämfört med genomsnittet för de 30 länderna.

Den disponibla inkomsten ökade relativt starkt i Sverige jämfört med övriga länder i västra Europa under åren 2005–2010. Även om en större andel har en inkomst under 60 procent av medianinkomsten år 2010 jämfört med för ett par år sedan har det stora flertalet fått ett större konsumtionsutrymme och en bättre ekonomisk standard både jämfört med tidigare år i Sverige och jämfört med övriga länder inom EU. Sverige tillhörde för fem år sedan ett av de länder med lägst medianinkomst per konsumtionsenhet efter skatt bland länderna i västra och norra delen av Europa men tillhör nu ett av de åtta länder inom Europa som har högst disponibel inkomst per person.

Den disponibla inkomstutvecklingen för olika grupper visar också att gapet mellan inkomstgrupperna 3–9 (se sida 21 för närmare beskrivning) gentemot den tiondel i landet som tjänar mest, har minskat procentuellt sett under perioden 2000–2010 när kapitalvinsterna inkluderas i beräkningsunderlaget.

De tio procent av befolkningen som har lägst inkomster har inte bara tappat mot övriga grupper relativt sett utan har dessutom fått uppleva en minskning av den disponibla inkomsten under åren 2005–2010. Detta har inte inträffat i någon annan inkomstgrupp.

När olika socioekonomiska grupper jämförs ser vi att förvärvsarbete har haft en betydligt bättre inkomstutveckling jämfört med de som inte är förvärvsarbete. För pensionärer, sjukskrivna och arbetslösa (dessa tre grupper redovisas gemensamt) har den disponibla inkomsten minskat något mellan år 2005 och 2010. Studenter ingår också i gruppen icke förvärvsarbete, deras inkomster har ökat något under samma period.

Ett alternativt mått till risk för fattigdom är materiell fattigdom. Sverige har lägst andel som befinner sig i materiell fattigdom och andelen har dessutom minskat sedan 2005. Ungefär fyra procent beräknas ha en låg materiell standard, vilket exempelvis kan innebära att man inte klarar att betala hyra eller amorteringar eller inte har råd att ha telefon i hemmet.

Sverige har också lägst andel barn och ungdomar som lever i hushåll med låg materiell standard bland samtliga 30 länder i studien. Även bland barn och ungdomar har andelen materiellt fattiga minskat under perioden 2005–2010.

Inledning

Denna rapport ger en beskrivning av levnadsstandarden i de 27 EU-länderna samt Norge, Schweiz och Island. Från och med år 2004 finns statistik för inkomst och levnadsförhållanden för EU-länderna samt ett par länder till i Europa. Disponibel inkomst och måtten risk för fattigdom och materiell fattigdom är några av de områden som omfattas av undersökningen SILC (Statistics on Income and Living Conditions). Genom att presentera jämförande data kan vi ge nya perspektiv kring inkomstskillnader och levnadsstandard i Sverige och i Europa.

EU har som målsättning att invånarna i medlemsländerna ska ha uppnått en viss nivå i fråga om inkomst och levnadsförhållanden år 2020. En av målsättningarna handlar om att minska förekomsten av risk för fattigdom medan en annan berör den materiella fattigdomen.

Den internationella jämförelsen bygger framförallt på uppgifter om risk för fattigdom och hushållens materiella standard men det görs också en genomgång av hur den disponibla inkomsten har utvecklats över tid. Det är viktigt att känna till hur inkomstnivåerna varierar mellan länderna om man vill få en helhetsbild av vad risk för fattigdom innebär i Europa. Eftersom risk för fattigdom är ett mått som sätter individens disponibla inkomst i relation till inkomstnivån i det land man bor i så kan inkomstnivån för individer som riskerar fattigdom variera mellan olika länder.

Datamaterialet som redovisas i rapporten för EU-länderna samt Norge, Schweiz och Island, har hämtats från Eurostat (EU:s statistikbyrå) och bygger på data från medlemsländernas statistikbyråer, för åren 2005-2010.

Uppgifterna om disponibel inkomst bland olika grupper i Sverige kommer från undersökningen Hushållens ekonomi (HEK). Dessa inkomstuppgifter är inte jämförbara med de som används för Sverige i den internationella jämförelsen (SILC) eftersom undersökningarna använder olika skalor för konsumtionsenhet.

Statistiken i rapporten avser befolkningen i åldern 16 år och äldre om inget annat anges.

Den här rapporten ska försöka ge en mer utförlig beskrivning av vilka grupper i samhället som är överrepresenterade bland de som har en inkomst under 60 procent av medianinkomsten. Jämförelser kommer att göras mellan bl.a. män/kvinnor, arbetslösa/sysselsatta samt äldre/yngre.

De länder som återfinns i rapporten är de 27 EU-länderna samt Norge, Schweiz och Island. Anledningen till att just dessa tre länder utanför EU inkluderas beror på att länderna har rapporterat data för perioden 2005–2010. Genom att ta med ytterligare några länder utöver EU-länderna i studien kan vi utnyttja mer data vilket ökar tillförlitligheten i de resultat som presenteras.

I anslutning till den löpande texten presenteras tabeller med resultat för ett urval av länder. Dessa mindre tabeller innehåller endast ett par av länderna där valet av länder baseras på vilka data som torde vara intressanta att presentera för läsaren. En ambition är att redovisa ett urval av länder som kan sägas representera hur levnadsstandarderna i Europa ser ut. Fullständiga tabeller med data för samtliga 30 länder finns i tabellbilagan.

Syfte

Syftet med rapporten är att ge nya perspektiv på levnadsstandarderna i Sverige genom att även studera situationen i övriga Europa. Genom att jämföra uppgifter om risk för fattigdom och materiell fattigdom internationellt kan man ge en bild av den generella fattigdomsnivån både i relativa och absoluta termer i Europa och visa nya perspektiv om levnadsförhållanden i Sverige. Rapporten belyser också eventuella skillnader mellan olika befolkningsgrupper, exempelvis mellan äldre och yngre. Möjligheten att kunna fastställa eventuella skillnader mellan olika grupper i samhället är större när flera länder studeras än om enbart svenska data redovisas.

Slutligen analyseras risk för fattigdom, materiell fattigdom och den faktiska inkomstutvecklingen över tid. Tanken är att se om utvecklingen går i samma riktning när de 30 länderna studeras med hänsyn till hur levnadsstandarderna i termer av inkomst, utvecklas bland olika grupper. Jämförelsen över tid bygger på tvärsnittsdata vilket innebär att urvalet av personer byts ut från ett år till ett annat. En tidsseriestudie av exempelvis risk för fattigdom bland pensionärer mellan 2005 och 2010 bygger på olika urval av personer för respektive år.

Rapportens innehåll och upplägg

Rapporten är uppdelad i sex delar: Introduktion till Statistics on Income and Living Conditions (SILC), utvecklingen av den disponibla inkomsten, risk för fattigdom i Sverige, risk för fattigdom i Europa samt materiell fattigdom i Europa. Slutligen redovisas fakta om statistiken som innehåller uppgifter om bortfall, urvalsstorlekar samt en översikt kring insamlingsmetoder i de olika länderna.

Introduktion till SILC

Den första delen ger en kort introduktion till undersökningen Statistics on Income and Living Conditions (SILC). Kapitlet innehåller allmän information om hur principerna ser ut för rapportering, samt de ämnesområden som ingår i SILC.

Utvecklingen av den disponibla inkomsten

Den andra delen innehåller en beskrivning av hur den disponibla inkomsten har utvecklats för olika inkomstgrupper i Sverige. Här redovisas också inkomstutvecklingen i övriga länder för befolkningen som helhet.

Risk för fattigdom i Sverige

I den tredje delen uppmärksammas situationen i Sverige beträffande risk för fattigdom. Ett antal jämförelser görs mellan olika grupper liksom en jämförelse över tid. Här beskrivs vilka grupper som är överrepresenterade vad gäller andelen som riskerar fattigdom.

En internationell jämförelse kring risk för fattigdom

Del fyra är en internationell jämförande studie kring andelen individer med risk för fattigdom. Genom att utnyttja statistik från andra europeiska länder är målsättningen att ge nya perspektiv och kunskaper inom området risk för fattigdom genom att sätta svenska levnadsförhållanden i relation till hur det ser ut i andra länder.

Det finns också en ambition att undersöka om det går att se mönster i hur risk för fattigdom är fördelad i olika länder. I vilka länder är exempelvis unga överrepresenterade vad gäller risk för fattigdom och var bör en individ bo om denne har en utbildningsnivå som understiger tre års gymnasieutbildning för att undvika att hamna under 60 procent av medianinkomsten?

Materiell fattigdom i Europa

I kapitlet görs en jämförelse mellan länder med hänsyn till materiell fattigdom i befolkningen. Till skillnad från den statistik som redovisas gällande risk för fattigdom utgår man här från absoluta kriterier. Det finns en europeisk standard som länderna har att förhålla sig till vid beräkningen av andelen individer som inte uppnår en grundläggande levnadsstandard med avseende på möjligheterna att kunna finansiera ett antal varor och tjänster.

Fakta om statistiken

Sist i rapporten finns avsnittet *Fakta om statistiken* och en *Tabellbilaga*.

I *Fakta om statistiken* beskrivs variablerna som ligger till grund för datamaterialet, samt tillvägagångssättet för datainsamling bland de 30 länderna. Här finns också uppgifter om bortfall, liksom information om hur den disponibla inkomsten beräknas. Metoderna för inkomstberäkningarna skiljer sig en del mellan Statistics on Income and Living Conditions (SILC) och Hushållens ekonomi (HEK) som är den officiella nationella statistikkällan när det gäller inkomststruktur och inkomstfördelning i Sverige.

Introduktion till SILC

SILC är en undersökning som ska möjliggöra jämförelser på både hushålls- och individnivå när det gäller inkomst, social utestängning och fattigdom i olika länder.

Målet med SILC är att presentera data över inkomster och levnadsvillkor. Varje medlemsland levererar jämförbara data över inkomst och graden av fattigdom och social utestängning till Eurostat. Det handlar om att ge en bild av hur dessa förhållanden är fördelade i befolkningen på nationell och europeisk nivå.

För hushåll mäter man inom SILC grundläggande hushållsuppgifter, som hushållsinkomster, tillgång till barnomsorg, bostad med tillhörande boendekostnader och boendeförhållanden (boendeform, boendestandard). För individer mäter man grundläggande uppgifter (ålder, kön), utbildning, arbete, hälsa och inkomst.

Eurostat är EU:s gemensamma statistikbyrå som samlar in data från medlemsländerna samt från ytterligare ett antal länder. Utöver de 27 medlemsländerna levererar också Island, Kroatien, Norge, Schweiz och Turkiet data till Eurostat. Beroende på vilka data som presenteras kan antalet länder i tabellredovisningarna variera. En del länder, framförallt de länder som inte är medlemmar i EU, redovisar inte uppgifter för alla år. Av de fem ovan nämnda länderna saknas i regel data för Kroatien, Schweiz och Turkiet beträffande flera indikatorer inom området inkomst och levnadsförhållanden. Turkiet och Kroatien ingår inte i den här rapporten då datamaterialet är alltför begränsat.

Data till Eurostat levereras för Sveriges del under hösten och avser föregående års förhållanden. Under våren levereras data som avser den longitudinella statistiken, d.v.s. individdata för ett antal år och där varje individs levnadsförhållanden kan följas över tid.

I Eurostats databaser finns ett brett urval av statistik som avser välfärdsförhållanden i olika avseenden. Indikatorer som berör hushållens ekonomiska situation utgör ett av de mest centrala måtten på välfärd bland de europeiska länderna där områdena risk för fattigdom och materiell fattigdom i sin tur är viktiga delområden inom ekonomi.

För svenska förhållanden kan det tyckas vara överflödigt att ställa frågor om materiella tillgångar som kan anses vara självklara inslag i nästan varje svenskt hem. Två exempel på frågor i detta avseende är de som ställs kring tillgång till telefon och tv i bostaden. I flera europeiska länder är det dock långt ifrån givet att ovanstående tillgångar finns i hemmet. Det finns i själva verket flera exempel på välfärdsförhållanden där skillnaderna är stora mellan de äldre EU-länderna och de länder som blivit medlemmar i EU under de senaste åren. För att kunna jämföra materiell fattigdom mellan länder måste dessa frågor om materiella tillgångar ställas.

Disponibel inkomst

En individs bruttoinkomst kan bestå av flera delar. I regel utgörs merparten av bruttoinkomsten av inkomst från arbete. Men individer och hushåll kan också erhålla transfereringar av olika slag samt också vinst/förlust från egen verksamhet som läggs till den sammanlagda inkomsten. Eurostat beräknar den totala inkomsten (innan skatt) utifrån följande komponenter:

- Inkomst av lönearbete, näringsverksamhet
- Pension från privat arbetsgivare
- Sociala ersättningar i form av arbetslöshetsersättning, pension (statligt finansierad), sjukersättning, ersättning till efterlevande vid dödsfall, bidrag för funktionsersättning samt bidrag kopplat till utbildning (studiebidrag m.m.).

Den disponibla inkomsten räknas fram genom att dra av nedanstående skatter och transfereringar:

- Förmögenhetsskatt
- Transfereringar till andra hushåll från det egna hushållet (t. ex. underhållsstöd)
- Inkomstskatt

I den nationella undersökningen Hushållens ekonomi (HEK) ingår även följande komponenter i underlaget för att beräkna den disponibla inkomsten:

- Utbetalad privat pensionsförsäkring från individuellt pensionssparande, avtalspension
- Kapitalvinster/kapitalförluster
- Skattepliktiga förmåner (t ex aktieoptioner)

De data över disponibel inkomst liksom risk för fattigdom som redovisas för Sverige inom undersökningen SILC innehåller inte någon av de tre ovanstående komponenterna. Detta medför att den disponibla inkomsten enligt SILC underskattas för svenska hushåll i den internationella jämförelsen jämfört med de uppgifter som redovisas i HEK. Utbetalda belopp från privata pensionsförsäkringar inkluderas exempelvis inte i den disponibla inkomsten för pensionärer. Därmed riskerar man att underskatta den disponibla inkomsten för de som är i övre medelåldern.

I övrigt används olika konsumtionsenhetsskalor för SILC respektive HEK vilket gör att inkomstuppgifterna för svenska hushåll inte går att jämföra mellan dessa undersökningar. Inkomstuppgifterna i tabellerna 1–7 motsvarar medelinkomst respektive medianinkomst per konsumtionsenhet. Mer information om konsumtionsenhetsskalor finns i kapitlet *Fakta om statistiken* på sidan 68.

Inkomstutvecklingen i Sverige 1991–2010

Det går att studera inkomstutvecklingen i ett land utifrån ett flertal olika indikatorer. Dels kan valet stå mellan att redovisa utvecklingen utifrån medelinkomst respektive medianinkomst. Det förstnämnda måttet är att föredra om vi vill ta reda på hur inkomsten utvecklas för "genomsnittspersonen" i ett land. Medianinkomsten är att föredra ifall vi önskar att beräkna utvecklingen i tid rensat för påverkan av extremt låga och/eller höga inkomstvärden. Nackdelen med ett medelvärde är att det ibland inte kan sägas representera hur situationen ser ut för den stora merparten av befolkningen med inkomster i mellanskiktet.

När valet av statistiskt redovisningsmått är genomfört finns ett antal alternativ vad gäller redovisningsgrupper. Ett vanligt förfarande är att utgå från hur inkomsterna utvecklas i respektive decil (tiondel) av befolkningen. Det innebär att vi enbart analyserar befolkningens inkomstutveckling under en viss tidsperiod utifrån den initiala inkomstnivån i respektive grupp vid det år jämförelsen tar sin början.

Det är också av intresse att se hur inkomsterna utvecklas inom olika samhällsgrupper indelade efter bakgrundsfaktorer såsom ålder, utbildningsnivå, aktivitetsstatus (arbetslös, sysselsatt, sjukskriven etc.) eller någon annan indelningsgrund.

Slutligen har vi att ta ställning till vilken typ av inkomstutveckling som är mest lämplig att redovisa med hänsyn till individernas ekonomiska och sociala situation under en given tidsperiod. Det område som är fokus i denna rapport och som även är ett viktigt område för EU, är just individers inkomster och risk för social utestängning. Om en individ förfogar över en disponibel inkomst under 60 procent av medianinkomsten kan det i sin tur leda till social utestängning. Social utestängning kan också innefatta högst två års gymnasieutbildning bland individer eller långtidsarbetslöshet.

Inkomstutveckling för hela befolkningen i Sverige

I Sverige har den disponibla inkomsten ökat hos en stor del av befolkningen under de senaste 20 åren. Eftersom det endast finns tillförlitlig statistik för åren 2005–2010 bland de övriga 29 länderna kommer åren 2005–2010 att vara av särskilt intresse men även andra tidseriejämförelser redovisas gällande förhållandena i Sverige.

Uppgifterna om disponibel inkomst i tabellerna 1–6 hämtas från undersökningen Hushållens ekonomi (HEK). HEK bygger på ett urval av hushåll där populationen består av samtliga hushåll och personer som var folkbokförda i Sverige den 31 december respektive år. År 2010 uppgick urvalet till 17 000 hushåll. Endast personer som är 18 år eller äldre kan ingå i urvalet. Den internationella jämförelsen av disponibel inkomst som redovisas i tabell 7 baseras på data från SILC.

I tabellen nedan redovisas den disponibla inkomsten både i form av medelvärde och median åren 1991–2010.

Tabell 1**Disponibel inkomst per konsumtionsenhet respektive år omräknat till 2010 års priser för samtliga personer i befolkningen***Table 1**Disposable income for each year, re-calculated to prices for 2010 for all persons in the population*

År	Disponibel inkomst (tusental kr)	
	Medianinkomst	Medelinkomst
1991	145,6	159,9
2000	153,1	182,4
2005	171,7	196,4
2010	199,1	228,4

Källa: Hushållens ekonomi (HEK), SCB

De procentuella utvecklingstalen i tabellen nedan ger vid handen att hushållen har fått en betydligt större disponibel inkomst år 2010 jämfört med 90-talet.

Tabell 2**Procentuell förändring av den disponibla inkomsten***Table 2**Percentage change of disposable income*

År	Procentuell utveckling	
	Medianinkomst	Medelinkomst
1991/2010	36,7	42,8
2000/2010	30,0	25,2
2005/2010	16,0	16,3

Källa: Hushållens ekonomi (HEK), SCB

Även på kort sikt, under perioden 2005–2010, har inkomsterna ökat något och skillnaden är liten mellan utvecklingen i termer av medelinkomst respektive medianinkomst. När jämförelsen görs på 10–15 års basis har det emellertid en viss betydelse vilket mått som används.

Disponibel inkomst redovisat efter inkomstgrupper

Bilden av hur den disponibla inkomsten har utvecklats blir tydligare när olika befolkningsgrupper studeras snarare än den generella utvecklingen i hela befolkningen.

I tabellen nedan redovisas den disponibla inkomsten (medelvärde) för respektive inkomstgrupp (decil) där inkomstnivån för varje tiondel av befolkningen redovisas i stigande ordning. Värdena är omräknade till 2010 års priser vilket innebär att inflationen inte påverkar jämförbarheten över tid.

Den tiondel av befolkningen som har högst inkomster har exempelvis en disponibel medelinkomst som motsvarar 562 300 kr medan den tiondel som tjänar minst har en disponibel inkomst på i genomsnitt 75 600 kr år 2010.

Tabell 3
Disponibel medelinkomst per konsumtionsenhet omräknat till 2010 års priser (inklusive kapitalvinst) i respektive inkomstgrupp

Table 3

Disposable income re-calculated to prices for 2010 (including capital gains) in each income group

Decil	Disponibel inkomst (tusental kr) medelvärde			
	1991	2000	2005	2010
1	70,9	67,6	76,7	75,6
2	102,0	104,0	114,2	121,0
3	115,5	118,6	131,4	143,6
4	127,9	132,0	147,3	166,8
5	139,5	145,9	163,6	188,3
6	152,6	161,3	180,4	210,2
7	168,1	179,9	199,9	234,9
8	187,6	203,3	225,0	267,5
9	214,7	240,0	261,7	313,3
10	319,9	471,5	464,4	562,3

Källa: Hushållens ekonomi, SCB

I samtliga inkomstgrupper har det skett en ökning av den disponibla inkomsten under perioden 1991–2010. För de individer som innehar de lägsta genomsnittliga inkomsterna är inkomsten efter skatt år 2010 i stort sett oförändrad jämfört med 1991. Om jämförelsen däremot görs mellan 2005 och 2010 kan vi konstatera att den disponibla inkomsten har minskat något för den tiondel av befolkningen som har lägst disponibel inkomst.

Tabell 4. Procentuell förändring av den disponibla medelinkomsten i respektive inkomstgrupp

Table 4

Percentage change of average disposable income in each income group

Decil	Procentuell förändring		
	1991/2010	2000/2010	2005/2010
1	6,6	11,8	-1,4
2	18,6	16,3	6,0
3	24,4	21,1	9,3
4	30,5	26,4	13,2
5	35,0	29,1	15,1
6	37,7	30,3	16,5
7	39,8	30,6	17,5
8	42,6	31,6	18,9
9	45,9	30,5	19,7
10	75,8	19,3	21,1

Källa: Hushållens ekonomi (HEK), SCB

Inkomstutvecklingen mellan 2000–2010 visar att det är individer tillhörande inkomstgrupperna 3–9 som haft den största ökningen av den egna disponibla inkomsten. De inkomsttagare som tillhör den tionde inkomstgruppen (den med lägst medelinkomst) har fått se sina inkomster utvecklas sämre än genomsnittet de senaste 10 åren.

Utifrån ovanstående utvecklingstal framgår det att den tiondel av befolkningen som har lägst disponibel inkomst har haft den lägsta procentuella inkomstökningen oavsett om jämförelsen görs på 5, 10 eller 20 års sikt.

När inkomsterna för de med högst disponibel inkomst jämförs med inkomstnivåerna för de individer som befinner sig i grupperna 3–9 finner vi att de sistnämnda grupperna har närmat sig den högsta inkomstgruppen under de senaste 10 åren. Denna utveckling gäller dock inte under åren 2005–2010 respektive 1991–2010, vilket indikerar att jämförelser av den här typen måste göras utifrån flera referensperioder för att ge en någorlunda heltäckande bild av inkomstutvecklingen i olika grupper.

Disponibel inkomst redovisat efter socioekonomisk grupp

En alternativ jämförelse är att jämföra den disponibla inkomsten för förvärvsarbete och icke förvärvsarbete. Dessa båda grupper kan sedan i sin tur delas upp i ett antal undergrupper. Utöver att studera skillnaderna i disponibel inkomst mellan de som arbetar och de som är arbetslösa, sjukskrivna eller studerande visas här också hur de disponibla inkomsterna fördelar sig mellan olika grupper inom kategorin förvärvsarbete. I tabell 5 nedan redovisas den disponibla inkomsten för ett antal socioekonomiska grupper.

Tabell 5
Disponibel medianinkomst per konsumtionsenhet (inklusive kapitalvinst) i respektive socioekonomisk grupp omräknat i 2010 års priser för samtliga personer i ålder 20–64 år

Table 5

Average disposable income (including capital gains) in each socioeconomic group re-calculated to prices for 2010 for all persons aged 20-64

	Disponibel inkomst (tusental kr)			
	1991	2000	2005	2010
Förvärvsarbete	166,3	181,1	203,6	237,3
Arbetare	155,3	165,8	184,4	214,2
Lägre tjänstemän	171,2	189,8	202,9	240,7
Tjänstemän på mellannivå	183,5	197,0	219,8	257,2
Högre tjänstemän	215,0	228,8	245,6	290,5
Icke förvärvsarbete	132,3	133,6	142,5	135,7
Studerande	119,3	117,6	121,5	125,5
Arbetslösa, sjuka, pensionärer	144,2	152,8	158,8	154,2

Källa: Hushållens ekonomi (HEK), SCB

Skillnaden i disponibel inkomst är betydligt större mellan förvärvsarbete och icke förvärvsarbete år 2010 jämfört med 1991. För 20 år sedan motsvarade differensen drygt 30 000 kr per år efter skatt medan beloppet hade stigit till över 100 000 kr år 2010 (samtliga belopp i 2010 års priser). Det är inte räknat i procent de högre tjänstemännen som haft den bästa inkomstutvecklingen utan tjänstemän på lägre respektive mellannivå.

I tabell 6 återfinns uppgifter om den procentuella förändringen av inkomsterna i de olika grupperna.

Tabell 6**Procentuell förändring av den disponibla inkomsten i åldern 20–64 år**

Table 6

Percentage change of average disposable income for persons aged 20–64

	Utveckling av den disponibla inkomsten		
	1991/2010	2000/2010	2005/2010
Förvärvsarbetande	42,7	31,0	16,6
Arbetare	37,9	29,2	16,2
Lägre tjänstemän	40,6	26,8	18,6
Tjänstemän på mellannivå	40,2	30,6	17,0
Högre tjänstemän	35,1	27,0	18,3
Icke förvärvsarbetande	2,6	1,6	-4,8
Studerande	5,2	6,7	3,3
Arbetslösa, sjuka, pensionärer	6,9	0,9	-2,9

Källa: Hushållens ekonomi (HEK), SCB

Även om det finns differenser i inkomstutvecklingen mellan olika inkomstgrupper (se tabell 4 sida 21) föreligger emellertid den största skillnaden mellan de som arbetar respektive de som är arbetslösa, sjukskrivna, pensionärer eller studerande. En genomsnittlig student eller arbetslös person har en disponibel inkomst år 2010 som i stort sett är i paritet med den inkomst som gällde för 1991, medan förvärvsarbetande personer har ökat sina inkomster med över 40 procent. Jämfört med 2005 har den disponibla inkomsten till och med minskat med nästan tre procent bland de som tillhör den sammanslagna gruppen arbetslösa, sjuka och pensionärer.

En tendens som går att se i tabellen ovan, och som också påminner om utvecklingen för de olika inkomstgrupperna, är att den starkaste inkomstutvecklingen sker i "mellangrupperna", vilket i det här fallet innebär att arbetare liksom tjänstemän på lägre och mellannivå har haft den bästa inkomstutvecklingen. Denna utveckling gäller dock för den längre tidsjämförelsen 1991–2010 samt i viss mån också för tiden 2000–2010 medan motsvarande positiva utveckling finns i inkomstgrupperna 3–9 (se tabell 4) åren 2000–2010.

Inkomstutvecklingen bland svenska hushåll ur ett europeiskt perspektiv

Inkomstutvecklingen i Sverige har i jämförelse med andra länder i Europa varit relativt hög. Mellan 2005 och 2010 sker en ökning av den disponibla inkomsten i samtliga länder utom Luxemburg. Ökningen i Sverige är högre än i andra länder i västra och norra Europa vilket har lett till att Sverige placerar sig högre upp i listan över inkomstnivå 2010 jämfört med 2005.

Utvecklingen i en del av länderna i östra Europa är starkare än i Sverige men där sker ökningen från en lägre inkomstnivå.

Inkomststoppgifterna för Sverige i tabell 7 nedan bygger på material från undersökningen SILC och är inte jämförbara med de som redovisas för olika grupper i tabellerna 1-6 till följd av att inkomsterna beräknas på olika sätt i HEK och SILC.

Tabell 7
Disponibel medianinkomst (euro) per konsumtionsenhet i respektive land
samt förändring i procent mellan 2005 och 2010

Table 7

Disposable income in euros (after transfers) re-calculated to prices of 2010 and percentage change between 2005 and 2010

Disponibel inkomst (efter transfereringar) omräknat i 2010 års priser samt förändringen mellan 2005 och 2010 i procent

Land	2005	2010	05/10
Luxemburg	27 563	26 748	-3
Norge	18 980	23 622	24,5
Schweiz ¹		22 135	
Österrike	17 430	19 085	9,5
Cypern	14 777	18 847	27,5
Nederländerna	16 020	18 823	17,5
Island	17 178	18 178	5,8
Sverige	14 413	18 162	26
Danmark	15 855	17 855	12,6
Frankrike	14 503	17 852	23,1
Tyskland	15 652	17 725	13,2
Belgien	15 533	17 330	11,6
Finland	14 135	17 127	21,2
Storbritannien	16 895	17 063	1
Irland	15 080	16 175	7,3
Italien	13 680	15 198	11,1
Slovenien	11 577	13 713	18,5
Spanien	11 655	13 325	14,3
Malta	11 740	13 240	12,8
Grekland	10 750	12 598	17,2
Portugal	8 237	9 732	18,2
Tjeckien	7 642	9 655	26,3
Slovakien	3 990	8 307	108,2
Polen	4 758	7 567	59
Estland	4 728	7 483	58,3
Ungern	5 562	6 687	20,2
Litauen	3 847	6 025	56,6
Lettland	3 927	5 967	52
Bulgarien	3 755	5 880	56,6
Rumänien ¹		3 537	

1) Uppgifter saknas för 2005.

Källa: SILC, Eurostat

Risk för fattigdom i Sverige

Inledning

EU har beslutat om en gemensam strategi, Europa 2020. Strategin innebär att EU har satt upp ett antal mål som ska uppnås innan 2020. Ett av dessa överordnade mål är att minska förekomsten av risk för fattigdom i Europa. Risk för fattigdom innebär enligt EU; s definition att en individ lever på en disponibel inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten i landet.

Begreppet risk för fattigdom är kopplat till social utestängning och svårigheter att upprätthålla en rimlig ekonomisk och/eller materiell standard. Oberoende av välståndsnivån i ett land kan vissa grupper i samhället sägas vara utsatta för marginalisering i olika avseenden. Utöver risk för fattigdom i form av en relativt låg inkomst kan vissa individer eller grupper i samhället uppleva att deras levnadsstandard inte motsvarar normen i det land man bor i. En utbildning som motsvarar högst två års gymnasieutbildning, arbetslöshet eller undermålig bostadsstandard är alla exempel på faktorer som kan medföra social utestängning.

Det kan råda delade meningar om vilket av måtten risk för fattigdom respektive materiell fattigdom som är mest relevant att förhålla sig till när jämförelser görs mellan olika samhällsgrupper eller vid tidsseriestudier. Även om såväl materiell fattigdom (ett absolut fattigdomsmått) som risk för fattigdom förekommer i Sverige visar statistiken (se tabell 8 sida 27) att den materiella fattigdomen omfattar ett par procent av befolkningen. Tendensen är dessutom att andelen som är materiellt fattiga minskar mellan åren 2005–2010.

Den materiella fattigdomen förekommer fortfarande, inte minst i vissa områden och inom en del grupper i Sverige, men fokus har alltmer riktats mot de grupper och individer vars inkomst ligger under 60 procent av medianinkomsten i landet. Inom ramen för det här kapitlet liksom nästa kapitel kommer fokus att ligga på området risk för fattigdom i Sverige och Europa.

Fattigdom mätt i absoluta och relativa termer

I Sverige liksom i flertalet andra länder i västra och norra Europa har förekomsten av materiell fattigdom blivit allt mindre med tiden. Materiell fattigdom innebär enligt EU; s definition att en individ saknar minst tre av nio basala varor/tjänster. Andelen individer som inte har råd med ett antal så kallade nödvändighetsvaror/tjänster såsom telefon, TV, tvättmaskin eller att ha tillräckligt varmt i bostaden, motsvarar knappt fyra procent av befolkningen i Sverige år 2010. Det är en lägre andel jämfört med 2005 då närmare sex procent av befolkningen beräknades vara materiellt fattiga.

Till skillnad från den materiella fattigdomen är risken för fattigdom vanligare i Sverige. Risk för fattigdom innebär att den disponibla årsinkomsten per konsumtionsenhet understiger 60 procent av den disponibla medianinkomsten i landet man bor i. Det innebär i sin tur att risk för fattigdom i ett land påverkas av såväl låginkomsttagarnas inkomster liksom inkom-

terna för de individer som tjänar över medianinkomsten. Om medianinkomsten i ett land ökar samtidigt som inkomsterna ligger på en oförändrad nivå för de med lägre inkomster så leder det till att förekomsten av risk för fattigdom ökar.

I tabell 8 nedan redovisas såväl uppgifter om materiell fattigdom som risk för fattigdom i Sverige under perioden 2005–2010.

Tabell 8

Risk för fattigdom respektive materiell fattigdom i Sverige mätt i procent.

Hela befolkningen åren 2005–2010

Table 8

Share of individuals who risk ending up in poverty and in material poverty in Sweden, 2005–2010

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Materiellt fattiga	5,7	6,2	5,8	4,6	4,8	3,9
Andel som riskerar fattigdom	9,5	12,3	10,5	12,2	13,3	12,9

Källa: Eurostat

Det ligger i själva verket ingen motsättning i att utvecklingen går åt olika håll för respektive mått. I takt med att inkomsterna ökar i de flesta samhällsgrupper innebär det samtidigt att inkomsterna kan utvecklas relativt långsamt för vissa individer så att dessa hamnar efter inkomstmässigt. Med andra ord kan de individer som erhåller en disponibel årsinkomst under 60 procent av medianinkomsten år 2010 men inte 2005, samtidigt ha fått det bättre i absoluta termer under samma tidsperiod.

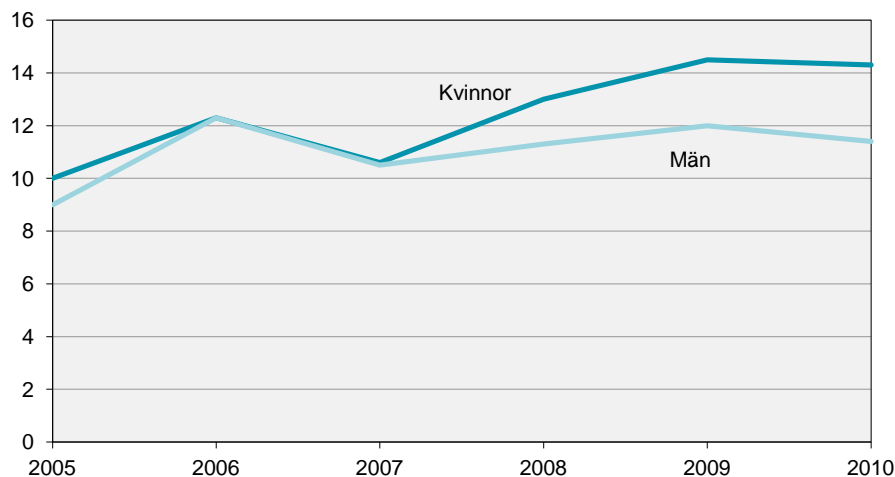
Risk för fattigdom bland män och kvinnor

I hela befolkningen har andelen som riskerar fattigdom ökat. Ökningen har dock varit större för kvinnor och dessutom har ökningen skett från en högre nivå jämfört med männen. År 2005 hade 10 procent av kvinnorna och 9 procent av männen en inkomst som låg under 60 procent av medianinkomsten medan andelen år 2010 motsvarade 14 respektive 11 procent. Att andelen kvinnor som riskerar fattigdom överstiger motsvarande andel bland män är inget som är unikt för Sverige, vilket framgår av nästa kapitel.

Diagram 1
Andel individer som riskerar att hamna i fattigdom bland män och kvinnor
åren 2005–2010

Figure 1

Share of persons who risk ending up in poverty among men and women, 2005–2010

Källa: SILC, Eurostat

Under åren 2006 och 2007 fanns i stort sett inga skillnader mellan män och kvinnor men därefter ökar risken för fattigdom snabbare bland kvinnor jämfört med bland män. Löneutvecklingen under perioden 2005–2010 utgör dock ingen förklaring till varför andelen som innehar en inkomst under 60 procent av medianinkomsten har ökat mer bland kvinnor än bland män. Faktum är att det genomsnittliga lönegapet mellan könen har minskat något på senare tid. År 2005 motsvarade kvinnors löner 84 procent av männens löner medan denna andel hade stigit till 86 procent 2010.² Det är viktigt att beakta den generella inkomstutvecklingen/löneutvecklingen över tid när risken för fattigdom analyseras vilket inte minst gäller för jämförelsen mellan kvinnor och män. I annat fall kan beskrivningen av inkomstförhållanden för män respektive kvinnor ur ett tidsserieperspektiv ge sken av att kvinnor generellt har tappat inkomstmässigt gentemot män. En mer korrekt beskrivning är snarare att andelen individer med en inkomst som är lägre än medianinkomsten i Sverige, har ökat mer bland kvinnor jämfört med bland män.

Risk för fattigdom i olika åldersgrupper

Inom gruppen icke förvärsarbetande återfinns ett antal grupper, där ibland pensionärer medan de som förvärsarbetar i regel är mellan 25–64 år. I det här avsnittet kommer risk för fattigdom att studeras utifrån ett åldersperspektiv där jämförelsen görs mellan fyra ålderskategorier nämligen 18–24, 25–54, 55–64 samt 65 år och äldre.

Anledningen till att just dessa fyra åldersgrupper finns med i rapporten beror på att Eurostat använder sig av de här åldersindelningarna när länderna inom Europa jämförs sinsemellan.

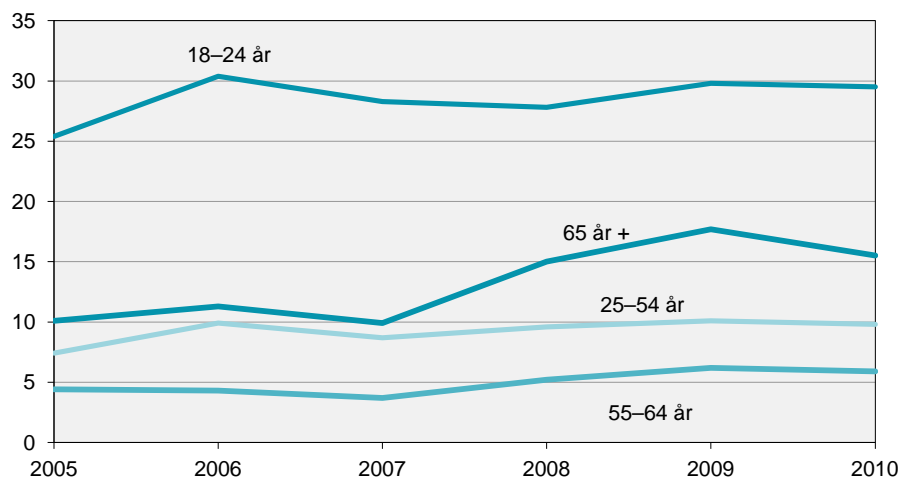
² Information om löneutvecklingen finns under www.scb.se/hitta-statistik/arbetsmarknad/lonestrukturstatistik-hela-ekonomin/tabeller-och-diagram.

Risken för fattigdom har ökat i samtliga åldersgrupper sedan 2005. Andelen individer med en inkomst under 60 procent av medianinkomsten har framförallt ökat i den äldsta och yngsta åldersgruppen, samtidigt som risken för att hamna i fattigdom har legat på en ganska stabil nivå för de som är i åldern 25–64 år. Ökningen i den yngre och äldre gruppen sker dessutom från relativt höga nivåer. Utifrån data för 2010 kan vi konstatera att nästan var tredje ung person i åldern 18–24 år liksom mer än var sjunde pensionär har en disponibel inkomst under gränsen som innebär risk för fattigdom.

Diagram 2
Andel individer som riskerar att hamna i fattigdom i olika åldersgrupper åren 2005–2010

Figure 2

Share of individuals who risk ending up in poverty in different age groups, 2005–2010

Källa: SILC, Eurostat

Skillnaden mellan pensionärer och de som är i åldern 25–54 år har visserligen minskat mellan 2009 och 2010, men är ändå större jämfört med åren innan 2008 då det knappt fanns några skillnader mellan dessa två grupper.

Förekomsten av en relativt stor andel med låga inkomster i den yngsta åldersgruppen är inget nytt fenomen och inte heller något som är unikt för Sverige. Den ökning som har ägt rum har framförallt inträffat mellan 2005 och 2006 och därefter har andelen som riskerar fattigdom i åldern 18–24 år legat på en ganska stabil nivå.

I åldersgruppen 18–24 år hittar vi många studenter men också arbetslösa, medan det i gruppen 25–64 år är förvärvsarbetande som är den dominerande gruppen. Inkomstutvecklingen har varit högre för de som har ett arbete jämfört med icke förvärvsarbetande. Den sistnämnda kategorin består av såväl studenter som arbetslösa och det framgår från tabell 6 (sida 23) att avståndet mellan förvärvsarbetande och icke förvärvsarbetande har ökat mellan 2005 och 2010. Studenter har visserligen fått högre inkomster men inte i samma utsträckning som de som arbetar. Två grupper som har haft en sämre inkomstutveckling än genomsnittet är arbetslösa och pensionärer, som i sin tur är överrepresenterade i åldersgrupperna 18–24 år respektive 65 år och äldre.

När den disponibla inkomstutvecklingen för de olika socioekonomiska grupperna (arbetslösa, förvärvsarbetande etc.) appliceras på de fyra ålderskategorierna, finner vi rimliga förklaringar till att andelen som riskerar fattigdom har ökat samt befinner sig på en högre nivå i den yngsta och äldsta gruppen jämfört med vad som är fallet för individer i åldern 25–64 år.

Risk för fattigdom inom olika utbildningskategorier

En lång utbildning antas i regel innebära möjligheter till en ingångslön över genomsnittet och tillika en god inkomstutveckling. Å andra sidan måste en student avstå från flera årsinkomster innan utbildningen är genomförd och därefter kan steget vara långt till att erhålla ett arbete för den som slutfört en examen. En person som går direkt från gymnasiet ut i arbetslivet kan i ett tidigt skede i livet börja förvärvsarbete och på sikt erhålla en god nivå för den disponibla inkomsten. Med andra ord torde det inte vara någon självklarhet att antal utbildningsår och den disponibla inkomsten för individen nödvändigtvis hänger ihop.

I den här delen av rapporten redovisas risken för fattigdom inom tre olika utbildningsgrupper nämligen: *Högst 2 års gymnasieutbildning, gymnasieutbildning 3 år samt eftergymnasial utbildning*. Dessa grupper skulle kunna delas upp i underkategorier, t. ex. kort respektive lång eftergymnasial utbildning men valet av de tre utbildningskategorierna motiveras av att Eurostat liksom OECD m. fl. i regel använder sig av denna indelning på tre nivåer.

Det svenska utbildningssystemet har genom åren genomgått en del förändringar vari en stor förändring ägde rum i början av 90-talet då gymnasieskolan omorganiserades. Innan reformerna genomfördes innehöll den svenska gymnasieskolan utbildningar på mellan två och fyra år medan det därefter endast erbjuds utbildningar på tre år. Det innebär i sin tur att utbildningsnivån för de med lång gymnasieutbildning kan variera såtillvida att vissa har fyra medan andra har tre års utbildning. I övrigt bör inte jämförelsen mellan grupper eller över tid innebära några problem.

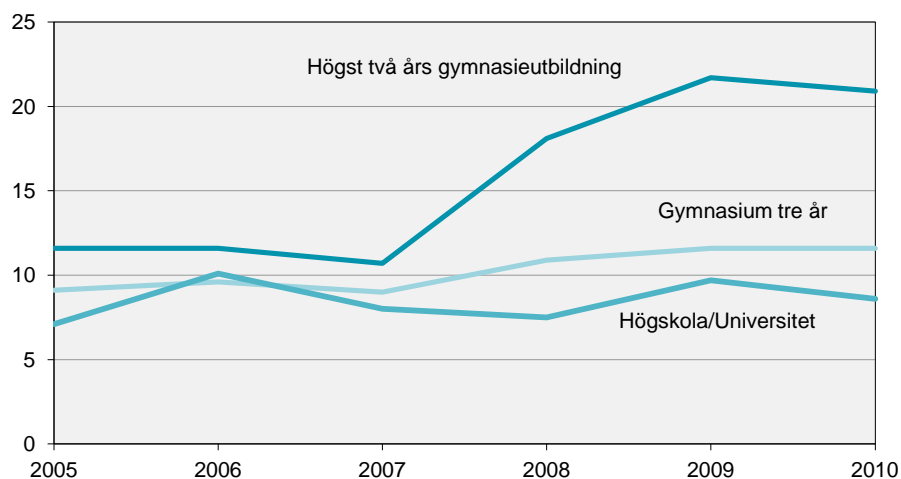
I diagrammet nedan finns en tidserie för respektive utbildningsnivå som åskådliggör utvecklingen för andelen individer som riskerar att hamna i fattigdom.

Diagram 3

Andel individer som riskerar att hamna i fattigdom inom respektive utbildningskategori, år 2005-2010

Figure 3

Share of individuals who risk ending up in poverty in each educational category

Källa: SILC, Eurostat

Risken för fattigdom är större 2010 jämfört med 2005 i alla tre grupperna. Ökningen är dock särskilt tydlig bland de med högst två års gymnasieutbildning. Andelen som riskerar fattigdom har nästan fördubblats mellan 2005 och 2010 bland individer med grundskoleutbildning eller kortare gymnasieutbildning. I de övriga grupperna är förändringen över tid inte lika stor. Under de senaste tre åren föreligger en klar skiljelinje mellan de som har grundskoleutbildning eller kort gymnasieutbildning och individer med minst tre års gymnasieutbildning. I mitten av 2000-talet var risken för fattigdom å andra sidan betydligt mer jämnt fördelad mellan de olika utbildningsnivåerna.

Den utveckling som beskrivs ovan indikerar att de som studerar på eftergymnasial nivå, en grupp som får anses tillhöra en av de socioekonomiska grupper som haft en relativt svag inkomstutveckling 2005–2010, i ett senare skede trots allt kan få en god inkomstutveckling jämfört med personer som endast har kort gymnasieutbildning eller grundskoleutbildning.

Analysen av risk för fattigdom blir i vissa fall ensidig och missvisande om den enbart baseras på en eller ett fåtal redovisningskategorier vilket exemplet med studenter och högt utbildade visar. Studenter har inte haft någon bra inkomstutveckling i relation till övriga befolkningen, men de som bedriver studier på eftergymnasial nivå kan mycket väl ta igen och rentav passera andra samhällsgrupper vad gäller disponibel inkomst i takt med att man i ett senare skede har hunnit förvärvsarbeta ett antal år.

Risk för fattigdom bland de som hyr respektive äger sin bostad

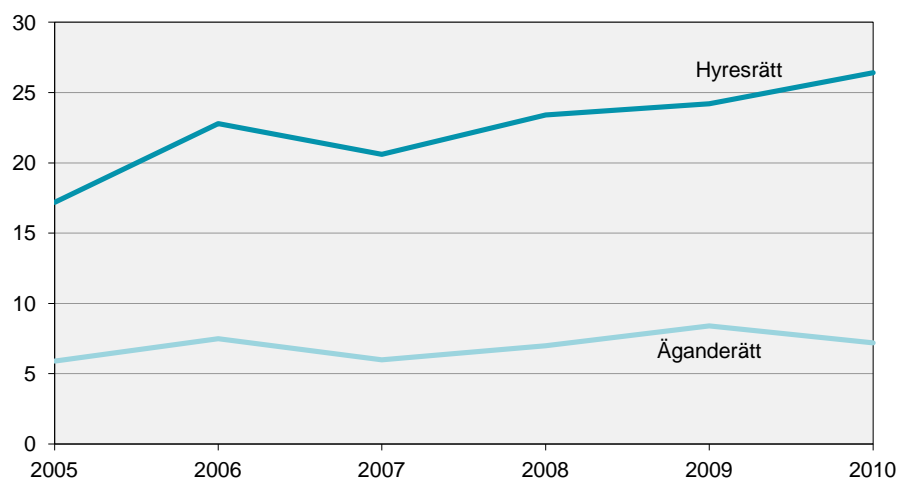
Till skillnad från tidigare gruppjämförelser finns det inte rimligen något direkt samband mellan hur stor andel som riskerar fattigdom och besittningsform. Oavsett om individen hyr eller äger sin bostad kommer inkomstnivån att påverkas av andra faktorer (t. ex. utbildningsnivå) än vilken besittningsform det rör sig om. Jämförelsen mellan hyresgäster och de som äger sina bostäder kan ändå vara intressant för att belysa de skillnader som föreligger mellan två grupper som annars inte brukar vara i fokus när risken för fattigdom studeras.

Diagram 4 visar att den skillnad som finns i andelen med en inkomst under 60 procent av medianinkomsten mellan hyresgäster och de som äger sina bostäder, har ökat de senaste åren.

Diagram 4
Andel som riskerar att hamna i fattigdom bland de som hyr respektive äger sin bostad, åren 2005-2010

Figure 4

Share who risk ending up in poverty among those who rent or own their dwelling

Källa: SILC, Eurostat

Den största förändringen inträffar mellan 2005 och 2006 för hyresgäster. Därefter sker ökningen långsammare mellan åren 2006 och 2010. Andelen individer som riskerar fattigdom är på ungefär samma nivå 2010 som i mitten av 2000-talet för de som äger sin bostad.

En del grupper är överrepresenterade bland de som hyr sin bostad. En något större andel kvinnor än män är hyresgäster och det är också mer vanligt förekommande med yngre hyresgäster (16–34 år) än vad det är i de mittersta åldersgrupperna (35–74 år). De som är äldre än 75 år hyr också sina bostäder i större utsträckning än de som är i yngre och övre medelåldern. Individer med högst tvåårig gymnasieutbildning är mer benägna att hyra sin bostad jämfört med gymnasialt (minst tre år) och eftergymnasialt utbildade. Det finns också en skiljelinje i fråga om andelen hyresgäster mellan olika socioekonomiska grupper såtillvida att en större andel

arbetare och lägre tjänstemän hyr sin bostad jämfört med tjänstemän på mellan- och hög nivå.³

Risk för fattigdom redovisat efter hushållstyp

I samband med att statistik kring levnadsförhållanden (ULF) publiceras utgör hushållstyp en av de redovisningsgrupper som används för att jämföra olika grupper i samhället. Även Eurostat använder sig av en indelning efter hur hushållen är sammansatta när exempelvis de ekonomiska förhållandena jämförs mellan individer.

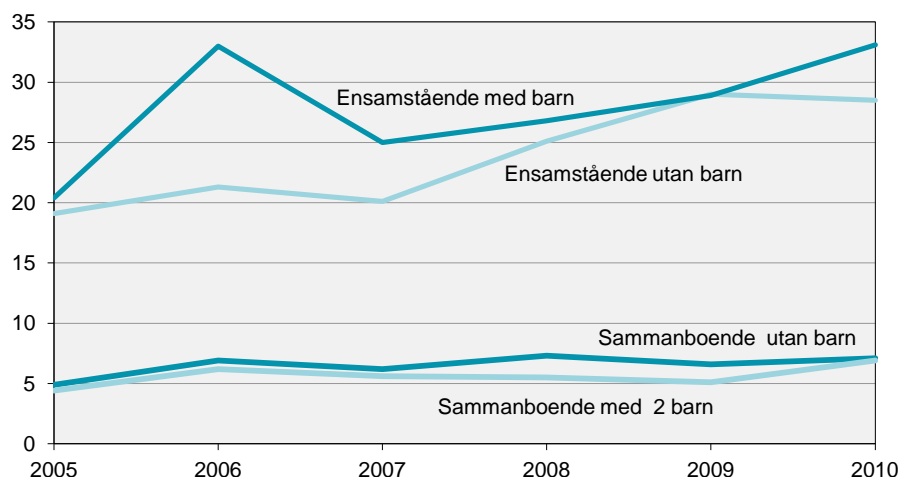
Eurostat delar upp gruppen sammanboende med barn i ett antal delgrupper utefter antalet barn i hushållet. Det saknas en redovisningsgrupp som baseras på samtliga sammanboende med barn. I den här rapporten redovisas därför endast resultat för sammanboende med två barn med motiveringen att detta antal av barn är det mest representativa för hushållen i Europa.⁴ Sammanboende utan barn avser i denna redovisning endast de som är yngre än 65 år.

Diagram 5

Andel individer som riskerar att hamna i fattigdom redovisat efter hushållstyp, år 2005-2010

Figure 5

Share of individuals who risk ending up in poverty by type of household

Källa: SILC, Eurostat

Av de jämförelser som gjorts i detta kapitel framträder en av de tydligaste skillnaderna när uppdelningen görs efter hushållstyp. Den tydligaste skillnaden återfinns mellan de som lever ensamma jämfört med de som lever i samboförhållande. Förekomsten av barn tycks dock ha en viss effekt på risk för fattigdom för ensamstående. Denna skillnad har dock varierat genom åren och är mindre nu jämfört med 2006 då skillnaden inom gruppen ensamstående var som störst.

³ För information om vilka grupper som i stor utsträckning hyr respektive äger sin bostad se tabeller och diagram under området boende: www.scb.se/ulf

⁴ För mer detaljerad information om befolkningsstatistik inom EU se www.scb.se/internationell-statistik/EU-statistik/Eurostat/Statistics/Population/fertility

Att hitta orsaker till skillnaden mellan gruppen ensamstående och sammanboende när delgrupperna med och utan barn inom respektive hushållstyp slås ihop, är något svårare. Enligt uppgifter från undersökningen av levnadsförhållanden är andelen ensamstående färre i åldersgruppen 35–64 år jämfört med de som är mellan 16–34 år. Vi vet också utifrån avsnittet om risk för fattigdom i olika åldersgrupper att en mindre andel av de som befinner sig i åldersgruppen 35–64 år har en inkomst under 60 procent av medianinkomsten jämfört med vad som är fallet i åldersgruppen 16–34 år.⁵

Individer i åldern 35–64 år är överrepresenterade bland sammanboende vilket bidrar till att andelen som riskerar fattigdom också är lägre i den gruppen.

I likhet med jämförelsen mellan hyresgäster och de som äger sin bostad finns det alltså även här vissa underliggande samband mellan en eller flera bakgrundsvariabler (ålder, utbildning etc.) och risk för fattigdom. Yngre personer har i större utsträckning inkomster under gränsen för att riskera fattigdom än de som är i åldern 35–64 år och det medför att gruppen ensamstående som helhet hamnar lägre än sammanboende inkomstmässigt då en stor andel ensamstående är mellan 16–34 år. Det bör dock betonas att analysen av skillnaderna mellan sammanboende och ensamstående bör göras med viss försiktighet då endast hushåll med två barn ingår i gruppen sammanboende med barn i denna rapport.

Risk för fattigdom redovisat efter huvudsaklig sysselsättning

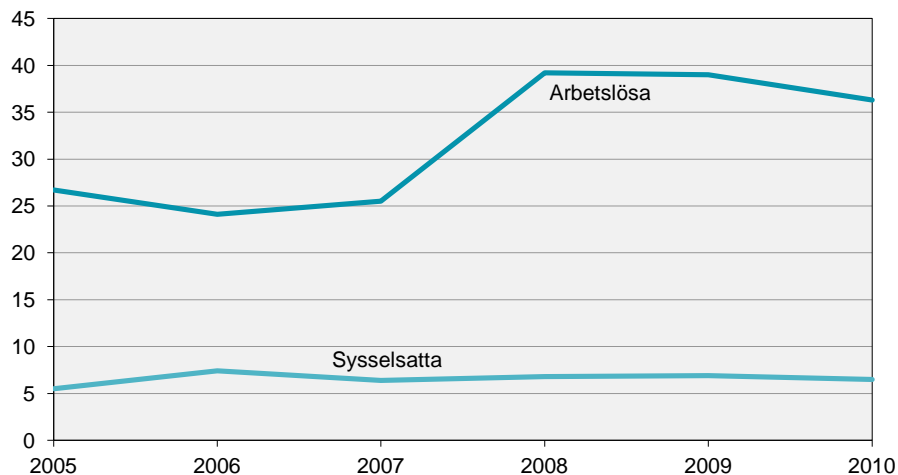
I det föregående kapitlet redovisades den disponibla inkomstens utveckling utifrån ett antal socioekonomiska grupper. Arbetslösa liksom studerande och sjukskrivna tillhör de grupper som haft en sämre inkomstutveckling de senaste fem åren. Förvärvsarbetande har däremot ökat sina inkomster med ungefär 17 procent under perioden 2005–2010 (se tabell 5 i rapporten sida 23). Inkomstnivån inom gruppen arbetslösa kan vara differentierad till följd av antalet yrkesår innan arbetslöshetsperioden, typ av arbete liksom vilka försäkringsbelopp den arbetslöse är berättigad till. Det råder dock inget tvivel om att sannolikheten för att hamna under gränsen för risk för fattigdom är högre bland arbetslösa generellt sett jämfört med de som är sysselsatta. Detta bekräftas av uppgifterna i diagram 6 nedan.

⁵ Uppgifter om ensamstående och sammanboende hushåll finns under: www.scb.se/ulf/tabeller och [diagram/sociala relationer](http://www.scb.se/ulf/diagram)

Diagram 6**Andel individer som riskerar att hamna i fattigdom redovisat efter huvudsaklig sysselsättning, år 2005-2010**

Figure 6

Share of individuals who risk ending up in poverty by main type of employment

Källa: SILC, Eurostat

Sysselsatta riskerar att hamna i fattigdom i ungefär samma utsträckning 2010 som 2005 medan arbetslösa i allt högre utsträckning innehar en disponibel inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten. Ökningen av andelen med en inkomst under 60 procent av medianinkomsten bland arbetslösa äger i första hand rum mellan 2007 och 2008 medan den ekonomiska krisen åren 2008-2009 inte tycks ha påverkat risktalen för vare sig arbetslösa eller förvärvsarbetande. Förändringar av nationalinkomsten (BNP) kan annars mycket väl ändra inkomstrelationerna mellan grupper i ett land vilket framgår av redovisningen inom ramen för nästa kapitel.

Inkomstrelationen mellan olika grupper kan också påverkas av hur inkomstskatten på förvärvsarbete förändras över tid. Den disponibla inkomsten för sysselsatta kommer att öka eller minska beroende på hur skattesatsen förändras. Inkomsterna för arbetslösa kommer däremot inte att påverkas av förändringarna i skattesatsen på förvärvsarbete men det som kan inträffa är att de arbetslösas inkomster i relation till de som arbetar, kan komma att förändras.

Risk för fattigdom i Europa

I det här kapitlet ges en beskrivning av i vilken utsträckning individer riskerar fattigdom i Europa. Dessutom görs en redogörelse kring vilka grupper i samhället som är över- respektive underrepresenterade vad gäller disponibel inkomst under 60 procent av medianinkomsten. En del grupper kommer visa sig vara överrepresenterade bland de som riskerar fattigdom oavsett vilket land det handlar om medan det i vissa fall kan finnas en överrepresentation av de som riskerar fattigdom enbart i ett par europeiska länder. Yngre personer kan exempelvis tillhöra den åldersgrupp där risken för fattigdom förekommer i stor utsträckning i en del länder i Europa medan det i vissa länder är pensionärer som i första hand har inkomster under 60 procent av medianinkomsten.

De olika tabellerna i den löpande texten innehåller av utrymmesskäl endast några av de 30 länderna som ingår i denna rapport. Under tabellbilagan på sidorna 71–92 återfinns de fullständiga tabellerna.

I tabell 9 redovisas andelen som riskerar att hamna i fattigdom i några utvalda länder i Europa. Uppgifterna avser hela befolkningen i respektive land. (Se även tabell 1 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 9. Andel i befolkningen (16 år och äldre) som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010

Table 9

Share of entire population who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	16,4	16,5	16,5	16,4	16,3	16,4
Sverige	9,5	12,3	10,5	12,2	13,3	12,9
Finland	11,7	12,6	13,0	13,6	13,8	13,1
Österrike	12,3	12,6	12,0	12,4	12,0	12,1
Grekland	19,6	20,5	20,3	20,1	19,7	20,1
Spanien	19,7	19,9	19,7	19,6	19,5	20,7
Frankrike	13,0	13,2	13,1	12,7	12,9	13,3
Nederländerna	10,7	9,7	10,2	10,5	11,1	10,3
Storbritannien	19,0	19,0	18,6	18,7	17,3	17,1
Tyskland	12,2	12,5	15,2	15,2	15,5	15,6
Polen	20,5	19,1	17,3	16,9	17,1	17,6
Danmark	11,8	11,7	11,7	11,8	13,1	13,3
Bulgarien	14,0	18,4	22,0	21,4	21,8	20,7

Källa: SILC, Eurostat

Andelen individer som riskerar att hamna i fattigdom inom EU motsvarar ca 16 procent, vilket innebär att ungefär var sjätte person har en disponibel inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten. Denna andel har inte ändrats nämnvärt mellan åren 2005–2010.

I tabellen går det att utläsa en viss variation mellan länderna beträffande förekomsten av risk för fattigdom. Sverige liksom andra nordiska länder uppvisar en lägre andel med inkomster under 60 procent av medianinkomsten jämfört med genomsnittet för EU-27. Några länder i södra och östra Europa uppvisar däremot en högre andel. De högsta andelarna av

befolkningen som riskerar fattigdom finns i Lettland och Rumänien där mer än 21 procent av befolkningen har en disponibel inkomst under 60 procent av medianinkomsten (se tabell 1 i tabellbilagan).

En mindre andel av befolkningen befinner sig under gränsen för risk för fattigdom i Sverige jämfört med flertalet andra länder, men skillnaden gentemot EU-27 har minskat sedan 2005. För fem år sedan hade Sverige en av de lägsta andelarna av samtliga 30 länder då färre än 10 procent av befolkningen erhöll en disponibel inkomst som understeg 60 procent av medianinkomsten. År 2010 tillhör Sverige fortfarande den tredjedel av länder med lägst andel individer med inkomst under 60 procent av medianinkomsten, men ett antal länder, däribland Island och Norge, redovisar lägre andelar.

Utvecklingen mellan 2005–2010 visar att Sverige har haft den näst största procentuella ökningen (35 procent) av andelen med en disponibel inkomst under 60 procent av medianinkomsten. Endast Bulgarien uppvisar en större ökning. Om utvecklingen istället skulle mätas i termer av procentenheter finns emellertid ett antal länder som uppvisar större förändringstal än Sverige. I dessa sammanhang är det emellertid mer relevant att tala om procentuell förändring i syfte att göra jämförelsen mellan länder så rättvis som möjligt.

Ett par länder, däribland Storbritannien, har märkt av en minskning ifråga om risk för fattigdom medan andra länder redovisar ungefär samma andel under gränsen för risk för fattigdom 2005 liksom 2010.

Det kan vara på sin plats att återigen erinra sig om inkomstdifferensen mellan länderna såtillvida att den materiella fattigdomen är mer utbredd i vissa länder som samtidigt har en låg andel som hamnat efter inkomstmässigt jämfört med övriga befolkningen i landet. Ungern och Slovakien utgör goda exempel på sådana länder. I dessa båda länder är andelen med en inkomst under 60 procent av den nationella medianinkomsten något lägre än i Sverige år 2010. Samtidigt är den genomsnittliga disponibla inkomsten mindre än hälften av den svenska inkomstnivån (se tabell 7 sida 25). En inkomst under 60 procent av medianinkomsten kan innebära en känsla av att vara ekonomiskt utsatt oavsett vilket land man bor i eftersom risk för fattigdom är ett relativt mått. Konsumtionsutrymmet liksom möjligheten till sparande är dock av naturliga skäl i regel större i länder med en genomsnittlig hög inkomstnivå oavsett om individen befinner sig över- eller under den relativa gränsen för fattigdom.

Risk för fattigdom bland män och kvinnor

Vi har tidigare konstaterat att kvinnor i större utsträckning än män riskerar att hamna i fattigdom i Sverige. Som jämförelse kan det vara av intresse att få en bild av hur risken för fattigdom fördelar sig mellan kvinnor och män i övriga Europa.

Tabell 10
Andel kvinnor i åldern 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom
åren 2005–2010

Table 10

Share of women in entire population who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	17,0	17,2	17,3	17,4	17,1	17,0
Sverige	10,0	12,3	10,6	13,0	14,5	14,3
Tjeckien	11,0	10,8	10,5	10,1	9,5	10,0
Storbritannien	19,4	19,9	19,6	20,0	17,8	17,8
Portugal	20,1	19,1	19,0	19,1	18,4	18,4
Belgien	15,5	15,6	15,9	15,9	15,7	15,2
Frankrike	13,7	14,0	13,4	13,4	13,8	13,9
Norge	12,5	13,2	13,4	12,9	13,2	12,2
Ungern	13,2	15,5	12,3	12,4	12,1	12,0
Tyskland	12,9	13,0	16,3	16,2	16,3	16,4
Spanien	20,8	21,3	20,9	21,0	20,6	21,3
Estland	19,1	19,9	21,7	22,0	21,6	16,2
Island	9,6	10,2	11,0	10,7	11,1	9,8

Källa: SILC, Eurostat

Inom EU-27 är andelen kvinnor som riskerar att hamna i fattigdom lika stor 2010 och 2005. De uppgifter som redovisas för Sverige kontrasterar en del mot utvecklingen i flertalet övriga länder såtillvida att förekomsten av risk för fattigdom har ökat i snabbare takt jämfört med i andra europeiska länder. Med undantag av Island hade Sverige den lägsta andelen kvinnor med en disponibel inkomst under 60 procent av medianinkomsten år 2005. Denna bild har sedan förändrats genom åren fram till och med 2010. Även om kvinnor i Sverige fortfarande i större utsträckning har en disponibel inkomst över 60 procent av medianinkomsten jämfört med kvinnor inom EU-27 har avståndet mellan Sverige och genomsnittet för de 27 medlemsländerna, mätt i procentenheter, mer än halverats under perioden 2005–2010.

I tabell 11 redovisas andelen män som befinner sig i risk för fattigdom. I likhet med hur utvecklingen har sett ut för kvinnor mellan 2005 och 2010 har inte heller förekomsten av risk för fattigdom ändrats i nämnvärd utsträckning från år till år för männen. När data för år 2010 studeras framgår det att ett antal länder numera redovisar en lägre andel individer med en inkomst under 60 procent av medianinkomsten jämfört med vad Sverige gör. (Se även tabell 3 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 11**Andel män i åldern 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010**

Table 11

Share of men in entire population who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	15,6	15,7	15,7	15,5	15,4	15,6
Sverige	9,0	12,3	10,5	11,3	12,0	11,4
Tjeckien	9,7	8,9	8,7	8,0	7,5	8,0
Storbritannien	18,6	18,0	17,6	17,4	16,7	16,4
Portugal	18,7	17,7	17,2	17,9	17,3	17,3
Belgien	14,1	13,7	14,4	13,6	13,4	13,9
Frankrike	12,3	12,3	12,8	11,8	11,9	12,6
Norge	10,2	11,5	10,3	9,9	10,1	10,1
Ungern	13,9	16,3	12,3	12,4	12,8	12,6
Tyskland	11,4	12,1	14,1	14,2	14,7	14,9
Spanien	18,5	18,5	18,5	18,3	18,3	20,1
Estland	17,4	16,3	16,7	16,5	17,5	15,4
Island	9,8	9,1	9,1	9,5	9,3	9,8

Källa: SILC, Eurostat

När uppgifterna från tabell 10 och 11 jämförs med varandra ser vi en tendens inom i stort sett samtliga länder att kvinnors inkomster i större utsträckning än mäns ligger under 60 procent av medianinkomsten. Sverige tillhör förvisso ett av de länder som uppvisar störst skillnad mellan män och kvinnor i detta avseende (räknat i procent) men samtidigt är det tydligt att såväl män som kvinnor i mindre utsträckning riskerar att hamna i fattigdom jämfört med inom EU-27.

Även om några av länderna med relativt låga inkomstnivåer återfinns högt upp på listan över andelen som har en inkomst under 60 procent av landets medianinkomst, går det inte att urskilja något tydligt samband mellan låga inkomstnivåer och risk för fattigdom. De baltiska länderna liksom Bulgarien och Rumänien utmärker sig genom att ha en låg genomsnittlig inkomstnivå och samtidigt en stor andel som riskerar fattigdom. I den andra änden av skalan hittar vi länder som Norge, Island, Österrike, Nederländerna samt i viss mån Sverige där såväl den generella inkomstnivån liksom andelen av befolkningen som tjänar över 60 procent av medianinkomsten i respektive land, är hög.

Risk för fattigdom inom olika åldersgrupper

I föregående kapitel framgick det att förekomsten av risk för fattigdom i Sverige inte var jämnt fördelad mellan olika åldersgrupper. Yngre personer riskerar fattigdom i större utsträckning än personer i åldrarna 25 år och äldre, vilket gäller för alla åren under perioden 2005–2010. I detta avsnitt ska data för övriga länder studeras närmare beträffande de olika åldersgrupperna, i syfte att ta reda på ifall förhållandena mellan grupperna är desamma som i Sverige eller om mönstret ser annorlunda ut i olika delar av Europa.

(Se även tabell 4 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 12
Andel individer i åldern 18–24 år som riskerar att hamna i fattigdom åren 2005–2010

Table 12
 Share of individuals aged 18–24 who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	19,5	20,0	20,6	19,9	20,1	21,1
Tjeckien	10,7	12,0	12,1	11,6	11,0	11,2
Slovenien	10,0	8,9	9,1	9,7	7,7	10,0
Österrike	13,0	11,4	12,5	11,2	11,9	13,7
Italien	22,1	24,7	24,0	21,3	21,6	23,0
Spanien	16,6	17,3	17,1	20,3	19,5	23,2
Sverige	25,4	30,4	28,3	27,8	29,8	29,5
Nederländerna	16,6	19,3	17,8	20,0	20,1	19,4
Portugal	16,0	16,1	16,1	18,6	16,0	18,7
Tyskland	14,9	15,1	21,2	20,2	21,1	18,9
Ungern	15,5	16,9	16,8	18,1	17,7	17,0
Danmark	33,9	34,8	34,4	34,0	34,4	39,1
Norge	32,1	33,2	38,6	41,1	38,1	35,4

Källa: Eurostat

När samtliga unga personer inom EU-27 analyseras visar det sig att ungefär var femte person i åldern 18–24 år har en disponibel inkomst under gränsen för risk för fattigdom. Om man sedan går vidare och studerar skillnaderna mellan enskilda länder går det att urskilja relativt stora skillnader och det är framförallt i de nordiska länderna som unga riskerar fattigdom. I Norge och Danmark är det nästan en dubbel så hög andel av de unga som har en inkomst under 60-procentgränsen jämfört med yngre inom EU-27. Även bland unga i Sverige utgör risken för fattigdom ett större problem än i flertalet andra länder.

De nordiska länderna (med undantag av Island) utmärker sig också genom att ha en stor andel unga som riskerar fattigdom jämfört med hur det ser ut i hela befolkningen. I Sverige och Finland är det ungefär en dubbel så hög andel med en disponibel inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten bland yngre jämfört med genomsnittet för samtliga i åldern 16 år och uppåt medan motsvarande jämförelse för Norge och Danmark visar att andelen inkomsttagare som faller under denna gräns är tre gånger vanligare i åldern 18–24 år (se tabell 1 i tabellbilagan för uppgifter gällande hela befolkningen).

I endast några länder, däribland Schweiz och Slovenien, är relationen den omvända såtillvida att yngre personer är underrepresenterade bland de som har en inkomst under 60 procent av medianinkomsten.

Eurostat redovisar i flera sammanhang uppgifter om levnadsförhållanden för de som är i åldern 25–54 år. I den nationella undersökningen ULF liksom i flera andra undersökningar brukar i regel åldrarna 25–64 år redovisas när man vill beskriva hur situationen ser ut för de som förvärvsarbetar. En anledning till att Eurostat inte väljer att inkludera de som är i åldern 55–64 år i denna grupp utan istället särredovisar denna ålderskategori, kan bero på att relativt få i denna ålder trots allt arbetar inom EU-27. Därmed får vi en tydlig bild av hur risken för fattigdom fördelar sig inom en ålderskate-

gori (25–54 år) där merparten av befolkningen arbetar i de flesta europeiska länder (se Employment statistics OECD).⁶

(Se även tabell 5 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 13

Andel individer i åldern 25–54 år som riskerar att hamna i fattigdom åren 2005–2010

Table 13

Share of individuals aged 25–54 who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	13,9	14,1	14,3	13,8	13,9	14,5
Tjeckien	10,3	9,3	8,7	8,3	7,1	8,0
Slovenien	9,9	9,2	9,4	10,1	8,8	10,1
Österrike	11,1	11,1	10,0	10,5	10,1	10,3
Italien	16,0	17,4	17,3	16,3	16,4	17,1
Spanien	16,7	16,3	15,9	15,4	16,2	18,6
Sverige	7,4	9,9	8,7	9,6	10,1	9,8
Nederländerna	9,6	8,2	7,9	8,7	9,2	8,8
Portugal	15,4	14,8	14,2	15,3	15,0	14,5
Tyskland	10,9	11,7	13,4	13,8	14,1	14,1
Ungern	14,0	15,1	11,9	12,1	12,5	12,3
Danmark	9,2	8,8	8,8	9,0	10,0	10,4
Norge	8,0	9,7	8,2	7,5	8,3	7,7

Källa: SILC, Eurostat

Under perioden 2005–2010 har ungefär en sjundedel av individerna i åldern 25–54 år inom EU-27 haft en disponibel inkomst under 60 procent av medianinkomsten. Vid en jämförelse med hela befolkningen är det en mindre andel som riskerar fattigdom i denna åldersgrupp vilket till stor del beror på att andelen som har en förvärvsinkomst är förhållandevis hög bland de som är i åldern 25–54 år. I stort sett alla länder redovisar en lägre andel individer med risk för fattigdom inom gruppen 25–54 år jämfört med andelen för hela befolkningen. En gemensam nämnare för i stort sett alla de länder där andelen som riskerar att hamna under riskgränsen för fattigdom är låg i jämförelse med EU-27, är att över 80 procent av de som är i åldern 25–54 år yrkesarbetar. Förutom i de nordiska länderna finner vi också en låg andel med risk för fattigdom i Slovenien, Schweiz och Nederländerna och samtidigt en stor andel med förvärvsinkomst.

⁶ Uppgifter om sysselsättningsgrad i olika befolkningsgrupper finns på OECD:s hemsida under statistics/employment/employment rates by age.

I åldern 55–64 år återfinns såväl pensionärer som förvärvsarbetande och den disponibla inkomsten kan därmed bestå av antingen inkomst av arbete och/eller pension. Andelen som riskerar att hamna i fattigdom i de olika länderna kommer därför att vara kopplat till hur många som förvärvsarbetar men också till hur pensionssystemet är uppbyggt och vilka sociala förmåner som individerna har i respektive land.

(Se även tabell 6 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 14
Andel individer i åldern 55–64 år som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010

Table 14
Share of individuals aged 55–64 who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	13,6	13,6	13,8	13,8	14,0	13,6
Tjeckien	5,2	5,1	5,6	6,2	6,7	6,2
Slovenien	12,8	12,5	12,0	12,5	12,2	14,8
Österrike	9,5	9,9	11,3	12,1	12,6	9,7
Italien	14,4	13,9	14,7	13,0	13,1	12,5
Spanien	18,0	17,9	18,2	18,0	18,0	17,7
Sverige	4,4	4,3	3,7	5,2	6,2	5,9
Nederländerna	8,0	6,3	6,5	7,4	7,6	8,2
Portugal	18,0	18,9	18,7	18,1	18,6	18,1
Tyskland	13,1	14,1	17,3	17,7	18,1	18,9
Ungern	8,7	10,4	7,0	7,3	6,2	7,5
Danmark	3,8	4,8	4,5	4,9	5,7	6,0
Norge	5,5	5,2	5,2	3,0	4,2	4,1

Källa: SILC, Eurostat

Samtliga nordiska länder utmärker sig genom att ha en låg andel med risk för fattigdom i åldern 55–64 år även om Finland har en andel som ligger närmare genomsnittet för EU-27. En stor andel i Norge, Island och Sverige förvärvsarbetar i denna åldersgrupp och därmed finns också en tänkbar förklaring till varför den disponibla inkomsten i regel är i nivå med den som gäller för samtliga åldersgrupper. Det är också viktigt att ha i åtanke att lönen i regel stiger med högre ålder. I ett land som Sverige kan därför en förhållandevis stor andel individer som närmar sig pensionsåldern ha en hög disponibel inkomst efter att ha arbetat i kanske 35–40 år.

Den låga andelen individer som riskerar fattigdom i exempelvis Danmark och andra länder som inte uppvisar en särskilt hög andel förvärvsarbetande skulle kunna vara kopplat till pensionssystemet och de transfereringar som finns inom ramen för detta system. En pensionär med ett långt yrkesliv bakom sig kan mycket väl ha sammanlagda ersättningar från pensionsfonder som åtminstone överstiger 60 procent av ett lands medianinkomst. I länder som Frankrike, Italien och Belgien arbetar inte fler än 40 procent av de som är i åldern 55–64 år men likväl är andelen individer som riskerar att hamna i fattigdom färre än var sjunde person.⁷

⁷ Uppgifter om sysselsättningsgrad i olika befolkningsgrupper finns på OECD:s hemsida under [statistics/employment/employment rates by age](http://statistics/employment/employment-rates-by-age).

I den äldsta åldersgruppen, som utgörs av de som är 65 år och äldre, finner vi precis som i den yngsta gruppen en relativt stor andel som riskerar fattigdom. För flertalet andra grupper har det inte skett några större förändringar över tid medan det för gruppen pensionärer har varit en ganska tydlig minskning mellan 2005 och 2010 inom EU-27 vad gäller andelen som riskerar fattigdom. Med andra ord är inte pensionärer lika tydligt överrepresenterade bland de individer som innehar en disponibel inkomst under 60 procent av medianinkomsten 2010 jämfört med vad som var fallet 2005. Inom EU-27 liksom i flertalet enskilda länder kan vi utläsa en minskad andel individer som innehar en inkomst under 60 procent av medianinkomsten, vilket emellertid inte gäller för Sverige, Polen, Tjeckien och Bulgarien där utvecklingen har gått åt motsatt håll.

(Se även tabell 7 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 15

Andel individer i åldern 65 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010

Table 15

Share of individuals aged 65 and older who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	18,9	19,0	18,4	19,0	18,0	16,0
Tjeckien	5,3	5,9	5,5	7,4	7,2	6,8
Slovenien	20,3	19,9	19,4	21,3	20,0	20,2
Österrike	14,3	16,2	14,0	15,0	15,1	15,2
Italien	22,6	21,7	21,9	20,9	19,6	16,6
Spanien	29,3	30,7	28,2	27,4	25,2	21,7
Sverige	10,1	11,3	9,9	15,0	17,7	15,5
Nederländerna	5,4	5,8	9,5	9,4	7,7	5,9
Portugal	27,6	26,1	25,5	22,3	20,1	21,0
Tyskland	13,4	12,5	16,2	14,9	15,0	14,1
Ungern	6,5	9,4	6,1	4,3	4,6	4,1
Danmark	17,6	17,4	17,7	18,1	20,1	17,7
Norge	17,9	18,9	14,1	14,7	12,2	12,0

Källa: SILC, Eurostat

Pensionärer i Sverige riskerar numera i ungefär samma utsträckning som pensionärer inom EU-27 att hamna i fattigdom vilket är en tydlig förändring jämfört med 2005.

I en del länder har andelen pensionärer med en disponibel inkomst under 60 procent av medianinkomsten minskat även på kort sikt vilket framförallt gäller Irland, Island och de baltiska länderna (se tabell 7 i tabellbilagan). De här länderna har det gemensamt att de gått igenom en ekonomisk kris med förhållandevis stora minskningar av nationalinkomsten men också reduktioner av den disponibla inkomsten.⁸ Även om ekonomiska kriser kan tänkas påverka inkomsterna för såväl förvärvsarbetande som icke förvärvsarbetande (däribland pensionärer) är det troligt att inkomsterna proportionellt sett minskar mer för de som har ett arbete, inte minst om effekten blir att fler i åldersgruppen 25–54 år hamnar i arbetslöshet. I takt med att

⁸ För mer information om BNP/capita se Eurostats hemsida www.scb.se/hitta-statistik/internationell-statistik/EU-statistik/Eurostat/GDP-per-capita-in-PPS

inkomsterna minskar för den arbetande delen av befolkningen minskar också inkomstgapet gentemot exempelvis pensionärer.

Risk för fattigdom inom olika utbildningskategorier

Eurostat publicerar årligen uppgifter avseende risk för fattigdom fördelat på de tre utbildningsnivåerna högst tvåårig gymnasieutbildning, tre års gymnasieutbildning och eftergymnasial utbildning. Av naturliga skäl är det svårt att göra en helt igenom rättvis jämförelse mellan olika länder med hänsyn till att utbildningssystemen skiljer sig åt. Nivåerna är emellertid skapade efter en gemensam utbildningsstandard *International Standard Classification of Education* (ISCED) som också används av exempelvis FN och OECD. Denna utbildningsstandard kan delas in i fler än tre nivåer men för att minska problemen med jämförbarheten mellan länder används en indelning som kan sägas utgöra en minsta gemensam nämnare för deltagande länder inom SILC.

De uppgifter som redovisades för Sverige i föregående kapitel visade relativt stora skillnader beträffande risk för fattigdom beroende på utbildningsnivå. Personer med högst tvåårig gymnasieutbildning riskerar i större utsträckning än de som har minst tre års gymnasieutbildning att hamna i arbetslöshet och därmed också riskera att hamna under 60 procent av medianinkomsten vilket gäller generellt bland länderna inom SILC.⁹ Därför utgör utbildningsnivån en viktig förklaring till varför vissa individer i större utsträckning riskerar fattigdom.

Tabell 16 innehåller data över risk för fattigdom bland de individer som endast har grundskoleutbildning eller kort gymnasieutbildning (högst tvåårig).

(Se även tabell 8 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 16
Andel individer bland de som har högst tvåårig gymnasieutbildning som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010

Table 16
Share of individuals who have maximum 2 years of upper secondary education who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	22,7	23,1	23,7	23,4	23,2	23,0
Sverige	11,6	11,6	10,7	18,1	21,7	20,9
Belgien	21,7	22,3	23,2	22,7	23,8	23,0
Bulgarien	..	30,4	39,0	39,5	43,1	41,4
Tjeckien	16,8	17,7	18,4	18,8	18,4	18,2
Tyskland	18,2	18,5	24,4	22,8	23,2	25,3
Italien	23,3	24,1	24,6	22,9	22,7	21,9
Nederländerna	10,3	9,0	10,9	10,8	10,8	10,0
Storbritannien	29,2	30,1	31,6	32,7	27,3	26,3
Österrike	20,7	22,7	20,1	23,9	22,2	22,6
Norge	20,3	16,7	16,9	18,2	18,9	17,4
Lettland	30,2	38,8	36,1	43,1	44,0	32,6
Grekland	27,0	27,1	26,2	27,2	27,2	27,0

Källa: Eurostat

⁹ Mer information om arbetslöshet bland personer med högst två års gymnasieutbildning finns i publikationen *Combating poverty and social exclusion 2010 edition Eurostat*

Ungefär var fjärde individ inom den grupp där utbildningsnivån motsvaras av två års gymnasieutbildning eller lägre, har en disponibel inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten i respektive land. Denna andel har legat på en nästintill konstant nivå genom åren. Sverige är det land som uppvisar den största procentuella ökningen av andelen som riskerar fattigdom under åren 2005–2010. Det är framförallt mellan åren 2007 och 2008 som ökningen äger rum. Bland övriga länder är det i första hand Tyskland som uppvisar en relativt stor ökning men ökningstakten räknat i procent är ändå hälften så stor jämfört med vad den är i Sverige. De data som publiceras för 2010 ger emellertid vid handen att Sverige fortfarande tillhör de 12-13 länder med lägst andel personer med högst två års gymnasieutbildning som riskerar att hamna i fattigdom.

Ett antal länder i östra Europa, och då i synnerhet Bulgarien, Rumänien och Lettland, utmärker sig såtillvida att dess invånare i stor utsträckning uppvisar risk för fattigdom om den högst uppnådda utbildningsnivån är kortare än tre års gymnasieutbildning.

I tabell 17 redovisas data för individer med lång gymnasieutbildning. Den genomsnittliga andelen som riskerar fattigdom inom EU-27 är drygt hälften så stor jämfört med de som har en kort gymnasieutbildning eller mindre.

(Se även tabell 9 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 17

Andel individer bland de som har 3 års gymnasieutbildning som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010

Table 17

Share of individuals who have 3 years of upper secondary education who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	12,4	12,7	13,2	13,0	13,0	13,3
Sverige	9,1	9,6	9,0	10,9	11,6	11,6
Belgien	11,5	12,0	12,4	11,2	10,5	10,7
Bulgarien	..	9,7	12,0	11,1	12,1	11,4
Tjeckien	8,0	7,4	7,0	6,9	6,2	6,9
Tyskland	10,2	11,3	14,4	13,7	14,6	14,1
Italien	11,9	13,4	12,7	11,8	12,4	12,7
Nederländerna	9,8	9,4	9,5	11,4	11,0	9,9
Storbritannien	15,8	15,3	15,5	16,3	15,3	16,0
Österrike	9,4	9,1	9,3	9,0	9,6	8,8
Norge	11,0	10,5	10,2	10,0	9,0	8,7
Lettland	17,4	20,6	19,1	22,7	23,3	20,0
Grekland	14,2	15,6	15,5	15,5	16,4	18,5

Källa: SILC, Eurostat

I merparten av länderna har förekomsten av individer med inkomster under 60 procent av medianinkomsten ökat mellan 2005–2010 och Sverige är i detta avseende inget undantag. Ökningstakten har dock för Sveriges del inte varit lika stor som för den delen av befolkningen som har mindre än tre års gymnasieutbildning utan ligger i nivå med vad som har inträffat i flera andra länder i Europa. Även här är det viktigt att poängtera den relativt låga andelen i Sverige som riskerar fattigdom sett ur ett europeiskt

perspektiv, även om avståndet mellan Sverige och EU-27 numera inte är särskilt stort.

De individer som hamnar under kategorin eftergymnasialt utbildade riskerar i än mindre utsträckning fattigdom vilket framgår av tabell 18 nedan. (Se även tabell 10 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 18
Andel individer bland de som har eftergymnasial utbildning som riskerar att hamna i fattigdom perioden 2005–2010

Table 18
Share of individuals who have tertiary education who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	6,7	6,3	6,6	6,6	6,7	6,9
Sverige	7,1	10,1	8,0	7,5	9,7	8,6
Belgien	4,7	5,7	5,9	5,5	5,7	5,5
Bulgarien	..	4,3	5,4	5,0	5,9	4,8
Tjeckien	2,1	1,8	2,0	3,2	2,7	2,5
Tyskland	7,5	7,1	9,1	8,6	8,1	7,9
Italien	5,1	5,6	5,2	6,2	5,8	5,9
Nederländerna	7,1	6,4	5,8	6,4	6,8	7,7
Storbritannien	9,4	7,4	7,2	7,3	9,3	8,3
Österrike	6,8	6,0	6,5	6,1	5,1	6,5
Norge	6,3	9,4	7,2	6,1	5,9	8,4
Lettland	5,5	8,1	8,3	12,6	10,3	6,5
Grekland	5,6	5,7	7,5	6,8	5,3	5,8

Källa: SILC, Eurostat

När data för samtliga medlemsländer studeras framgår det att 1 av 14 som har eftergymnasial utbildning, cirka 7 procent, har en inkomst under gränsen för risk för fattigdom. Inget land redovisar för övrigt en andel som är högre än 10 procent år 2010. Skillnaden mellan länderna är förhållandevis liten där andelen som riskerar att hamna i fattigdom varierar mellan 1 och 9 procent – vilket avser uppgifterna för Rumänien respektive Litauen.

Utbildningsnivån för en individ förefaller utgöra en viktig faktor när det gäller risken för att hamna under 60 procent av medianinkomsten. Andelen med inkomst under denna gräns är ungefär tre gånger högre bland de som har högst två års gymnasieutbildning jämfört med de som har en eftergymnasial utbildning. Rumänien befinner sig i en egen kategori i detta avseende till följd av att risken för fattigdom är 40 gånger högre hos de individer som endast har grundskoleutbildning eller kort gymnasieutbildning jämfört med de som har eftergymnasial utbildning. Flera länder i östra Europa uppvisar stora skillnader vad gäller sannolikheten att hamna under 60 procent av medianinkomsten medan Sverige liksom flera andra länder i västra Europa har en mer jämn fördelning av risken för fattigdom mellan de tre utbildningsnivåerna.

I Nederländerna och Island tycks utbildningsnivån ha en ytterst liten inverkan på risken för fattigdom. Det är endast i dessa båda länder som individer med lång gymnasieutbildning riskerar fattigdom i samma utsträckning som de med mindre än tre års gymnasieutbildning.

I de länder där andelen individer i befolkningen (16 år och äldre) med en inkomst under 60 procentgränsen är låg, förefaller också i regel andelen med högst två års gymnasieutbildning vara under genomsnittsvärdet för EU-27. Utöver Sverige, Finland och Norge redovisar också Ungern, Slovenien, Österrike och Tjeckien en förhållandevis låg andel inkomstagare under 60 procent av medianinkomsten samtidigt som mindre än 20 procent av befolkningen har två års gymnasieutbildning eller mindre. Inom EU-27 har i genomsnitt drygt 27 procent av befolkningen grundskoleutbildning alternativt kort gymnasieutbildning.¹⁰ Här hittar vi delvis också förklaringen till varför länder som Grekland, Spanien och Italien har en relativt stor andel – sett till hela befolkningen – som riskerar fattigdom såtillvida att det i de tre nämnda länderna återfinns en procentuellt sett större del av befolkningen jämfört med EU-27 som endast har kort gymnasieutbildning eller grundskoleutbildning.

En jämn utbildningsnivå i befolkningen tycks vara en av flera förklaringar till varför vissa länder har en förhållandevis låg andel invånare med en disponibel inkomst under 60 procent av medianinkomsten.

Risk för fattigdom redovisat efter hushållstyp

Eurostat redovisar uppgifter om risk för fattigdom för ett antal olika hushållstyper. De hushåll som består av såväl barn som vuxna delas in efter antalet barn och det görs också en uppdelning på hushåll där de vuxna är över eller under 65 år. Ensamstående delas dessutom in i män och kvinnor.

I den här rapporten används de fyra redovisningsgrupper som fanns med i det föregående kapitlet: Ensamstående utan barn, ensamstående med barn, sammanboende utan barn och sammanboende med barn. Den sistnämnda hushållstypen avser endast hushåll med 2 barn.

(Se även tabell 11 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

¹⁰ Mer information om utbildningsstatistik för länderna inom SILC kan hämtas från: www.scb.se/hitta-statistik/internationell-statistik/EU-statistik/Eurostat/statistics/education-and-training

Tabell 19
Andel individer bland ensamstående utan barn som riskerar att hamna i fattigdom åren 2005–2010

Table 19

Share of individuals who are single without children who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	23,8	23,9	25,2	26,1	25,8	25,1
Belgien	22,0	23,6	25,6	22,5	21,9	18,8
Tjeckien	16,4	17,1	15,9	18,5	19,5	18,0
Tyskland	22,7	21,5	27,3	29,2	29,3	30,0
Grekland	27,9	24,6	27,3	25,3	26,5	27,2
Italien	27,9	27,4	27,3	26,3	25,8	24,3
Lettland	40,6	55,4	59,0	61,0	58,6	35,0
Portugal	37,1	34,9	33,0	31,0	28,0	30,1
Slovenien	44,0	42,4	39,2	41,9	43,4	38,5
Finland	30,0	33,1	31,9	33,0	33,6	31,5
Sverige	19,1	21,3	20,1	25,1	29,0	28,5
Malta	23,3	24,0	20,3	25,3	25,9	21,7
Storbritannien	25,9	27,7	27,8	29,6	26,4	27,0

Källa: SILC, Eurostat

I genomsnitt befinner sig var fjärde ensamstående utan barn i risk för fattigdom. Under de senaste åren har risken för fattigdom inte ändrats nämnvärt för EU-27 men i enskilda länder är variationen över tid desto större. Risken för fattigdom bland ensamstående utan barn varierar påtagligt i ett land som Lettland vilket också gäller för övriga baltiska länder liksom Island och Irland. Det är med andra ord samma länder som också uppvisade stora fluktuationer för risk för fattigdom bland pensionärer. En rimlig förklaring kan vara den ekonomiska nedgången i ekonomin som i sin tur bidrar till en förändring i inkomstförhållandena mellan olika samhällsgrupper.

Sverige och Polen är de länder där andelen ensamstående utan barn som hamnat under 60 procent av medianinkomsten ökat mest. Risken för fattigdom är relativt jämnt fördelad mellan östra och västra Europa. När utvecklingen mellan 2005–2010 studeras för hushållen i Sverige framgår det att ensamstående med barn i större utsträckning hamnar under den relativa riskgränsen för fattigdom jämfört med ensamstående utan barn. Samma mönster tycks också gälla i flertalet andra länder i Europa vilket blir tydligt när innehållet i tabell 20 nedan jämförs med värdena i tabell 19.

(Se även tabell 12 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 20**Andel individer bland ensamstående med barn som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005–2010**

Table 20

Share of individuals among singles with children who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	31,1	32,6	33,1	35,4	33,8	36,6
Belgien	33,2	32,5	35,8	39,1	36,9	35,3
Tjeckien	41,0	40,8	37,7	40,0	40,3	37,7
Tyskland	25,8	24,4	34,5	35,9	37,5	43,0
Grekland	43,5	29,6	34,2	27,1	32,1	33,4
Italien	35,4	31,9	31,2	35,6	35,3	37,3
Lettland	31,2	40,4	34,4	41,8	39,0	41,3
Portugal	31,5	41,2	33,6	38,9	37,0	37,0
Slovenien	22,0	22,3	28,6	28,8	28,1	31,4
Finland	20,3	18,3	21,9	24,9	24,3	22,0
Sverige	20,4	33,0	25,0	26,8	28,9	33,1
Malta	36,1	39,5	53,8	57,3	55,3	57,4
Storbritannien	37,9	41,6	42,3	45,6	34,5	36,4

Källa: SILC, Eurostat

I endast fem länder, däribland Danmark och Finland, är ensamstående med barn underrepresenterade inom gruppen ensamstående vad gäller risken för i fattigdom. För övriga 25 länder är det mer vanligt förekommande med inkomster under risknivån för fattigdom hos ensamstående som har barn.

Även om det finns skillnader ifråga om risk för fattigdom inom grupperna ensamstående och sammanboende är kontrasten desto tydligare när dessa båda grupper jämförs med varandra. Individer som tillhör gruppen sammanboende löper betydligt mindre risk för fattigdom jämfört med ensamstående vilket inte bara gäller för Sverige utan också övriga länder i Europa.

(Se även tabell 13 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 21
Andel individer bland sammanboende utan barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005-2010

Table 21
Share of individuals who are cohabiting without children who risk ending up in poverty

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	10,1	10,3	10,5	10,1	10,4	10,3
Belgien	8,2	9,7	7,9	7,4	9,5	9,1
Tjeckien	6,9	4,9	5,1	6,2	4,9	5,9
Tyskland	9,8	11,4	13,2	12,3	14,0	10,3
Grekland	15,0	15,5	15,0	16,0	17,2	18,3
Italien	9,8	11,3	11,0	10,6	10,0	11,4
Lettland	18,8	21,6	19,7	20,3	18,6	17,7
Portugal	15,2	18,3	17,6	16,5	16,4	16,6
Slovenien	11,6	12,6	12,5	11,2	10,5	9,7
Finland	6,1	6,6	6,1	6,4	6,7	8,2
Sverige	4,9	6,9	6,2	7,3	6,6	7,1
Malta	13,7	14,1	17,5	19,3	15,9	13,6
Storbritannien	10,9	9,3	10,4	10,0	9,8	9,8

Källa: SILC, Eurostat

De nordiska länderna utmärker sig såtillvida att sammanboende utan barn i större utsträckning än i nästan alla andra länder innehar en disponibel inkomst över 60 procent av medianinkomsten. En individ som lever i ett samboförhållande utan barn har i regel inte en inkomst under gränsen för risk för fattigdom. Av de grupper som Eurostat redovisar uppgifter för gällande risk för fattigdom, återfinns den lägsta andelen individer som riskerar fattigdom just inom gruppen sammanboende utan barn.

I likhet med ensamstående tenderar förekomsten av barn i hushållet att även inverka på risken för en individ att hamna i fattigdom bland de som är sammanboende. Tabell 22 uppvisar data över sammanboende med barn som befinner sig i risk för fattigdom. För EU-27 kan vi konstatera att risken för fattigdom avseende åren 2005–2010 är mellan 4–5 procentenheter högre bland de hushåll där det finns barn jämfört med hushåll där ett par lever tillsammans utan barn.

Förekomsten av barn i hushållet tycks emellertid ha mindre betydelse för risken att hamna i fattigdom bland de som lever i samboförhållande jämfört med ensamstående.

(Se även tabell 14 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 22**Andel individer bland sammanboende med två barn som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005-2010**

Table 22

Share of individuals who are cohabiting with 2 children who risk ending up in poverty

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	14,5	14,6	14,4	14,3	14,5	14,9
Belgien	9,7	7,6	8,4	8,4	8,0	10,6
Tjeckien	11,0	9,8	8,1	6,8	7,2	8,7
Tyskland	7,2	9,0	7,9	8,3	7,7	8,8
Grekland	18,2	20,7	22,1	21,9	22,4	20,3
Italien	21,5	22,1	23,0	21,6	20,6	20,8
Lettland	18,1	21,6	16,4	21,1	22,1	18,4
Portugal	23,9	18,6	17,0	20,6	19,4	17,1
Slovenien	10,1	8,2	7,2	8,3	7,9	9,0
Finland	5,0	5,7	5,3	7,4	7,4	7,4
Sverige	4,4	6,2	5,6	5,5	5,1	6,9
Malta	13,1	13,6	15,8	17,6	20,0	16,8
Storbritannien	13,8	13,2	13,2	14,5	13,6	12,2

Källa: SILC, Eurostat

I de nordiska länderna är andelen sammanboende med två barn som har en inkomst under 60 procent av medianinkomsten lägre än i andra länder. Länderna i södra Europa liksom ett par länder i östra Europa befinner sig över genomsnittsnivån för EU-27 beträffande individer som tillhör gruppen sammanboende med barn och som riskerar fattigdom.

Risk för fattigdom redovisat efter huvudsaklig sysselsättning

Risken för fattigdom i Sverige styrs till stor del av huruvida en individ förvärvsarbetar eller inte. Är detta ett förhållande som gäller även i andra delar av Europa? I tabell 23 ser vi att värdena för risk för fattigdom bland arbetslösa ligger på en än högre nivå i flera länder jämfört med motsvarande grupp i Sverige.

(Se även tabell 15 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 23
Andel individer bland arbetslösa som riskerar att hamna i fattigdom
2005–2010

Table 23

Share of individuals who are unemployed who risk ending up in poverty

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	39,5	41,1	43,2	44,7	45,3	45,0
Belgien	30,7	31,4	34,2	34,8	33,4	30,4
Tjeckien	51,1	43,3	48,6	47,8	46,9	40,6
Irland	47,2	49,5	42,7	28,3	28,1	26,8
Slovakien	39,0	40,8	45,1	43,2	48,6	41,1
Italien	44,1	43,5	44,5	41,8	40,8	43,6
Sverige	26,7	24,1	25,5	39,2	39,0	36,3
Nederländerna	27,5	27,1	26,7	36,3	41,7	31,8
Storbritannien	54,4	57,8	58,9	54,4	50,9	47,4
Tyskland	40,6	43,3	51,7	56,8	62,0	70,3
Polen	45,7	46,3	43,3	38,8	42,1	45,4
Estland	60,1	60,0	61,9	61,3	55,1	46,7
Danmark	26,0	25,2	31,4	33,9	41,1	36,3

Källa: SILC, Eurostat

Sverige tillhör fortfarande ett av de länder där risk för fattigdom är mindre vanligt förekommande bland arbetslösa även om utvecklingen mellan 2005 och 2010 ger vid handen att situationen för arbetslösa i Sverige successivt närmar sig genomsnittet för Europa. Med undantag av Tyskland, Island och Cypern uppvisar inget annat land en lika stor ökning av andelen arbetslösa som erhåller en disponibel inkomst under gränsvånen såsom Sverige gör. Tyskland utmärker sig med en betydligt större andel arbetslösa som befinner sig under 60 procent av medianinkomsten i jämförelse med EU-27.

Även om det i flera länder har inträffat en ökning ifråga om andelen arbetslösa med risk för fattigdom finns det också ett par länder där utvecklingen har gått åt motsatt håll. I Storbritannien, Irland liksom i de baltiska länderna är det år 2010 en mindre andel av de arbetslösa som har en inkomst under 60 procent av medianinkomsten jämfört med 2005.

Förekomsten av risk för fattigdom återfinns även bland de som har ett arbete att gå till. Det är emellertid en betydligt lägre andel som riskerar fattigdom bland de som förvärvsarbetar, vilket framgår av tabell 24 nedan.

(Se tabell 16 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 24. Andel individer bland sysselsatta som riskerar att hamna i fattigdom, åren 2005-2010

Table 24

Share of individuals who are employed who risk ending up in poverty

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	9,3	8,9	8,5	8,5	8,4	8,4
Belgien	3,9	4,1	4,3	4,8	4,6	4,5
Tjeckien	3,5	3,5	3,3	3,6	3,2	3,7
Irland	6,0	6,2	5,6	6,5	5,3	7,6
Slovakien	8,9	6,3	4,9	5,8	5,2	5,7
Italien	8,8	9,6	9,8	8,9	10,2	9,4
Sverige	5,5	7,4	6,4	6,8	6,9	6,5
Nederländerna	5,8	4,4	4,6	4,8	5,0	5,1
Storbritannien	8,2	7,8	8,0	8,5	6,7	6,8
Tyskland	4,8	5,5	7,4	7,1	6,8	7,2
Polen	13,8	12,8	11,7	11,5	11,0	11,0
Estland	7,5	7,5	7,8	7,3	8,1	6,5
Danmark	4,8	4,5	4,1	5,0	5,9	6,5

Källa: Eurostat

En jämförelse över tid visar att sannolikheten för att hamna under 60 procent av medianinkomsten i stort sett är densamma åren 2010 och 2005. Vad gäller utveckling över tid förefaller inget land avvika i detta avseende. Den stora skiljelinjen mellan länderna är istället relationen mellan sysselsatta och arbetslösa i den bemärkelsen att arbetslöshet utgör en mer bidragande faktor för risk för fattigdom i länder som Finland, Tjeckien och Tyskland jämfört med genomsnittet för EU-27. I de tre nämnda länderna är risken för fattigdom ungefär 10 gånger större bland arbetslösa jämfört med de som tillhör den förvärvsarbetande delen av befolkningen. Uppgifterna för Sverige, Norge och Danmark ligger i nivå med den som gäller för ett stort antal övriga länder såtillvida att andelen som riskerar fattigdom är ungefär 4–6 gånger större bland arbetslösa jämfört med de som är sysselsatta.

Materiell fattigdom i Europa

Att minska den materiella fattigdomen i Europa utgör ett av de mål som EU satt upp fram till 2020. Materiell fattigdom definieras som att inte ha råd med en viss levnadsstandard. Indikatorn materiell fattigdom skiljer mellan individer som inte har råd med en viss vara eller tjänst och de som inte har denna vara eller tjänst av en annan anledning. Det som EU vill mäta är det förstnämnda, nämligen andelen av befolkningen som inte har råd att kunna betala för ett antal varor och tjänster.

De tabeller som presenterades i det föregående kapitlet ger information om hur risken för fattigdom fördelar sig mellan och inom länder. Relativa mått ger dock inte några besked om vad det i praktiken innebär att tillhöra den delen av befolkningen som har lägst disponibel inkomst.

Om vi vill undersöka hur många som inte har råd med en viss levnadsstandard i de olika länderna i Europa kan det vara lämpligt att utgå från data som belyser hur stor andel av befolkningen som saknar möjlighet att finansiera vissa nödvändiga varor eller tjänster. Eurostat publicerar varje år uppgifter om andelen individer i som inte har råd med minst tre av dessa nio varor eller tjänster. En individ räknas som fattig i materiella (absoluta) termer om denne inte kan finansiera:

- hyran eller amorteringar/ränta på lån
- kostnaden för att ha tillräckligt varmt i bostaden
- en oväntad utgift (motsvarar 1/12 av beloppet som utgör gränsvärdet för risken att hamna i fattigdom)
- kostnaden för att äta kött, fisk eller likvärdig proteinbaserad måltid åtminstone varannan dag.
- en veckas semester på annan ort
- kostnaden för en bil
- kostnaden för en tvättmaskin
- kostnaden för en tv
- kostnaden för en telefon (fast eller mobil)

Not: För närmare information om respektive indikator för materiell fattigdom se Fakta om statistiken sidorna 66–67.

Materiell fattigdom redovisat efter kön

I tabell 24 återfinns uppgifter om materiell fattigdom i ett par utvalda länder.

(Se även tabell 17 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 25**Andel individer i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster, åren 2005-2010**

Table 25

Share of individuals in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	19,9	19,0	17,9	17,3	17,1	17,5
Tjeckien	22,7	19,7	16,4	16,2	15,6	15,1
Irland	11,2	11,4	10,3	13,6	17,1	19,6
Grekland	26,3	23,5	22,0	21,8	23,0	24,1
Italien	14,3	13,9	14,9	16,1	15,6	16,0
Spanien	10,8	11,0	9,5	8,7	11,3	13,2
Sverige	5,7	6,2	5,8	4,6	4,8	3,9
Estland	26,6	17,7	15,4	12,4	17,1	22,3
Storbritannien	12,5	11,0	10,4	11,3	10,3	13,4
Tyskland	11,0	13,5	12,1	13,0	12,5	11,1
Ungern	39,7	37,4	38,6	37,1	40,3	39,9
Finland	10,8	9,9	9,4	9,1	8,2	8,4
Frankrike	13,2	12,7	12,2	13,1	13,5	12,6

Källa: SILC, Eurostat

Andelen individer som befinner sig i materiell fattigdom är ungefär lika stor som andelen individer med en disponibel inkomst under gränsen för risk för fattigdom inom EU-27. För enskilda länder har det emellertid betydelse vilket mått som används för att uppskatta ekonomisk utsatthet. I Sverige är andelen i materiell fattigdom lägre än andelen som har en inkomst under 60 procent av medianinkomsten. Detta indikerar att merparten av de som innehar en inkomst under 60 procents nivå ändå förmår finansiera de flesta av de nio varor/tjänster som nämns ovan.

De två länder som utmärker sig i motsatt riktning jämfört med Sverige är Slovakien och Ungern. Invånarna i de här länderna har generellt sett inte drabbats av social utestängning i den bemärkelsen att en stor andel individer ligger efter andra grupper inom respektive land när data jämförs med övriga länder i Europa. Även vid en jämförelse med exempelvis Sverige, Danmark och Finland befinner sig en låg andel av individerna i Ungern och Slovakien i risk för fattigdom. I dessa länder är det vanligare med materiell fattigdom. I Ungern har fyra av tio invånare inte tillräckliga ekonomiska resurser att finansiera tre eller fler av de varor och tjänster som anses nödvändiga för ett hushåll. För Sveriges del är det endast fyra av hundra invånare som befinner sig i materiell fattigdom vilket är den lägsta andelen av samtliga 30 länder. Denna andel har dessutom minskat något sedan 2005.

I Rumänien, Bulgarien och Lettland befinner sig omkring 50 procent av befolkningen i materiell fattigdom. Länderna utmärker sig också genom att ha en förhållandevis stor andel individer som befinner sig i risk för fattigdom.

De nordiska länderna samt Nederländerna och Österrike uppvisar å andra sidan såväl låga värden för materiell fattigdom som andelen individer som inkomstmässigt befinner sig i risk för fattigdom.

I tabell 26 nedan redovisas andelen materiellt fattiga bland kvinnor.

(Se även tabell 18 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 26

Andel kvinnor i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster, åren 2005–2010

Table 26

Share of women in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	20,6	19,8	18,7	18,1	17,7	18,1
Tjeckien	23,9	20,6	17,3	17,3	16,7	16,2
Irland	12,1	11,8	11,2	14,0	17,8	20,4
Grekland	28,0	24,7	23,1	23,4	24,2	25,2
Italien	14,8	14,5	15,7	16,8	15,9	16,5
Spanien	11,1	11,5	9,8	8,8	11,2	13,7
Sverige	6,7	6,4	5,9	4,9	5,2	4,1
Estland	27,7	19,0	16,9	13,1	17,4	22,5
Storbritannien	12,9	11,6	10,9	11,9	10,4	13,5
Tyskland	11,7	14,1	13,1	13,7	13,1	11,5
Ungern	40,9	38,0	39,1	38,0	40,9	40,7
Finland	11,4	10,8	10,5	10,2	8,4	9,0
Frankrike	14,1	13,5	12,9	14,0	14,4	13,1

Källa: SILC, Eurostat

Kvinnor är något överrepresenterade inom gruppen materiellt fattiga inom i princip alla länder. När data för kvinnor jämförs med andelen materiellt fattiga bland män kan vi konstatera att skillnaderna i regel ligger på mellan 0,5–2 procentenheter mellan könen.

(Se även tabell 19 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 27

Andel män i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster 2005-2010

Table 27

Share of men in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	19,1	18,3	17,1	16,5	16,5	16,9
Tjeckien	21,5	18,9	15,4	15,0	14,5	13,9
Irland	10,3	10,9	9,5	13,2	16,3	18,7
Grekland	24,6	22,1	20,8	20,2	21,7	23,0
Italien	13,9	13,1	14,1	15,4	15,2	15,4
Spanien	10,5	10,6	9,2	8,7	11,4	12,8
Sverige	4,7	6,0	5,8	4,2	4,4	3,8
Estland	25,4	16,1	13,5	11,6	16,6	22,0
Storbritannien	12,1	10,4	9,8	10,6	10,1	13,2
Tyskland	10,3	12,9	11,1	12,2	11,9	10,6
Ungern	38,4	36,7	38,0	36,1	39,7	39,1
Finland	10,2	9,0	8,3	8,0	8,0	7,7
Frankrike	12,3	11,8	11,5	12,2	12,7	12,1

Källa: SILC, Eurostat

Under de senaste åren har den materiella standarden i hushållen generellt sett förbättrats för både män och kvinnor i den meningen att en lägre andel lever i materiell fattigdom 2010 jämfört med 2005. De största förändringarna har ägt rum i ett par länder i östra Europa såsom Polen, Tjeckien och Slovakien där en mindre andel lever i materiell fattigdom jämfört med för ett par år sedan. Irland och Spanien tillhör å andra sidan ett par av de länder där andelen som lever i materiell fattigdom har ökat mellan åren 2005 och 2010.

Materiell fattigdom redovisat efter ålder

Eurostat redovisar varje år uppgifter kring den materiella fattigdomen bland barn (0–18 år), personer i arbetsför ålder (18–64 år) samt pensionärer (65 år och äldre).

Tabell 28 nedan visar variationen mellan länder när det gäller förekomsten av barn som lever i hushåll med begränsade materiella resurser.

(Se även tabell 20 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 28

Andel barn och ungdomar i åldern 0–18 år som lever i hushåll där föräldrarna saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster 2005-2010

Table 28

Share of children and young people aged 0–18 who live in households where parents are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	22,2	21,6	20,0	19,8	19,6	20,4
Tjeckien	27,0	23,4	19,5	18,8	18,0	18,9
Irland	17,3	15,8	13,9	17,3	22,6	25,9
Grekland	22,8	21,6	20,0	18,7	24,4	25,3
Italien	16,5	15,8	17,9	19,6	18,6	18,5
Spanien	11,6	13,2	9,5	10,5	14,2	16,6
Sverige	6,9	8,5	7,6	5,8	5,7	4,5
Estland	27,2	18,5	14,3	12,8	19,8	24,6
Storbritannien	19,0	17,1	15,4	17,5	13,5	19,7
Tyskland	12,4	17,1	14,0	15,6	14,6	12,5
Ungern	43,7	42,0	43,5	39,3	46,0	47,4
Finland	12,3	10,6	9,8	9,5	8,1	9,1
Frankrike	16,0	14,8	15,1	16,3	16,9	15,7

Källa: SILC, Eurostat

I Europa lever ungefär vart femte barn i ett hushåll som inte förmår finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster i hemmet. Denna andel har minskat något sedan 2005.

De nordiska länderna samt Schweiz och Luxemburg har mindre än 10 procent av barnen som lever i materiell fattigdom alla år under perioden 2005–2010. Andelen barn som lever i materiell fattigdom i östra Europa sträcker sig å andra sidan ibland upp till 50 procent eller mer vilket exempelvis gäller Ungern och Bulgarien.

I tabell 29 återfinns statistik som avser andelen i åldern 18–64 år som lever i materiell fattigdom.

(Se även tabell 21 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 29

Andel individer i åldern 18–64 år som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster, åren 2005–2010

Table 29

Share of individuals aged 18-64 who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	19,5	18,7	17,7	17,0	17,1	17,5
Tjeckien	20,9	18,7	15,5	15,2	14,9	14,2
Irland	9,8	10,5	9,9	13,3	16,2	18,6
Grekland	24,7	21,7	20,6	20,4	21,8	23,3
Italien	14,0	13,7	14,4	15,7	15,6	15,6
Spanien	10,3	10,1	9,2	8,8	11,5	13,2
Sverige	5,9	6,1	5,9	4,5	5,1	4,1
Estland	25,0	16,5	14,4	11,7	16,8	22,9
Storbritannien	12,1	10,5	10,1	10,8	10,6	13,6
Tyskland	11,6	14,4	13,2	13,9	13,7	12,3
Ungern	38,3	36,1	37,3	36,8	39,9	39,4
Finland	10,8	10,3	9,7	9,2	8,6	8,9
Frankrike	13,3	12,9	12,2	13,1	13,6	12,8

Källa: SILC, Eurostat

En mindre andel i åldersgruppen 18–64 år har uppgett att de lever i ett hushåll med begränsade materiella resurser jämfört med motsvarande andel bland barn som är i åldern 0–18 år.

Beträffande gruppen 18–64 år skiljer sig de nordiska länderna från merparten av de övriga länderna genom att en relativt liten andel i denna åldersgrupp saknar nödvändiga materiella resurser. Den procentuella minskningen av andelen materiellt fattiga har också varit mer påtaglig i Sverige liksom till viss del i de övriga nordiska länderna jämfört med den genomsnittliga utvecklingen för EU-27 åren 2005–2010.

I den äldsta åldersgruppen förefaller färre än två av tio pensionärer inom EU-27 att ha en materiell levnadsstandard som motsvarar materiell fattigdom vilket framgår av tabell 29 nedan. Jämfört med individer i åldern 64 år och yngre är detta en förhållandevis liten andel.

(Se även tabell 22 i tabellbilagan för fullständiga uppgifter).

Tabell 30**Andel individer i åldern 65 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst 3 av 9 nödvändiga varor/tjänster**

Table 30

Share of individuals aged 65 and older who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land	2005	2006	2007	2008	2009	2010
EU-27	18,4	17,1	16,3	15,4	14,3	14,0
Tjeckien	25,6	19,8	16,7	17,3	15,9	14,2
Irland	4,7	5,7	4,2	7,0	9,0	9,4
Grekland	35,6	31,2	28,9	29,7	25,5	25,8
Italien	13,4	12,7	14,0	14,2	13,0	14,5
Spanien	11,7	12,5	10,8	6,6	7,7	9,9
Sverige	3,4	3,2	3,1	2,9	2,8	2,5
Estland	32,0	21,4	20,3	14,8	14,9	17,3
Storbritannien	5,3	4,8	4,9	4,8	4,9	4,5
Tyskland	7,5	7,0	6,8	7,7	6,8	5,9
Ungern	40,7	36,4	37,0	35,4	35,2	33,0
Finland	8,7	7,8	8,0	8,4	6,7	5,6
Frankrike	9,1	9,1	8,0	9,0	9,1	8,0

Källa: SILC, Eurostat

Vid en första anblick kan det verka egendomligt att en större andel i gruppen där flertalet förvärvsarbetar (18–64 år) har en låg materiell standard i relation till gruppen pensionärer. En inkomst, om än på en låg nivå, borde trots allt innebära större möjligheter för en förvärvsarbetande individ att kunna finansiera merparten av de nio varor/tjänster som benämndes i inledningen av detta kapitel till skillnad från en person som måste leva på en pension. Vad som är viktigt att ha i åtanke när de olika grupperna men också länderna jämförs sinsemellan är hur stora utgifter som krävs för att kunna finansiera några av de varor och tjänster som anses vara basala för ett hushåll. Kostnaden för amorteringar och räntor kan exempelvis mycket väl vara betydligt lägre för individer i åldern 65 år och äldre till följd av att stora delar eller kanske rentav hela lånet på bostaden redan har betalats av. Med andra ord är det inte bara inkomstens storlek som är den styrande faktorn i detta sammanhang utan även kostnaderna. Pensionärer har också relativt stora finansiella förmögenheter jämfört med de som är yngre än 65 år. Den förmögenhetsstatistik som finns tillgänglig för Sverige visar att pensionärer har större finansiella tillgångar jämfört med övriga åldersgrupper.¹¹

I övrigt gäller endast underrepresentationen av pensionärer inom gruppen materiellt fattiga i första hand länderna i västra Europa. Bland pensionärer i Bulgarien är det snarare regel än undantag att minst tre av nio varor/tjänster inte är möjliga att finansiera inom ramen för den egna inkomsten. Även i flera andra länder i östra Europa finns en överrepresentation av pensionärer inom kategorin materiellt fattiga.

¹¹ Information om förmögenhetsstatistik uppdelat på olika åldersgrupper finns att hämta från: www.scb.se/hitta-statistik/hushallens-ekonomi/hushallens-tillgangar-och-skulder

Fakta om statistiken

I detta kapitel återfinns en beskrivning av undersökningen Statistics on Income and Living Conditions (SILC) samt en genomgång av redovisningsgrupper liksom tabeller med urvalsstorlek. Här finns också en teknisk beskrivning av SILC när det gäller undersökningsobjekt, population, urvalsförfarande, över- och undertäckning, bortfall, resultatberäkning, genomförande samt resultatens tillförlitlighet.

SILC

Inom ramen för SILC redovisas statistik inom områdena inkomster, social utestängning, boende, arbetsmarknad, utbildning, hälsa och andra levnadsförhållanden. Statistiken som samlas in avser information om individer och hushåll.

Den statistik som samlas in används för att göra jämförelser mellan länder för ovanstående områden. Redovisningen avser årlig data, dels i form av tvärsnittsdata, d.v.s. skattningar av en variabel för exempelvis ett land ett visst år, men också longitudinella data där individers sociala levnadsförhållanden jämförs över tid. Vad gäller den sistnämnda kategorin av data deltar individerna under fyra år inom undersökningen och besvarar frågor inom de olika områdena inom SILC.

Samtliga länder som finns med i Eurostats redovisningar har till uppgift att leverera datamaterial gällande ett antal primärvariabler för varje år samt också tillhandahålla statistik för ett antal sekundära variabler åtminstone vart fjärde år. Utöver harmoniseringen kring vilka variabler som medlemsländerna ska leverera till Eurostat finns också en målsättning om att tillvägagångssättet för insamling, vilka urvalsobjekt som ska användas etc. också ska vara gemensamt bland länderna inom SILC.

Undersökningsobjekt, population och redovisningsgrupper

Målpopulation

I SILC utgörs målpopulationen av individerna i samtliga privata hushåll i respektive land. Individer som lever i kollektiva boenden eller institutioner exkluderas från undersökningen. Samtliga hushållsmedlemmar inkluderas vid beräkningarna, men det är bara individer i åldern 16 år och uppåt som intervjuas. Barn under 16 år inkluderas i beräkningarna genom att svaren från individerna i gruppen 16 år och äldre kalibreras (justeras) med en viss vikt.

Undersökningsobjekt

Urvalsramen är inte identisk för länderna som levererar data till Eurostat. Nedan följer en indelning av de deltagande länderna efter vilket urvalsobjekt som används:

- Bostad eller adress: Tjeckien, Tyskland, Spanien, Frankrike, Ungern, Lettland, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Österrike, Polen, Portugal, Rumänien, Storbritannien
- Hushåll: Belgien, Bulgarien, Cypern, Grekland, Irland, Italien, Slovakien
- Individ: Danmark, Estland, Litauen, Slovenien, Sverige, Norge, Finland, Island (samtliga länder har tillgång till register över befolkningen utom Litauen).

Redovisningsgrupper

De indelningar som används i rapporten är:

Kön: Kvinnor, Män

Åder: 0–18 år, 18–24 år, 25–54 år, 55–64 år, 65 år och äldre

Utbildningsnivå: Gymnasieutbildning högst två år, Gymnasieutbildning tre år, Eftergymnasial utbildning

Besittningsrätt: Hyresrätt, Äganderätt

Hushållstyp: Ensamstående utan barn, Ensamstående med barn, Sammanboende utan barn, Sammanboende med två barn

Sysselsättningsstatus: Förvärvsarbetande, Arbetslösa

Urvalsförfarande

Valet av respondenter i urvalsdragningen baseras på ett antal kriterier. Personen som besvarar frågorna i undersökningen ska i första hand vara 16 år eller äldre samt vara ansvarig för bostaden. Att vara ansvarig för bostaden innebär att personen ifråga endera äger eller hyr bostaden. I andra hand ska någon person i hushållet som är över 16 år och anses vara insatt i frågor som berör hushållet, tillfrågas.

För mer information se

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/income_social_inclusion_living_conditions/methodology

Urvalsstorlek för respektive land 2009

Land	Hushåll	Individer
Belgien	6 135	11 767
Bulgarien	5 608	13 150
Tjeckien	9 911	19 765
Danmark	5 866	11 813
Tyskland	13 087	23 832
Estland	4 965	11 308
Irland	5 183	9 902
Grekland	7 036	15 045
Spanien	13 360	30 836
Frankrike	10 603	20 232
Italien	20 492	43 111
Cypern	3 145	7 557
Lettland	5 797	12 207
Litauen	5 132	11 214
Luxemburg	4 249	8 625
Ungern	8 818	18 710
Malta	3 646	8 485
Nederländerna	9 728	18 254
Österrike	5 878	11 062
Polen	13 224	31 674
Portugal	4 961	11 101
Rumänien	7 745	16 282
Slovenien	9 282	25 386
Slovakien	5 264	13 821
Finland	10 137	20 106
Sverige	7 544	14 866
Storbritannien	8 365	15 646
Island	2 903	6 521
Norge	5 430	10 620
Schweiz	7 372	14 340
Totalt	230 866	487 238

Källa: SILC, Eurostat

Gränsvärden (i euro) för risken att hamna i fattigdom. Värdena har justerats för skillnader i pris mellan länder och över tid.

Land	2005	2010
Luxemburg	16 538	16 049
Norge	11 388	14 173
Schweiz ¹		13 281
Cypern	8 866	11 308
Österrike	10 458	11 451
Nederländerna	9 612	11 294
Island	10 307	10 907
Sverige	8 648	10 897
Tyskland	9 391	10 635
Danmark	9 513	10 713
Irland	9 048	9 705
Frankrike	8 702	10 711
Belgien	9 320	10 398
Storbritannien	10 137	10 238
Finland	8 481	10 276
Italien	8 208	9 119
Slovenien	6 946	8 228
Spanien	6 993	7 995
Malta	7 044	7 944
Grekland	6 450	7 559
Tjeckien	4 585	5 793
Portugal	4 942	5 839
Slovakien	2 394	4 984
Polen	2 855	4 540
Estland	2 837	4 490
Ungern	3 337	4 012
Lettland	2 356	3 580
Litauen	2 308	3 615
Bulgarien	2 253	3 528
Rumänien ¹		2 122

1) Uppgifter saknas för 2005.

Källa: SILC, Eurostat

Bortfall

Ett så kallat *objektbortfall* föreligger när en person som tillhör urvalet och undersökningspopulationen inte medverkar i undersökningen. Dessutom förekommer så kallat partiellt bortfall, vilket uppkommer när en person medverkar i undersökningen men inte svarar på alla frågor. Storleken av detta uppgår i regel till högst ett par procent.

I tabellen nedan redovisas bortfallets storlek (objektbortfall) i respektive land. Uppgifterna avser 2009 då senare års uppgifter inte är offentliggjorda av Eurostat.

Bortfall hushåll, år 2009

Land	
Samtliga EU-länder (27 länder)	21,3
Belgien	36,7
Bulgarien	22,5
Tjeckien	17,7
Danmark	46,5
Tyskland	23,1
Estland	25,4
Irland	21,1
Grekland	15,2
Spanien	17,9
Frankrike	16,9
Italien	16,3
Cypern	10,5
Lettland	20,8
Litauen	13,0
Luxemburg	48,1
Ungern	15,4
Malta	20,2
Nederländerna	16,6
Österrike	28,1
Polen	17,4
Portugal	13,1
Rumänien	3,5
Slovenien	22,3
Slovakien	11,5
Finland	20,8
Sverige	27,0
Storbritannien	28,7
Schweiz	24,8
Island	26,9
Norge	39,6

Källa: SILC, Eurostat

Genomförande

Datainsamlingen i Sverige sker huvudsakligen genom telefonintervjuer. Före intervjun får varje intervjuperson ett kortfattat informationsbrev och en folder där undersökningens innehåll och sekretessföreskrifterna presenteras.

Det finns fyra varianter av insamlingsmetod bland de 30 länderna. Dessa är: Pappersbaserad insamling (PAPI), Datorbaserade personliga intervjuer (CAPI), Datorbaserade telefonintervjuer (CATI) samt insamling via frågeformulär.

Flera länder använder en kombination av två eller fler insamlingsmetoder. De nordiska länderna liksom Nederländerna använder emellertid nästintill enbart telefonbaserade intervjuer.

Insamlingen av data äger rum under i stort sett hela året i Sverige liksom flera andra länder.

Frågor gällande materiell fattigdom

Svaren från frågorna nedan används för att ta fram uppgifter om andelen individer/hushåll som är materiellt fattiga inom respektive land. Om en individ har uppgett att dennes hushåll inte kan finansiera minst tre av nio varor/tjänster som frågorna nedan är relaterade till, anses hushållet leva materiell fattigdom.

Har det under de senaste tolv månaderna hänt att du/ni kommit efter med betalningen av räntor och amorteringar för bostaden?

Referensperiod: Senaste tolv månaderna

Not: Om hushållet kan betala räntor och amorteringar via lån eller hjälp från andra så ska detta likställas med att kunna betala dessa avgifter utifrån egna resurser.

Har du/ni råd att ha tillräckligt varmt i bostaden?

Referensperiod: Nuläge

Not: Frågan handlar om man har råd till detta oavsett vilken temperatur man väljer att ha inomhus.

Skulle du/ditt hushåll klara av att betala en oväntad utgift utan att låna eller be om hjälp?

Referensperiod: Nuläge

Not: Beloppet för den oväntade utgiften ska sättas till en 1/12 (motsvarande ett månadsbelopp) av det belopp som utgör gränsvärdet för att en individ ska riskera att hamna i fattigdom. Därmed kommer värdet på den oväntade utgiften som frågan avser att variera mellan olika länder.

Har du/ni råd att handla och laga till middagsmat med kött, fisk, fågel eller motsvarande proteinbaserad vegetarisk mat minst varannan dag?

Referensperiod: Nuläge

Not: Om hushållet kan betala via lån eller hjälp från andra så ska detta likställas med att kunna betala dessa matkostnader utifrån egna resurser.

Har ni råd att låta hela ert hushåll åka på semester utanför hemmet inklusive vistelse i en annan bostad som ägs av ert hushåll eller hos vänner/släktingar?

Referensperiod: Nuläge

Not: Ett hushåll där minst en av hushållsmedlemmarna inte har råd att åka på semester kodas som nej svar på frågan.

Har ert hushåll tillgång till privat bil?

Referensperiod: Nuläge

Not: Endast de hushåll som svarat att de vill ha bil men inte har råd ska räknas med bland de som kodas till nej-svarare. Det räcker med att minst en av medlemmarna i hushållet har tillgång till bil för att hushållet ska anses ha bil. Tillgång kan innebära att någon i hushållet äger, hyr, lånar bil eller delar bil med ett annat hushåll.

Har ert hushåll tillgång till tvättmaskin?

Referensperiod: Nuläge

Not: Att ha tillgång till tvättmaskin innebär inte nödvändigtvis ägande utan hushållet kan också hyra, finansiera köpet via lån eller dela tillgången till tvättmaskin med andra hushåll. Om hushållet delar tillgången med andra hushåll är villkoret att tvättmaskinen ska vara lätt tillgänglig vid behov vilket innebär att hushållet ska kunna använda tvättmaskinen när man så önskar. Annars ska svaret på frågan vara nej.

Har ert hushåll tillgång till tv?

Referensperiod: Nuläge

Not: Att ha tillgång till tv innebär inte nödvändigtvis ägande utan hushållet kan också hyra, finansiera köpet via lån eller dela tillgången till tv med andra hushåll. Om hushållet delar tillgången med andra hushåll är villkoret att tv:n ska vara lätt tillgänglig vid behov vilket innebär att hushållet ska kunna använda tv:n när man så önskar. Annars ska svaret på frågan vara nej.

Har ert hushåll tillgång till telefon (fast eller mobil)?

Referensperiod: Nuläge

Not: Att ha tillgång till telefon innebär inte nödvändigtvis ägande utan hushållet kan också finansiera köpet via lån eller dela tillgången till telefon med andra hushåll. Det räcker med att en av hushållsmedlemmarna har tillgång till mobiltelefon för att hushållet ska anses ha tillgång till telefon.

Resultatberäkning

Bortfall i en undersökning innebär alltid att mätfel i någon utsträckning uppstår. I syfte att begränsa effekten av dessa mätfel används ofta uppräkningsvikter som ska kompensera för de individer som inte svarar i undersökningen. Låt oss anta att en urvalsgrupp består av 100 personer men att endast 90 personer har deltagit i undersökningen. Det innebär att bortfallet på 10 procent måste hanteras i någon utsträckning. Ett vanligt förfarande är att ge de svarande individerna en vikt som är större än 1 vilket innebär att de som deltar i undersökningen inte bara representerar sig själva utan också de personer som inte svarar. Något förenklat skulle varje individ bland dessa 90 personer få vikten 100/90.

I anslutning till justeringen av bortfallet som innebär att de svarande individerna erhåller en viss uppräkningsvikt, utnyttjas ett antal hjälpvariabler som innehåller bakgrundsinformation om individerna i undersökningen. Syftet med att använda dessa hjälpvariabler är att öka träffsäkerheten i skattningarna. Genom att hjälpinformationen om individerna finns för hela befolkningen har vi möjlighet att erhålla variabelskattningar som ligger närmare det sanna värdet i den totala populationen jämfört med vad vi skulle få om vi inte utnyttjade någon bakgrundsinformation.

Resultatens tillförlitlighet

För att bedöma säkerheten i undersökningsresultaten måste man ta hänsyn till en rad faktorer som kan medföra fel i resultaten. Med fel menas här att skattningen av en parameters värde skiljer sig från dess sanna värde. Det totala felet som uppträder i skattningar vid undersökningar av denna typ kan efter orsak grovt indelas i följande feltyper:

- *Övertäckningsfel*, det vill säga fel som beror på att objekt som inte tillhör undersökningspopulationen ingår i urvalsramen och kan komma med vid resultatredovisningen.
- *Undertäckningsfel*, det vill säga fel som beror på att vissa objekt i undersökningspopulationen saknas i urvalsramen.
- *Bortfallsfel*, det vill säga fel som beror på att mätvärde för vissa objekt saknas för en eller flera undersökningsvariabler.

- *Mätfel*, det vill säga fel som till exempel kan bero på att intervjupersonen missuppfattat frågor eller på att intervjuare feltolkat instruktioner eller missuppfattat intervjupersonens svar.
- *Bearbetningsfel*, det vill säga fel som kan uppkomma vid det manuella eller maskinella handhavandet av det insamlade materialet.
- *Urvalsfel*, det vill säga fel i skattningen som beror på att endast en del av populationen undersöks. Felets storlek bestäms av urvalsstorlek, urvalsförfarande och skattningsmetod.

Konsumtionsenhetsskalor för disponibel inkomst

För att göra jämförelser av t.ex. disponibel inkomst mellan olika typer av hushåll används ett viktsystem där inkomsten relateras till hushållets sammansättning. Den disponibla inkomsten divideras med den vikt som gäller för hushållet.

Vid beräkning av disponibel inkomst per konsumtionsenhet (ke) använder SILC denna skala:

- Ensamstående och första vuxna i ett samboförhållande får Ke-vikten 1,0
- Andra vuxen i ett samboförhållande får Ke-vikten 0,51
- Hushållsmedlem som är 14 år eller äldre får Ke-vikten 0,5
- Hushållsmedlem under 14 år får Ke-vikten 0,3

Vid beräkning av den disponibla inkomsten inom undersökningen för Hushållens ekonomi (HEK) används följande vikter:

- Ensamstående och första vuxna i ett samboförhållande får Ke-vikten 1,00
- Andra vuxen i ett samboförhållande får Ke-vikten 0,51
- Ytterligare vuxen får Ke-vikten 0,60
- Första barnet 0-19 år får Ke-vikten 0,52
- Andra och påföljande barn 0-19 år får Ke-vikten 0,42

Referenser

Eurostat redovisar ett antal tabeller kring inkomst och levnadsförhållanden.

Tabeller och diagram om risk för fattigdom (risk of poverty) och materiell fattigdom (material deprivation) finns under länken nedan:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/income_social_inclusion_living_conditions/data/main_tables

Information om Metadata till SILC finns under länken nedan:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/income_social_inclusion_living_conditions/methodology

Tabellbilaga

Tabell 1
Andel av hela befolkningen 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010

Table 1
Share of entire population who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel av hela befolkningen som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Lettland	19,2	23,1	21,2	25,6	25,7	21,3
Rumänien	:	:	24,8	23,4	22,4	21,1
Bulgarien	14,0	18,4	22,0	21,4	21,8	20,7
Spanien	19,7	19,9	19,7	19,6	19,5	20,7
Litauen	20,5	20,0	19,1	20,0	20,6	20,2
Grekland	19,6	20,5	20,3	20,1	19,7	20,1
Italien	18,9	19,6	19,8	18,7	18,4	18,2
Portugal	19,4	18,5	18,1	18,5	17,9	17,9
Polen	20,5	19,1	17,3	16,9	17,1	17,6
Storbritannien	19,0	19,0	18,6	18,7	17,3	17,1
Cypern	16,1	15,6	15,5	15,7	15,3	15,8
EU 27	16,5	16,6	16,7	16,4	16,3	16,4
Irland	19,7	18,5	17,2	15,5	15,0	16,1
Estland	18,3	18,3	19,4	19,5	19,7	15,8
Tyskland	12,2	12,5	15,2	15,2	15,5	15,6
Malta	13,9	14,0	14,8	15,0	15,3	15,0
Schweiz	:	:	:	16,2	15,1	15,0
Belgien	14,8	14,7	15,2	14,7	14,6	14,6
Luxemburg	13,7	14,1	13,5	13,4	14,9	14,5
Frankrike	13,0	13,2	13,1	12,7	12,9	13,3
Danmark	11,8	11,7	11,7	11,8	13,1	13,3
Finland	11,7	12,6	13,0	13,6	13,8	13,1
Sverige	9,5	12,3	10,5	12,2	13,3	12,9
Slovenien	12,2	11,6	11,5	12,3	11,3	12,7
Ungern	13,5	15,9	12,3	12,4	12,4	12,3
Österrike	12,3	12,6	12,0	12,4	12,0	12,1
Slovakien	13,3	11,6	10,6	10,9	11,0	12,0
Norge	11,4	12,3	11,9	11,4	11,7	11,2
Nederländerna	10,7	9,7	10,2	10,5	11,1	10,3
Island	9,7	9,6	10,1	10,1	10,2	9,8
Tjeckien	10,4	9,9	9,6	9,0	8,6	9,0

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 2**Andel kvinnor i åldern 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010**

Table 2

Share of women in entire population who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel kvinnor i åldern 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bulgarien	15,0	19,3	23,0	22,9	23,7	22,3
Rumänien	:	:	25,3	24,3	23,4	21,4
Spanien	20,8	21,3	20,9	21,0	20,6	21,3
Lettland	20,0	24,8	22,7	27,7	27,0	21,0
Grekland	20,9	21,4	20,9	20,8	20,2	20,9
Litauen	21,3	20,8	21,2	22,0	21,9	19,8
Italien	20,6	21,1	21,2	20,1	19,8	19,5
Cypern	17,6	17,7	17,4	17,8	17,1	17,2
Portugal	20,1	19,1	19,0	19,1	18,4	18,4
Storbritannien	19,4	19,9	19,6	20,0	17,8	17,8
Polen	19,9	18,5	17,1	16,7	17,4	17,7
EU 27	17,0	17,2	17,3	17,4	17,1	17,0
Tyskland	12,9	13,0	16,3	16,2	16,3	16,4
Irland	20,6	19,5	18,5	16,4	15,1	16,2
Estland	19,1	19,0	21,7	22,0	21,6	16,2
Schweiz	:	:	:	18,0	16,7	16,2
Malta	14,4	14,7	15,3	16,4	15,9	15,5
Belgien	15,5	15,6	15,9	15,9	15,7	15,2
Luxemburg	14,2	14,3	14,1	14,3	16,0	14,4
Sverige	10,0	12,3	10,6	13,0	14,5	14,3
Frankrike	13,7	14,0	13,4	13,4	13,8	13,9
Slovenien	13,7	12,9	12,9	13,6	12,8	14,1
Finland	12,8	13,1	13,8	14,5	14,7	13,8
Österrike	13,1	14,0	13,3	13,5	13,2	13,5
Danmark	12,1	12,0	12,0	12,0	13,4	13,4
Slovakien	13,5	11,5	11,0	11,5	11,8	12,2
Norge	12,5	13,2	13,4	12,9	13,2	12,2
Ungern	13,2	15,5	12,3	12,4	12,1	12,0
Nederländerna	10,8	9,9	10,7	10,4	11,3	10,8
Tjeckien	11,0	10,8	10,5	10,1	9,5	10,0
Island	9,6	10,2	11,0	10,7	11,1	9,8

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 3
Andel män i åldern 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom
2005–2010

Table 3

Share of men in entire population who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel män i åldern 16 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Lettland	18,3	21,1	19,3	23,1	24,2	21,7
Rumänien	:	:	24,3	22,4	21,4	20,7
Litauen	19,7	19,1	16,7	17,6	19,1	20,7
Spanien	18,5	18,5	18,5	18,3	18,3	20,1
Grekland	18,3	19,5	19,6	19,6	19,1	19,3
Bulgarien	13,0	17,3	20,9	19,8	19,8	19,0
Polen	21,3	19,7	17,6	17,0	16,9	17,4
Portugal	18,7	17,7	17,2	17,9	17,3	17,3
Italien	17,0	18,0	18,4	17,1	17,1	16,8
Storbritannien	18,6	18,0	17,6	17,4	16,7	16,4
Irland	18,9	17,5	16,0	14,5	14,9	15,9
EU 27	15,6	15,7	15,7	15,5	15,4	15,6
Cypern	14,5	13,5	13,5	13,5	13,4	14,3
Estland	17,4	16,3	16,7	16,5	17,5	15,4
Malta	13,4	13,3	14,4	13,6	14,7	14,5
Tyskland	11,4	12,1	14,1	14,2	14,7	14,9
Luxemburg	13,2	13,8	12,9	12,5	13,8	14,6
Belgien	14,1	13,7	14,4	13,6	13,4	13,9
Schweiz	:	:	:	14,5	13,5	13,8
Danmark	11,6	11,4	11,3	11,7	12,8	13,1
Frankrike	12,3	12,3	12,8	11,8	11,9	12,6
Ungern	13,9	16,3	12,3	12,4	12,8	12,6
Finland	10,6	12,0	12,1	12,7	12,9	12,4
Slovakien	13,2	11,8	10,2	10,1	10,1	11,7
Sverige	9,0	12,3	10,5	11,3	12,0	11,4
Slovenien	10,6	10,3	10,0	11,0	9,8	11,3
Österrike	11,5	11,0	10,6	11,2	10,7	10,7
Norge	10,2	11,5	10,3	9,9	10,1	10,1
Island	9,8	9,1	9,1	9,5	9,3	9,8
Nederländerna	10,6	9,5	9,6	10,5	10,8	9,7
Tjeckien	9,7	8,9	8,7	8,0	7,5	8,0

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 4
Andel i åldern 18–24 år som riskerar att hamna i fattigdom
2005–2010

Table 4

Share of individuals aged 18–24 who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel i åldern 18–24 år som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Danmark	33,9	34,8	34,4	34,0	34,4	39,1
Norge	32,1	33,2	38,6	41,1	38,1	35,4
Sverige	25,4	30,4	28,3	27,8	29,8	29,5
Grekland	21,4	23,7	24,3	23,0	22,3	27,6
Finland	24,4	24,1	23,8	26,2	26,2	26,8
Frankrike	18,4	20,7	21,1	21,6	21,1	23,5
Rumänien	:	:	23,3	22,9	23,2	23,9
Spanien	16,6	17,3	17,1	20,3	19,5	23,2
Italien	22,1	24,7	24,0	21,3	21,6	23,0
Litauen	20,9	17,5	15,5	17,8	17,8	22,7
EU 27	19,5	20,0	20,6	19,9	20,1	21,1
Lettland	16,9	18,3	17,2	17,1	19,2	21,2
Polen	24,9	24,0	21,1	20,1	19,8	20,9
Storbritannien	24,5	21,7	19,0	18,1	19,7	20,8
Irland	16,9	17,1	17,3	13,7	14,7	19,7
Nederländerna	16,6	19,3	17,8	20,0	20,1	19,4
Tyskland	14,9	15,1	21,2	20,2	21,1	18,9
Estland	17,1	16,8	17,4	15,3	15,6	18,7
Portugal	16,0	16,1	16,1	18,6	16,0	18,7
Bulgarien	:	17,7	24,0	20,5	18,3	18,1
Ungern	15,5	16,9	16,8	18,1	17,7	17,0
Luxemburg	16,1	18,2	16,1	15,5	21,2	16,5
Island	16,9	12,8	11,8	12,5	15,7	16,3
Slovakien	15,6	12,5	11,5	11,9	13,3	14,7
Belgien	16,3	16,1	16,9	16,5	15,5	14,4
Österrike	13,0	11,4	12,5	11,2	11,9	13,7
Malta	8,2	7,7	8,7	7,3	9,4	13,0
Schweiz	:	:	:	13,5	12,3	12,2
Tjeckien	10,7	12,0	12,1	11,6	11,0	11,2
Cypern	10,6	9,3	8,7	11,8	10,5	11,0
Slovenien	10,0	8,9	9,1	9,7	7,7	10,0

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 5
Andel i åldern 25–54 år som riskerar att hamna i fattigdom
2005–2010

Table 5

Share of individuals aged 25–54 who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel i åldern 25–54 år som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Litauen	18,9	17,7	14,8	15,3	17,5	21,3
Lettland	17,7	19,2	16,6	18,5	19,3	20,0
Rumänien	:	:	20,8	20,1	20,1	19,4
Spanien	15,5	15,4	15,9	15,4	16,2	18,6
Grekland	15,6	17,3	17,9	17,7	17,3	17,7
Italien	16,0	17,4	17,3	16,3	16,4	17,1
Polen	20,9	19,3	17,5	16,2	15,5	16,5
Bulgarien	:	15,8	18,5	15,8	15,6	15,3
Luxemburg	12,9	13,6	12,8	13,8	14,3	14,6
EU 27	13,9	14,1	14,3	13,8	13,9	14,5
Portugal	15,4	14,8	14,2	15,3	15,0	14,5
Irland	14,4	13,4	11,4	12,1	11,6	14,2
Tyskland	10,9	11,9	13,4	13,8	14,1	14,1
Estland	16,1	14,7	14,7	13,4	14,8	14,1
Storbritannien	14,1	14,0	13,8	13,5	13,3	13,7
Malta	10,3	10,4	11,4	10,6	12,3	13,0
Ungern	14,0	15,1	11,9	12,1	12,5	12,3
Belgien	11,0	11,1	11,4	10,6	10,8	11,6
Frankrike	10,5	10,7	11,1	10,8	10,7	11,3
Slovakien	13,5	11,1	9,6	9,5	9,6	11,1
Cypern	10,1	10,0	9,7	9,5	9,2	10,8
Schweiz	:	:	:	11,9	10,0	10,7
Danmark	9,2	8,8	8,8	9,0	10,0	10,4
Österrike	11,1	11,1	10,0	10,5	10,1	10,3
Slovenien	9,9	9,2	9,4	10,1	8,8	10,1
Finland	8,0	9,0	9,4	9,1	9,6	10,0
Sverige	7,4	9,9	8,7	9,6	10,1	9,8
Island	8,9	8,5	8,4	8,5	9,3	9,6
Nederländerna	9,6	8,2	7,9	8,7	9,2	8,8
Tjeckien	10,3	9,3	8,7	8,3	7,1	8,0
Norge	8,0	9,7	8,2	7,5	8,3	7,7

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 6
Andel i åldern 55–64 år som riskerar att hamna i fattigdom
2005–2010

Table 6

Share of individuals aged 55–64 who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel i åldern 55–64 år som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Litauen	17,5	18,7	18,8	21,8	23,5	22,8
Lettland	20,2	28,2	26,0	26,5	25,4	21,6
Tyskland	13,1	14,1	17,3	17,7	18,1	18,9
Grekland	19,4	18,9	17,7	19,7	18,3	18,2
Estland	19,4	19,6	20,4	20,6	19,1	18,1
Portugal	18,0	18,9	18,7	18,1	18,6	18,1
Spanien	18,0	17,9	18,2	18,0	18,0	17,7
Bulgarien	:	16,3	18,6	18,5	17,4	17,0
Cypern	16,1	14,6	13,3	12,9	16,5	15,4
Polen	13,2	12,7	12,1	13,1	14,4	15,1
Slovenien	12,8	12,5	12,0	12,5	12,2	14,8
Storbritannien	17,2	16,0	16,6	16,4	16,2	14,6
Malta	15,8	16,2	17,8	18,5	15,3	13,7
Rumänien	:	:	20,2	17,0	15,5	13,9
Belgien	12,7	13,8	13,8	15,0	14,1	12,5
Italien	14,4	13,9	14,7	13,0	13,1	12,5
Schweiz	:	:	:	12,9	12,0	12,3
Irland	21,1	20,4	22,1	17,5	17,3	16,7
Finland	9,3	9,6	10,2	10,7	11,2	10,3
Österrike	9,5	9,9	11,3	12,1	12,6	9,7
Luxemburg	9,4	9,5	9,6	7,2	8,9	9,4
Frankrike	10,2	10,2	9,1	8,2	8,9	8,4
Nederländerna	8,0	6,3	6,5	7,4	7,6	8,2
Slovakien	6,8	6,8	5,7	7,4	6,1	8,1
Ungern	8,7	10,4	7,0	7,3	6,2	7,5
Tjeckien	5,2	5,1	5,6	6,2	6,7	6,2
Danmark	3,8	4,8	4,5	4,9	5,7	6,0
Sverige	4,4	4,3	3,7	5,2	6,2	5,9
Norge	5,5	5,2	5,2	3,0	4,2	4,1
Island	5,4	3,7	4,8	5,8	6,3	3,3

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 7
Andel i åldern 65 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010
Table 7
Share of individuals aged 65 and older who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel i åldern 65 år och äldre som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Cypern	50,3	51,9	50,6	46,4	44,4	41,2
Bulgarien	18,0	19,9	23,9	33,8	39,3	32,2
Schweiz	:	:	:	28,3	29,5	27,6
Spanien	29,7	30,7	28,2	27,4	25,2	21,7
Storbritannien	24,8	26,1	26,5	27,3	22,3	21,4
Grekland	27,9	25,6	22,9	22,3	21,4	21,3
Portugal	27,6	26,1	25,5	22,3	20,1	21,0
Slovenien	20,3	19,9	19,4	21,3	20,0	20,2
Belgien	21,4	23,2	23,0	21,2	21,6	19,4
Lettland	21,2	29,8	33,3	51,2	47,5	18,8
Finland	18,7	21,8	21,6	22,5	22,1	18,3
Malta	23,4	24,2	20,7	24,7	20,9	18,0
Danmark	17,6	17,4	17,7	18,1	20,1	17,7
Rumänien	:	:	30,6	26,0	21,0	16,7
Italien	22,6	21,7	21,9	20,9	19,6	16,6
EU 27	18,9	19,0	18,4	19,0	18,0	16,0
Sverige	10,1	11,3	9,9	15,0	17,7	15,5
Österrike	14,3	16,2	14,0	15,0	15,1	15,2
Estland	20,3	25,1	33,2	39,0	33,9	15,1
Polen	7,3	7,8	7,8	11,7	14,4	14,2
Tyskland	13,4	12,5	16,2	14,9	15,0	14,1
Norge	17,9	18,9	14,1	14,7	12,2	12,0
Irland	32,8	26,9	28,3	21,1	16,2	10,6
Frankrike	16,4	16,1	13,1	11,7	11,9	10,6
Litauen	17,0	22,0	29,8	29,5	25,2	10,2
Slovakien	7,1	8,5	9,6	9,9	10,8	7,7
Tjeckien	5,3	5,9	5,5	7,4	7,2	6,8
Luxemburg	7,8	7,9	7,2	5,4	6,0	5,9
Nederländerna	5,4	5,8	9,5	9,4	7,7	5,9
Island	9,2	11,8	15,1	15,0	12,4	4,9
Ungern	6,5	9,4	6,1	4,3	4,6	4,1

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 8
Andel individer med högst 2-årig gymnasieutbildning som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010

Table 8

Share of individuals who have maximum 2 years of upper secondary education who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel individer med högst 2-årig gymnasieutbildning som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bulgarien	:	30,4	39,0	39,5	43,1	41,4
Cypern	30,8	32,4	32,3	29,6	29,0	29,6
Rumänien	:	:	40,5	36,0	35,1	33,2
Lettland	30,2	38,8	36,1	43,1	44,0	32,6
Polen	24,8	24,7	22,7	24,4	26,9	28,2
Grekland	27,0	27,1	26,2	27,2	27,2	27,0
Slovenien	23,4	22,6	24,2	25,1	22,9	27,0
Schweiz	:	:	:	26,8	27,7	27,0
Storbritannien	29,2	30,1	31,6	32,7	27,3	26,3
Litauen	27,4	30,2	33,5	35,4	35,5	25,6
Tyskland	18,2	18,5	24,4	22,8	23,2	25,3
Spanien	23,9	24,6	23,2	23,6	23,6	24,9
Estland	27,5	28,5	33,6	36,2	34,1	24,5
EU 27	22,7	23,1	23,7	23,4	23,2	23,0
Belgien	21,7	22,3	23,2	22,7	23,8	23,0
Österrike	20,7	22,7	20,1	23,9	22,2	22,6
Italien	23,3	24,1	24,6	22,9	22,7	21,9
Finland	18,3	21,4	20,9	21,8	22,9	20,9
Sverige	11,6	11,6	10,7	18,1	21,7	20,9
Slovakien	18,0	18,1	19,7	20,2	22,2	20,2
Ungern	17,1	24,5	18,4	18,5	19,2	19,9
Irland	29,1	26,8	26,3	23,1	21,1	19,0
Luxemburg	18,7	19,2	17,4	17,5	19,3	18,9
Portugal	18,4	18,1	18,3	19,3	18,4	18,9
Tjeckien	16,8	17,7	18,4	18,8	18,4	18,2
Danmark	14,8	14,7	16,5	14,9	18,3	18,2
Malta	15,3	16,0	17,0	17,6	18,1	17,1
Norge	20,3	16,7	16,9	18,2	18,9	17,4
Frankrike	18,2	17,6	16,7	16,6	17,6	16,5
Nederländerna	10,3	9,0	10,9	10,8	10,8	10,0
Island	10,4	10,2	10,6	11,4	13,0	9,5

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 9
Andel individer med 3-års gymnasieutbildning som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010

Table 9

Share of individuals who have 3 years of upper secondary education who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel individer med 3-års gymnasieutbildning som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Litauen	20,3	19,9	17,3	18,0	18,6	21,9
Lettland	17,4	20,6	19,1	22,7	23,3	20,0
Grekland	14,2	15,6	15,5	15,5	16,4	18,5
Estland	17,4	17,4	19,3	19,6	20,5	17,8
Spanien	13,1	12,2	14,5	13,4	14,5	16,8
Polen	18,8	18,0	16,1	15,7	15,8	16,5
Storbritannien	15,8	15,3	15,5	16,3	15,3	16,0
Irland	13,2	12,7	13,4	11,5	12,1	15,1
Finland	12,9	13,1	14,3	14,5	14,4	14,5
Tyskland	10,2	11,3	14,4	13,7	14,6	14,1
EU 27	12,4	12,7	13,2	13,0	13,0	13,3
Italien	11,9	13,4	12,7	11,8	12,4	12,7
Schweiz	:	:	:	13,5	12,6	12,6
Cypern	10,2	9,6	9,7	10,2	11,2	11,4
Rumänien	:	:	14,2	13,7	12,1	12,5
Danmark	11,2	10,7	11,0	12,4	12,5	12,1
Sverige	9,1	9,6	9,0	10,9	11,6	11,6
Bulgarien	:	9,7	12,0	11,1	12,1	11,4
Frankrike	10,2	10,3	10,7	10,2	9,9	10,8
Island	10,7	9,7	10,5	10,5	10,3	10,9
Belgien	11,5	12,0	12,4	11,2	10,5	10,7
Luxemburg	8,2	9,4	9,5	9,1	10,2	10,6
Slovenien	7,9	7,8	8,8	10,1	9,1	10,2
Slovakien	11,6	10,0	8,3	8,8	9,0	10,2
Nederländerna	9,8	9,4	9,5	11,4	11,0	9,9
Portugal	9,3	9,7	8,0	8,6	9,0	8,9
Österrike	9,4	9,1	9,3	9,0	9,6	8,8
Ungern	10,8	11,0	9,3	9,4	9,0	8,7
Norge	11,0	10,5	10,2	10,0	9,0	8,7
Malta	5,7	6,5	7,5	6,2	6,2	8,1
Tjeckien	8,0	7,4	7,0	6,9	6,2	6,9

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 10
Andel individer med eftergymnasial utbildning som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010

Table 10

Share of individuals who have tertiary education who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel individer med eftergymnasial utbildning som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Litauen	4,9	4,2	4,8	7,0	6,9	9,4
Irland	5,9	5,5	6,0	5,3	5,2	9,0
Spanien	7,4	7,0	8,1	8,2	8,4	8,7
Danmark	7,7	8,3	5,8	8,0	9,0	8,6
Sverige	7,1	10,1	8,0	7,5	9,7	8,6
Norge	6,3	9,4	7,2	6,1	5,9	8,4
Storbritannien	9,4	7,4	7,2	7,3	9,3	8,3
Tyskland	7,5	7,1	9,1	8,6	8,1	7,9
Nederländerna	7,1	6,4	5,8	6,4	6,8	7,7
EU 27	6,7	6,3	6,6	6,6	6,7	6,9
Lettland	5,5	8,1	8,3	12,6	10,3	6,5
Österrike	6,8	6,0	6,5	6,1	5,1	6,5
Schweiz	:	:	:	8,4	7,3	6,5
Frankrike	6,3	7,4	7,0	5,7	5,1	6,4
Estland	9,6	10,2	10,2	9,2	7,9	6,0
Italien	5,1	5,6	5,2	6,2	5,8	5,9
Cypern	5,3	4,1	4,0	4,4	4,2	5,9
Grekland	5,6	5,7	7,5	6,8	5,3	5,8
Malta	3,5	3,2	4,7	3,3	3,6	5,8
Belgien	4,7	5,7	5,9	5,5	5,7	5,5
Bulgarien	:	4,3	5,4	5,0	5,9	4,8
Island	5,3	4,8	5,5	5,5	6,6	4,7
Polen	5,2	2,7	3,1	3,7	3,5	4,6
Finland	3,2	3,9	4,1	4,4	4,7	4,4
Slovakien	7,0	4,0	3,1	3,6	3,8	4,3
Luxemburg	3,9	4,3	4,6	5,5	4,9	4,1
Slovenien	2,0	2,6	1,7	2,5	2,6	3,3
Portugal	3,1	2,7	2,6	2,7	3,5	3,1
Tjeckien	2,1	1,8	2,0	3,2	2,7	2,5
Ungern	3,0	3,0	2,3	2,3	2,1	1,8
Rumänien	:	:	1,2	0,7	1,6	1,1

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 11
Andel ensamstående utan barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010
Table 11
Share of individuals who are single without children who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel ensamstående utan barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bulgarien	:	36,7	45,1	55,4	58,4	50,9
Cypern	47,8	43,1	45,8	39,0	34,3	33,6
Slovenien	44,0	42,4	39,2	41,9	43,4	38,5
Lettland	40,6	55,4	59,0	61,0	58,6	35,0
Finland	30,0	33,1	31,9	33,0	33,6	31,5
Portugal	37,1	34,9	33,0	31,0	28,0	30,1
Tyskland	22,7	21,5	27,3	29,2	29,3	30,0
Sverige	19,1	21,3	20,1	25,1	29,0	28,5
Estland	36,4	42,5	49,4	52,1	48,9	28,4
Litauen	31,6	38,0	49,5	47,7	46,9	27,6
Norge	30,0	27,1	27,8	29,2	27,7	27,3
Grekland	27,9	24,6	27,3	25,3	26,5	27,2
Danmark	25,7	25,3	24,9	25,1	27,0	27,1
Storbritannien	25,9	27,7	27,8	29,6	26,4	27,0
Rumänien	:	:	36,2	32,9	29,1	26,7
Spanien	33,7	34,9	34,7	31,4	30,8	25,7
EU 27	23,8	23,9	25,2	26,1	25,8	25,1
Polen	16,4	15,9	15,6	20,3	22,2	24,5
Italien	27,9	27,4	27,3	26,3	25,8	24,3
Schweiz	:	:	:	22,1	23,2	23,3
Irland	48,2	46,3	44,9	37,1	30,5	22,6
Malta	23,3	24,0	20,3	25,3	25,9	21,7
Österrike	19,7	22,1	20,1	19,6	20,4	22,1
Island	23,3	17,4	26,0	25,2	27,5	19,8
Slovakien	16,3	16,6	17,4	21,7	23,0	19,1
Belgien	22,0	23,6	25,6	22,5	21,9	18,8
Tjeckien	16,4	17,1	15,9	18,5	19,5	18,0
Nederländerna	13,7	14,6	14,6	16,9	17,5	17,6
Frankrike	19,6	18,7	17,9	18,3	17,7	17,7
Luxemburg	15,7	17,2	14,9	14,2	16,1	16,4
Ungern	18,6	17,6	15,7	14,9	13,9	13,2

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 12**Andel ensamstående med barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010**

Table 12

Share of individuals among singles with children who risk ending up in poverty, 2005–2010

Land/År	Andel ensamstående med barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Malta	36,1	39,5	53,8	57,3	55,3	54,4
Luxemburg	33,1	48,7	45,5	43,6	52,3	46,4
Spanien	37,3	37,6	34,1	38,6	36,7	45,5
Litauen	48,4	44,2	41,4	48,3	44,3	44,4
Tyskland	25,8	24,4	34,5	35,9	37,5	43,0
Bulgarien	:	30,6	33,5	38,3	30,9	42,3
Lettland	31,2	40,4	34,4	41,8	39,0	41,3
Tjeckien	41,0	40,8	37,7	40,0	40,3	37,7
Italien	35,4	31,9	32,0	35,6	35,3	37,3
Portugal	31,5	41,2	33,6	38,9	37,0	37,0
EU 27	31,1	32,6	33,1	35,4	33,8	36,6
Estland	39,8	40,4	43,9	39,2	38,7	36,4
Storbritannien	37,9	41,6	42,3	45,6	34,5	36,4
Belgien	33,2	32,5	35,8	39,1	36,9	35,3
Frankrike	25,6	28,6	24,0	27,9	28,7	34,6
Polen	40,1	31,6	31,0	30,2	34,8	34,2
Grekland	43,5	29,6	34,2	27,1	32,1	33,4
Sverige	20,4	33,0	25,0	26,8	28,9	33,1
Schweiz	:	:	:	29,9	32,5	32,9
Rumänien	:	:	42,5	39,9	35,3	31,9
Slovenien	22,0	22,3	28,6	28,8	28,1	31,4
Irland	45,2	47,0	39,4	41,9	40,4	30,2
Island	14,7	27,0	23,3	28,0	22,8	30,1
Nederländerna	26,8	32,1	30,3	29,3	33,0	29,1
Norge	20,1	19,6	24,8	21,5	28,9	28,7
Österrike	27,0	28,8	31,1	26,3	29,2	28,2
Ungern	27,1	38,8	28,6	33,2	25,7	28,1
Slovakien	31,8	29,4	26,3	20,9	23,0	25,0
Cypern	35,2	34,4	34,9	36,5	27,8	24,8
Finland	20,3	18,3	21,9	24,9	24,3	22,0
Danmark	20,9	19,5	16,6	16,0	20,0	20,0

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 13
Andel sammanboende utan barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010

Table 13

Share of individuals who are cohabiting without children who risk ending up in poverty

Land/År	Andel sammanboende utan barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Litauen	17,1	13,7	10,6	14,8	16,4	22,6
Grekland	15,0	15,5	15,0	16,0	17,2	18,3
Lettland	18,8	21,6	19,7	20,3	18,6	17,7
Portugal	15,2	18,3	17,6	16,5	16,4	16,6
Cypern	13,1	14,8	12,9	10,1	11,3	15,1
Malta	13,7	14,1	17,5	19,3	15,9	13,6
Spanien	10,6	10,2	11,2	11,9	12,6	13,6
Rumänien	:	:	17,0	13,8	13,1	13,5
Estland	14,8	14,0	14,4	9,9	9,5	12,6
Polen	13,5	13,7	12,0	11,2	12,3	12,6
Bulgarien	:	12,3	17,2	16,5	13,3	12,0
Irland	14,0	13,6	12,3	10,5	10,7	12,0
Italien	9,8	11,3	11,0	10,6	10,0	11,4
EU 27	10,1	10,3	10,5	10,1	10,4	10,3
Tyskland	9,8	11,4	13,2	12,3	14,0	10,3
Österrike	9,0	10,3	10,3	8,3	11,8	9,8
Storbritannien	10,9	9,3	10,4	10,0	9,8	9,8
Slovenien	11,6	12,6	12,5	11,2	10,5	9,7
Belgien	8,2	9,7	7,9	7,4	9,5	9,1
Ungern	9,5	10,3	8,4	8,9	8,1	8,9
Frankrike	8,1	8,5	8,0	6,6	6,8	8,3
Finland	6,1	6,6	6,1	6,4	6,7	8,2
Slovakien	10,4	8,5	3,7	4,6	4,2	7,8
Schweiz	:	:	:	7,9	6,2	7,5
Luxemburg	6,1	8,0	8,2	7,7	6,8	7,1
Sverige	4,9	6,9	6,2	7,3	6,6	7,1
Island	9,7	6,8	7,0	6,8	9,5	6,8
Nederländerna	7,0	4,9	5,4	7,8	4,7	6,2
Danmark	5,0	5,3	4,9	4,9	5,5	6,0
Tjeckien	6,9	4,9	5,1	6,2	4,9	5,9
Norge	5,7	5,6	6,1	6,5	6,7	5,0

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 14**Andel sammanboende med barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010**

Table 14

Share of individuals who are cohabiting with 2 children who risk ending up in poverty

Land/År	Andel sammanboende med barn som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rumänien	:	:	22,4	24,0	24,3	26,7
Spanien	22,7	22,3	22,5	21,8	21,6	23,3
Litauen	18,0	15,4	12,7	13,2	18,0	21,1
Italien	21,5	22,1	23,0	21,6	20,6	20,8
Grekland	18,2	20,7	22,1	21,9	22,4	20,3
Polen	22,9	21,4	19,7	17,9	19,5	19,8
Lettland	18,1	21,6	16,4	21,1	22,1	18,4
Portugal	23,9	18,6	17,0	20,6	19,4	17,1
Malta	13,1	13,6	15,8	17,6	20,0	16,8
Bulgarien	:	20,8	21,3	14,6	15,5	16,3
Irland	13,5	15,1	9,3	12,0	10,5	15,8
EU 27	14,6	14,6	14,4	14,3	14,5	14,9
Ungern	15,4	18,2	14,3	15,7	15,5	14,6
Luxemburg	18,0	14,7	14,4	14,3	14,9	14,5
Schweiz	:	:	:	15,6	12,6	13,6
Storbritannien	13,8	13,2	13,2	14,5	13,6	12,2
Slovakien	16,7	13,6	12,3	10,0	9,9	11,0
Frankrike	9,5	8,9	9,4	8,3	10,4	10,6
Belgien	9,7	7,6	8,4	8,4	8,0	10,6
Estland	12,3	12,0	11,9	10,1	14,0	10,6
Slovenien	10,1	8,2	7,2	8,3	7,9	9,0
Tyskland	7,2	9,0	7,9	8,3	7,7	8,8
Tjeckien	11,0	9,8	8,1	6,8	7,2	8,7
Nederländerna	10,2	7,7	5,3	6,3	8,7	8,7
Cypern	8,8	8,4	9,1	10,5	5,4	8,5
Österrike	11,5	11,2	10,4	10,8	6,9	7,8
Finland	5,0	5,7	5,3	7,4	7,4	7,4
Sverige	4,4	6,2	5,6	5,5	5,1	6,9
Island	8,3	6,1	7,3	3,8	4,2	5,8
Danmark	4,7	4,1	4,2	4,4	5,0	5,1
Norge	4,5	5,7	5,0	3,7	2,9	3,2

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 15
Andel arbetslösa som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010

Table 15
Share of individuals who are unemployed who risk ending up in poverty

Land/År	Andel arbetslösa som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Tyskland	40,6	43,3	51,7	56,8	62,0	70,3
Litauen	62,8	61,4	57,5	51,0	54,3	55,6
Bulgarien	:	47,7	55,9	55,0	52,2	48,4
Lettland	58,6	64,0	56,8	52,8	56,7	47,9
Storbritannien	54,4	57,8	58,9	54,4	50,9	47,4
Estland	60,1	60,0	61,9	61,3	55,1	46,7
Polen	45,7	46,3	43,3	38,8	42,1	45,4
Rumänien	:	:	46,4	42,7	46,4	45,4
Finland	35,7	41,7	41,1	42,8	51,4	45,3
EU 27	39,5	41,1	43,2	44,7	45,3	45,0
Ungern	48,8	52,9	46,3	48,9	47,3	44,8
Slovenien	24,9	32,8	35,9	37,6	43,6	44,1
Italien	44,1	43,5	44,4	41,8	40,8	43,6
Luxemburg	48,7	49,2	46,3	52,2	45,3	43,3
Österrike	47,7	43,6	41,6	41,0	38,0	41,2
Slovakien	39,0	40,8	45,1	43,2	48,6	41,1
Tjeckien	51,1	43,3	48,6	47,8	46,9	40,6
Cypern	37,1	30,9	28,1	24,5	34,2	39,7
Malta	48,2	41,2	41,5	28,4	29,9	39,6
Spanien	34,5	37,8	36,2	37,4	38,4	38,7
Grekland	32,3	33,1	35,4	36,8	38,1	38,5
Portugal	28,4	31,1	32,2	34,6	37,0	36,4
Danmark	26,0	25,2	31,4	33,9	41,1	36,3
Sverige	26,7	24,1	25,5	39,2	39,0	36,3
Schweiz	:	:	:	42,8	39,7	33,3
Frankrike	29,3	31,6	34,1	40,3	37,0	33,1
Nederländerna	27,5	27,1	26,7	36,3	41,7	31,8
Norge	27,3	34,0	43,8	40,0	38,8	30,9
Belgien	30,7	31,4	34,2	34,8	33,4	30,4
Irland	47,2	49,5	42,7	28,3	28,1	26,8
Island	26,1	13,8	20,6	25,1	29,3	25,5

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 16**Andel sysselsatta som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010**

Table 16

Share of individuals who are employed who risk ending up in poverty

Land/År	Andel sysselsatta individer som riskerar att hamna i fattigdom 2005–2010					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rumänien	:	:	18,3	17,5	17,6	17,2
Grekland	12,9	13,8	14,2	14,3	13,8	13,8
Spanien	10,4	9,9	10,7	10,6	11,4	12,7
Litauen	10,0	10,0	8,0	9,3	10,4	12,3
Polen	13,8	12,8	11,7	11,5	11,0	11,4
Luxemburg	9,8	10,3	9,3	9,4	10,0	10,6
Lettland	9,0	11,2	9,7	11,0	11,2	9,7
Portugal	11,9	11,2	9,7	11,8	10,3	9,7
Italien	8,8	9,6	9,8	8,9	10,2	9,4
EU 27	9,3	8,9	8,5	8,5	8,4	8,4
Bulgarien	:	5,4	5,8	7,5	7,4	7,7
Cypern	6,5	7,2	6,3	6,0	6,5	6,9
Irland	6,0	6,2	5,6	6,5	5,3	7,6
Schweiz	:	:	:	9,9	8,3	7,6
Tyskland	4,8	5,5	7,4	7,1	6,8	7,2
Storbritannien	8,2	7,8	8,0	8,5	6,7	6,8
Frankrike	6,1	6,0	6,5	6,7	6,6	6,2
Island	7,9	6,6	7,0	6,7	7,7	6,6
Danmark	4,8	4,5	4,1	5,0	5,9	6,5
Sverige	5,5	7,4	6,4	6,8	6,9	6,5
Estland	7,5	7,5	7,8	7,3	8,1	6,5
Malta	4,0	4,1	4,5	5,0	5,7	5,7
Slovakien	8,9	6,3	4,9	5,8	5,2	5,7
Ungern	8,7	6,8	5,8	5,8	6,2	5,3
Slovenien	4,6	4,8	4,7	5,1	4,8	5,3
Norge	4,5	6,1	5,8	5,4	5,6	5,2
Nederländerna	5,8	4,4	4,6	4,8	5,0	5,1
Österrike	6,8	6,4	6,1	6,3	6,0	5,0
Belgien	3,9	4,1	4,3	4,8	4,6	4,5
Tjeckien	3,5	3,5	3,3	3,6	3,2	3,7
Finland	3,7	4,5	5,0	5,1	3,7	3,7

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 17
Andel individer i hela befolkningen i åldern 16 år och äldre som saknar
möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster

Table 17

Share of individuals in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land/År	Andel individer i hela befolkningen i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bulgarien	:	71,4	72,4	55,0	55,5	55,6
Rumänien	:	:	53,3	50,3	49,3	49,2
Lettland	56,3	50,4	44,6	35,2	39,7	46,1
Ungern	39,7	37,4	38,6	37,1	40,3	39,9
Litauen	51,7	41,4	29,6	22,2	27,0	36,0
Polen	50,8	44,0	38,2	32,3	29,5	28,4
Slovakien	42,6	35,7	30,2	27,8	24,5	24,9
Cypern	31,2	30,7	30,8	23,3	21,2	24,2
Grekland	26,3	23,5	22,0	21,8	23,0	24,1
Portugal	21,2	19,9	22,4	23,0	21,5	22,5
Estland	26,6	17,7	15,4	12,4	17,1	22,3
Irland	11,2	11,4	10,3	13,6	17,1	19,6
EU 27	19,9	19,0	17,9	17,3	17,1	17,5
Italien	14,3	13,9	14,9	16,1	15,6	15,9
Slovenien	14,7	14,4	14,3	16,9	16,2	15,8
Tjeckien	22,7	19,7	16,4	16,2	15,6	15,1
Malta	14,9	12,5	13,0	13,3	14,8	14,7
Storbritannien	12,5	11,0	10,4	11,3	10,3	13,4
Spanien	10,8	11,0	9,5	8,7	11,3	13,2
Frankrike	13,2	12,7	12,2	13,1	13,5	12,6
Belgien	13,3	12,9	12,0	11,6	11,4	12,3
Tyskland	11,0	13,5	12,1	13,0	12,5	11,1
Österrike	8,3	10,0	10,1	13,7	10,9	10,6
Finland	10,8	9,9	9,4	9,1	8,2	8,4
Nederländerna	7,5	6,5	5,6	5,2	5,2	7,2
Island	8,0	7,0	7,4	2,5	3,4	6,5
Danmark	7,6	7,8	7,0	5,4	6,0	6,0
Schweiz	:	:	:	6,1	6,7	5,4
Norge	7,8	6,2	5,1	4,6	5,2	5,3
Luxemburg	3,9	2,7	3,0	3,5	4,0	4,1
Sverige	5,7	6,2	5,8	4,6	4,8	3,9

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 18**Andel kvinnor i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster**

Table 18

Share of women in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land/År	Andel kvinnor i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bulgarien		71,8	72,8	56,3	57,1	57,1
Rumänien	:	:	53,7	50,7	50,1	49,8
Lettland	58,7	52,9	47,1	37,1	40,9	47,6
Ungern	40,9	38,0	39,1	38,0	40,9	40,7
Litauen	53,2	43,3	31,4	23,6	28,2	36,8
Polen	51,5	44,8	38,9	33,0	30,2	29,4
Slovakien	43,4	36,6	31,9	28,7	25,8	25,7
Grekland	28,0	24,7	23,1	23,4	24,2	25,2
Cypern	31,8	31,0	31,9	23,7	22,0	24,6
Portugal	22,1	20,4	23,2	23,6	22,2	22,9
Estland	27,7	19,0	16,9	13,1	17,4	22,5
Irland	12,1	11,8	11,2	14,0	17,8	20,4
EU 27	20,6	19,8	18,7	18,1	17,7	18,1
Italien	14,8	14,5	15,7	16,8	15,9	16,5
Slovenien	15,3	15,0	15,0	17,6	16,9	16,3
Tjeckien	23,9	20,6	17,3	17,3	16,7	16,2
Malta	15,9	12,8	13,7	13,6	15,2	14,8
Spanien	11,1	11,5	9,8	8,8	11,2	13,7
Storbritannien	12,9	11,6	10,9	11,9	10,4	13,5
Frankrike	14,1	13,5	12,9	14,0	14,4	13,1
Belgien	13,8	13,9	12,9	12,3	12,3	12,6
Tyskland	11,7	14,1	13,1	13,7	13,1	11,5
Österrike	9,0	10,4	10,7	14,6	11,5	11,4
Finland	11,4	10,8	10,5	10,2	8,4	9,0
Island	8,7	7,8	8,0	2,6	3,2	7,2
Nederländerna	8,0	7,4	5,8	5,4	5,4	7,1
Danmark	8,4	8,5	7,9	6,3	6,3	6,1
Norge	7,9	6,7	5,6	4,7	5,3	5,6
Schweiz	:	:	:	6,2	6,8	5,6
Luxemburg	3,7	2,8	3,4	3,8	4,2	4,4
Sverige	6,7	6,4	5,9	4,9	5,2	4,1

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 19
Andel män i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster

Table 19

Share of men in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land/År	Andel män i åldern 16 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bulgarien		71,0	72,0	53,6	53,7	54,1
Rumänien	:	:	52,9	49,9	48,5	48,6
Lettland	53,5	47,4	41,7	33,0	38,4	44,3
Ungern	38,4	36,7	38,0	36,1	39,7	39,1
Litauen	50,0	39,4	27,6	20,7	25,5	35,2
Polen	50,0	43,2	37,6	31,6	28,7	27,2
Slovakien	41,7	34,7	28,4	26,7	23,1	23,9
Cypern	30,7	30,4	29,7	22,9	20,5	23,7
Grekland	24,6	22,1	20,8	20,2	21,7	23,0
Estland	25,4	16,1	13,5	11,6	16,6	22,0
Portugal	20,2	19,4	21,5	22,3	20,8	21,9
Irland	10,3	10,9	9,5	13,2	16,3	18,7
EU 27	19,1	18,3	17,1	16,5	16,4	16,9
Italien	13,9	13,1	14,1	15,4	15,2	15,3
Slovenien	14,0	13,8	13,7	16,2	15,4	15,3
Malta	14,0	12,3	12,4	13,0	14,3	14,5
Tjeckien	21,5	18,9	15,4	15,0	14,5	13,9
Storbritannien	12,1	10,4	9,8	10,6	10,1	13,2
Spanien	10,5	10,6	9,2	8,7	11,4	12,8
Frankrike	12,3	11,8	11,5	12,2	12,7	12,1
Belgien	12,8	11,9	11,1	10,8	10,5	12,0
Tyskland	10,3	12,9	11,1	12,2	11,9	10,6
Österrike	7,5	9,7	9,5	12,8	10,3	9,8
Finland	10,2	9,0	8,3	8,0	8,0	7,7
Nederländerna	7,1	5,6	5,3	5,1	5,0	7,2
Island	7,3	6,2	6,7	2,5	3,5	5,9
Danmark	6,8	7,1	6,0	4,5	5,6	5,8
Schweiz	:	:	:	5,9	6,6	5,3
Norge	7,7	5,7	4,7	4,5	5,0	4,9
Sverige	4,7	6,0	5,8	4,2	4,4	3,8
Luxemburg	4,1	2,7	2,5	3,2	3,9	3,7

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 20**Andel barn och ungdomar i åldern 0–18 år som lever i hushåll där föräldrarna saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster**

Table 20

Share of children and young people aged 0–18 who live in households where parents are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land/År	Andel barn och ungdomar i åldern 0–18 år som lever i hushåll där föräldrarna saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rumänien	:	:	56,9	56,7	57,0	57,4
Bulgarien	:	70,1	70,4	54,3	57,9	55,7
Lettland	53,4	47,8	43,3	36,0	41,6	48,5
Ungern	43,7	42,0	43,5	39,3	46,0	47,4
Litauen	50,8	39,0	28,6	21,6	24,9	35,2
Polen	51,0	44,5	38,8	31,3	30,3	29,2
Slovakien	44,7	36,6	31,8	29,5	28,3	28,9
Portugal	23,1	20,2	23,9	24,8	25,2	27,5
Irland	17,3	15,8	13,9	17,3	22,6	25,9
Grekland	22,8	21,6	20,0	18,7	24,4	25,3
Estland	27,2	18,5	14,3	12,8	19,8	24,6
Cypern	29,5	30,1	28,1	21,0	19,2	23,3
EU 27	22,2	21,6	20,0	19,8	19,6	20,4
Storbritannien	19,0	17,1	15,4	17,5	13,5	19,7
Tjeckien	27,0	23,4	19,5	18,8	18,0	18,9
Italien	16,5	15,8	17,9	19,6	18,6	18,5
Malta	17,4	14,2	15,7	16,1	18,3	17,6
Spanien	11,6	13,2	9,5	10,5	14,2	16,6
Frankrike	16,0	14,8	15,1	16,3	16,9	15,7
Belgien	17,9	17,3	15,4	14,2	15,1	15,5
Österrike	9,3	12,2	12,0	15,8	13,4	13,3
Slovenien	13,5	12,4	12,7	13,9	13,7	13,0
Tyskland	12,4	17,1	14,0	15,6	14,6	12,5
Finland	12,3	10,6	9,8	9,5	8,1	9,1
Island	9,2	8,4	9,5	2,9	3,5	8,4
Nederländerna	8,6	8,7	6,3	6,3	5,8	8,3
Schweiz	:	:	:	8,1	9,0	8,2
Norge	9,0	6,0	6,3	5,4	6,5	7,0
Danmark	9,2	9,3	8,3	6,0	5,7	6,7
Luxemburg	5,9	3,8	4,0	4,7	4,9	5,0
Sverige	6,9	8,5	7,6	5,8	5,7	4,5

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 21
Andel individer i åldern 18–64 år som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster

Table 21

Share of individuals aged 18–64 who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land/År	Andel individer i åldern 18–64 år som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rumänien	:	:	49,4	46,9	46,2	46,3
Lettland	53,9	47,9	41,5	31,5	37,4	44,5
Ungern	38,3	36,1	37,3	36,8	39,9	39,4
Litauen	49,4	39,9	27,8	20,0	25,4	34,5
Polen	50,0	43,3	37,6	31,4	28,4	27,3
Cypern	30,2	29,6	29,3	22,3	20,7	24,6
Grekland	24,7	21,7	20,6	20,4	21,8	23,3
Slovakien	40,8	33,8	27,6	25,4	22,5	23,3
Estland	25,0	16,5	14,4	11,7	16,8	22,9
Portugal	17,9	17,3	20,6	21,1	19,6	20,5
Irland	9,8	10,5	9,9	13,3	16,2	18,6
EU 27	19,5	18,7	17,7	17,0	17,1	17,5
Slovenien	14,1	14,1	13,9	16,9	16,4	16,0
Italien	14,0	13,7	14,4	15,7	15,6	15,6
Tjeckien	20,9	18,7	15,5	15,2	14,9	14,2
Malta	13,9	12,1	12,3	12,2	13,8	14,0
Storbritannien	12,1	10,5	10,1	10,8	10,6	13,6
Spanien	10,3	10,1	9,2	8,8	11,5	13,2
Frankrike	13,3	12,9	12,2	13,1	13,6	12,8
Belgien	12,7	12,1	11,5	11,6	11,3	12,4
Tyskland	11,6	14,4	13,2	13,9	13,7	12,3
Österrike	7,9	9,7	9,6	13,5	11,0	10,7
Finland	10,8	10,3	9,7	9,2	8,6	8,9
Nederländerna	7,5	6,6	5,9	5,3	5,6	7,6
Danmark	8,0	8,3	7,3	5,8	6,9	6,6
Island	8,2	6,8	7,1	2,6	3,7	6,6
Norge	8,3	7,3	5,6	5,1	5,6	5,5
Schweiz	:	:	:	6,0	6,9	5,4
Luxemburg	3,7	2,8	3,0	3,6	4,2	4,3
Sverige	5,9	6,1	5,9	4,5	5,1	4,1

: = Ej tillgänglig uppgift.

Tabell 22**Andel individer i åldern 65 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster**

Table 22

Share of individuals aged 65 and older who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services

Land/År	Andel individer i åldern 65 år och äldre som saknar möjlighet att finansiera minst tre av nio nödvändiga varor/tjänster					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Bulgarien	:	83,7	83,0	74,9	73,7	70,1
Rumänien	:	:	66,5	57,2	53,5	51,8
Lettland	69,4	63,5	58,8	49,6	47,2	49,5
Litauen	62,7	51,3	38,6	32,0	35,9	43,4
Ungern	40,7	36,4	37,0	35,4	35,2	33,0
Polen	54,3	47,1	40,6	38,6	33,8	32,3
Slovakien	49,0	44,1	41,7	37,0	30,0	28,2
Grekland	35,6	31,2	28,9	29,7	25,5	25,8
Portugal	31,3	29,6	27,5	27,8	24,6	24,4
Cypern	40,9	38,2	44,2	33,1	27,6	23,0
Slovenien	18,4	18,4	18,4	20,5	18,1	18,4
Estland	32,0	21,4	20,3	14,8	14,9	17,3
Italien	13,4	12,7	14,0	14,2	13,0	14,5
Tjeckien	25,6	19,8	16,7	17,3	15,9	14,2
EU 27	18,4	17,1	16,3	15,4	14,3	14,0
Malta	16,1	11,8	12,3	14,3	14,1	13,7
Spanien	11,7	12,5	10,8	6,6	7,7	9,9
Irland	4,7	5,7	4,2	7,0	9,0	9,4
Frankrike	9,1	9,1	8,0	9,0	9,1	8,0
Belgien	9,0	9,8	9,5	8,1	7,0	7,8
Österrike	8,6	8,8	9,8	12,1	8,0	7,5
Tyskland	7,5	7,0	6,8	7,7	6,8	5,9
Finland	8,7	7,8	8,0	8,4	6,7	5,6
Storbritannien	5,3	4,8	4,9	4,8	4,9	4,5
Nederländerna	6,2	2,8	3,1	3,4	2,6	3,4
Danmark	3,3	3,7	3,6	3,0	2,7	2,8
Sverige	3,4	3,2	3,1	2,9	2,8	2,5
Schweiz				3,6	3,3	2,5
Island	3,8	4,3	3,9	1,5	1,2	2,0
Norge	3,1	1,9	1,5	1,2	1,0	1,5
Luxemburg	1,8	0,7	1,0	1,2	1,9	1,2

: = Ej tillgänglig uppgift.

In English

Summary

In a comparison between 2005 and 2010, a clear pattern appears in Sweden as well as in other countries. When the entire population is studied, the situation is largely unchanged concerning the risk for poverty and the existence of material poverty, respectively, if we look at the average for all countries. But the picture changes when specific groups in society and/or countries are studied.

Two groups that clearly fall behind in Sweden are unemployed persons and persons with a low level of education. Compared to 2005, nearly twice as large a proportion of persons in 2010 run the risk of poverty among those with an education that corresponds to two years of upper secondary school or less. During the same period, the share of unemployed persons who are below the risk boundary for poverty has increased by about 50 percent. Even if the risk for poverty among both of these groups is lower compared to the corresponding groups in other countries, this is still a relatively large increase in the share of individuals who have an income of less than 60 percent of the median income in Sweden. The increase in the share of income earners below this level applies even to the entire population, insofar as a larger share risk ending up in poverty in 2010 compared to 2005. However, the level in Sweden is still lower than in most of the other countries.

Disposable income increased rather sharply in Sweden compared to other countries in western Europe during the years 2005-2010. Even if a larger share of persons can end up in poverty in 2010 compared to a few years ago, the greater majority of persons have received a better margin for consumption and a higher economic standard in 2010 compared to 2005. This is also true in relation to inhabitants in the wealthier nations within the EU. Five years ago, Sweden was one of the countries with the lowest median income after taxes among countries in western Europe, but has now become one of the eight richest countries in Europe, when looking at the disposable income per person.

An alternative measurement for the risk of poverty is material poverty. The method can illustrate the absolute differences that exist among countries concerning standard of living. No other country has as low a share who experience material poverty as Sweden does, and the share has also decreased since 2005. About 4 out of 100 individuals in the country are considered to have a low material standard, which can for instance mean that a person cannot pay the rent or amortisations or afford to have a telephone in the home.

A note of thanks

We would like to express appreciation to our survey respondents – the people, enterprises, government authorities and other institutions of Sweden – with whose cooperation Statistics Sweden is able to provide reliable and timely statistical information meeting the current needs of our modern society.

List of tables

Table 1 Disposable income for each year, re-calculated to prices for 2010 for all persons in the population	23
Table 2 Percentage change of disposable income	23
Table 3 Disposable income re-calculated to prices for 2010 (including capital gains) in each income group	24
Table 4 Percentage change of average disposable income in each income group	24
Table 5 Average disposable income (including capital gains) in each socioeconomic group re-calculated to prices for 2010 for all persons aged 20-64	25
Table 6 Percentage change of average disposable income for persons aged 20-64	26
Table 7 Disposable income in euros (after transfers) re-calculated to prices of 2010 and percentage change between 2005 and 2010.....	27
Table 8 Share of individuals who risk ending up in poverty and in material poverty in Sweden, 2005-2010	30
Table 9 Share of entire population who risk ending up in poverty, 2005-2010	39
Table 10 Share of women in entire population who risk ending up in poverty, 2005-2010	41
Table 11 Share of men in entire population who risk ending up in poverty, 2005-2010	42
Table 12 Share of individuals aged 18-24 who risk ending up in poverty, 2005-2010	43
Table 13 Share of individuals aged 25-54 who risk ending up in poverty, 2005-2010	44
Table 14 Share of individuals aged 55-64 who risk ending up in poverty, 2005-2010	45
Table 15 Share of individuals aged 65 and older who risk ending up in poverty, 2005-2010.....	46
Table 16 Share of individuals who have maximum 2 years of upper secondary education who risk ending up in poverty, 2005-2010	47
Table 17 Share of individuals who have 3 years of upper secondary education who risk ending up in poverty, 2005-2010.....	48
Table 18 Share of individuals who have tertiary education who risk ending up in poverty, 2005-2010	49
Table 19 Share of individuals who are single without children who risk ending up in poverty, 2005-2010.....	51
Table 20 Share of individuals among singles with children who risk ending up in poverty, 2005-2010	52
Table 21 Share of individuals who are cohabiting without children who risk ending up in poverty	53
Table 22 Share of individuals who are cohabiting with 2 children who risk ending up in poverty.....	54

Table 23 Share of individuals who are unemployed who risk ending up in poverty	55
Table 24 Share of individuals who are employed who risk ending up in poverty	56
Table 25 Share of individuals in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services.....	58
Table 26 Share of women in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services	59
Table 27 Share of men in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services	59
Table 28 Share of children and young people aged 0–18 who live in households where parents are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services	60
Table 29 Share of individuals aged 18-64 who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services	61
Table 30 Share of individuals aged 65 and older who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services	62

Appendix

Table 1 Share of entire population who risk ending up in poverty, 2005–2010	73
Table 2 Share of women in entire population who risk ending up in poverty, 2005–2010	74
Table 3 Share of men in entire population who risk ending up in poverty, 2005–2010	75
Table 4 Share of individuals aged 18–24 who risk ending up in poverty, 2005–2010	76
Table 5 Share of individuals aged 25–54 who risk ending up in poverty, 2005–2010	77
Table 6 Share of individuals aged 55–64 who risk ending up in poverty, 2005–2010	78
Table 7 Share of individuals aged 65 and older who risk ending up in poverty, 2005–2010	79
Table 8 Share of individuals who have maximum 2 years of upper secondary education who risk ending up in poverty, 2005–2010.....	80
Table 9 Share of individuals who have 3 years of upper secondary education who risk ending up in poverty, 2005–2010.....	81
Table 10 Share of individuals who have tertiary education who risk ending up in poverty, 2005–2010.....	82
Table 11 Share of individuals who are single without children who risk ending up in poverty, 2005–2010	83
Table 12 Share of individuals among singles with children who risk ending up in poverty, 2005–2010.....	84
Table 13 Share of individuals who are cohabiting without children who risk ending up in poverty	85

Table 14 Share of individuals who are cohabiting with 2 children who risk ending up in poverty.....	86
Table 15 Share of individuals who are unemployed who risk ending up in poverty.....	87
Table 16 Share of individuals who are employed who risk ending up in poverty.....	88
Table 17 Share of individuals in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services	89
Table 18 Share of women in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services	90
Table 19 Share of men in the entire population who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services	91
Table 20 Share of children and young people aged 0–18 who live in households where parents are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services.....	92
Table 21 Share of individuals aged 18–64 who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services.....	93
Table 22 Share of individuals aged 65 and older who are not able to finance at least 3 of 9 necessary goods/services.....	94

List of graphs

Figure 1 Share of persons who risk ending up in poverty among men and women, 2005–2010.....	31
Figure 2 Share of individuals who risk ending up in poverty in different age groups, 2005–2010	32
Figure 3 Share of individuals who risk ending up in poverty in each educational category	34
Figure 4 Share who risk ending up in poverty among those who rent or own their dwelling	35
Figure 5 Share of individuals who risk ending up in poverty by type of household.....	36
Figure 6 Share of individuals who risk ending up in poverty by main type of employment.....	38

Levnadsstandard i Europa

Den disponibla inkomsten ökade relativt starkt i Sverige jämfört med övriga länder i västra Europa under åren 2005–2010. Även om en större andel har en inkomst under 60 procent av medianinkomsten år 2010 jämfört med för ett par år sedan har det stora flertalet fått ett större konsumtionsutrymme och en bättre ekonomisk standard både jämfört med tidigare år i Sverige och jämfört med övriga länder inom EU. Sverige tillhörde för fem år sedan ett av de länder med lägst medianinkomst efter skatt bland länderna i västra Europa men tillhör nu ett av de åtta länder inom Europa som har högst disponibel inkomst per konsumtionsenhet.

Ett alternativt mått till risk för fattigdom är materiell fattigdom. Sverige har lägst andel som befinner sig i materiell fattigdom och andelen har dessutom minskat sedan 2005. Ungefär fyra procent beräknas ha en låg materiell standard, vilket exempelvis kan innebära att man inte klarar att betala hyra eller amorteringar eller inte har råd att ha telefon i hemmet.

Sverige har också lägst andel barn och ungdomar som lever i hushåll med låg materiell standard bland samtliga 30 länder i studien. Även bland barn och ungdomar har andelen materiellt fattiga minskat under perioden 2005–2010.

ISSN 1654-1707 (Online)

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics Service, phone +46 8 506 948 01